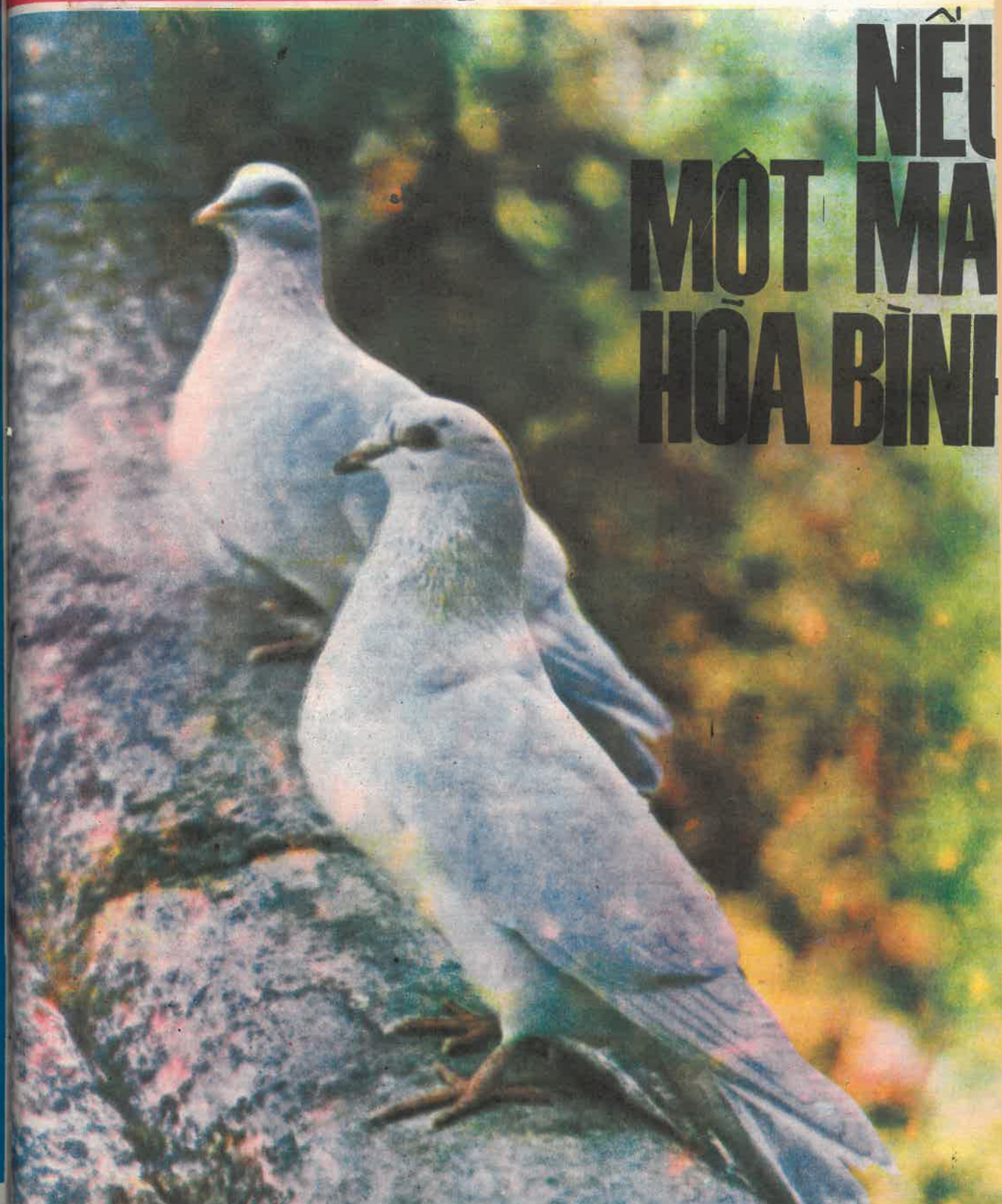

ĐỜI

Wason
DS 531
D 642 +

87

NẾU
MỘT MA
HÒA BÌNH

ĐỜI

87

PHÁT HÀNH MỖI SÁNG THỨ NĂM TRONG TUẦN

1

ĐẶC BIỆT : NẾU MỘT MAI HÒA BÌNH

- NGHĨ VỀ HÒA BÌNH CHO CÁC XỨ NHƯỢC TIÊU đời
- MƠ MỘNG KHI HÒA BÌNH hải lưu
- MỘT CÔNG THỨC TOÁN HỌC VỀ HÒA BÌNH đời
- HÒA BÌNH TÔI HÃY GIÚP GÁI ĐỂ HOÀN LƯƠNG maiphương
- CHIẾN TRANH, HÒA BÌNH VÀ BỤI ĐỜI maiphương
- NẾU tede
- HÒA BÌNH MUỐN NĂM HAY HÒA BÌNH MUỐN NĂM vănbluh

2

CHÁNH TRI

- CƠ HỘI CỦA TT THIÊU ĐỂ ĐI VÀO LỊCH SỬ lýđạinguyên
- MỘT SV QUỐC GIA VN BỊ SV CỘNG SẢN BẮT CỐC VÀ XỬ TRƯỚC
- «TÒA ÁN NHÂN DÂN» đời
- THANH MINH VỀ GIÁO HỘI CAO ĐÀI TRUNG ƯƠNG VÀ THIÊN ĐĂNG GIÁO CHỦ đời

3

VĂN NGHỆ

- LƯỚNG CẢI VÀNG cungtichbiên
- BÀ ĐẠO nguyênthuylong
- MÀU XANH CỦA SAIGON ĐANG TÀN ỨA hạquyên
- HỒI ĐẦU GỐI CÒN HƠN (vàngthêmienbắc)
- MẮT VÀNG hoànghàithủy

4

CÁC MỤC THƯỜNG XUYÊN

- NÓI VỚI ĐẦU GỐI • THƠ ĐỜI • SINH TỬ PHÙ • TRANG THƠ
- DÒNG ĐỜI • ĐỜI MUÔN MẮT • SINH HOẠT NHÓM HTN • ĐỜI
- LÂM CẨM • MỘT VÒNG THỂ GIỚI

ĐỜI • NĂM THỨ HAI • SỐ 87 • TUẦN LỄ TỪ 17-6-1971 ĐẾN 24-6-1971

Tòa soạn
143-145 Cống Quỳnh
Saigon
Đ.T. 22.323

Chủ nhiệm
Bà Trần thị Anh Minh

Chủ trương biên tập

CHU TỬ
và nhóm Sóng

GIÁ 50đ

Giao dịch quảng cáo
Hội ông Linh
143-145 Cống Quỳnh
SAIGON

Nghĩ về hòa bình cho các xứ nhược tiểu

Thượng Nghị sĩ Mỹ Edward Kennedy vừa cho biết rằng Tổng Thống Nixon sẽ cố trì hoãn việc giải quyết chiến tranh VN cho tới cuối năm 1972. Theo lập luận của ông Kennedy, sự trì hoãn này nhằm vào việc ông Nixon muốn tặng cho quần chúng cử tri Mỹ một món quà vào dịp bầu cử Tổng Thống Mỹ : món quà hòa bình Việt Nam.

Trong khi đó, vào tuần lễ trước đây, một nguồn tin báo chí lại tiết lộ là Tổng Thống Nixon đã bật đèn xanh cho cựu đại tướng Dương Văn Minh tranh cử Tổng Thống vào tháng 10 tới đây tại Việt Nam. Cả hai nguồn dư luận nêu trên đều có thể đúng hoặc sai, tuy nhiên có lẽ ai cũng thấy phần đúng hoặc sai của dư luận quả thực không đáng kể. Điều đáng kể nhất chính là những điều kiện thực tế đã cho phép có người dám nghĩ như trên và khiến nhiều người vẫn tin rằng ý nghĩ trên có thể đúng. Những điều kiện thực tế đó nằm ngay trong thân phận của các quốc gia nhược tiểu và quyết định thành cái thân phận nhược tiểu trong thế cờ quốc tế của kỷ nguyên đề cao tuyệt đối quyền dân tộc tự quyết hiện nay. Thật khó ai có thể tránh khỏi một ý nghĩ mà mai khi đối chiếu giữa cái thân phận nhược tiểu với tính chất kẻ trên của kỷ nguyên này. Bởi vì, khi một nước có thể coi đời sống hòa bình của một nước khác chỉ là món quà do nhà lãnh đạo tặng riêng cho dân chúng của họ thì khẩu hiệu tôn trọng quyền tự quyết dân tộc nói cho đúng chỉ là một tiêu ngữ bịp bợm trắng trợn. Sự việc càng rõ rệt hơn nữa khi thực tế còn cho phép có người nghĩ rằng một nhân vật ra tranh cử Tổng Thống ở quốc gia này lại phải chờ phép của một nhân vật lãnh đạo ở quốc gia khác.

Trong những điều kiện thực tế đó, suy luận về diễn tiến của công cuộc vận hồi hòa bình cho một quốc gia nhược tiểu có lẽ chỉ là một việc hết sức vô ích. Bởi sự suy luận nếu chỉ dựa vào những yếu tố chủ quan của cuộc vận động xuất phát từ nội tình quốc gia đương chiến chắc chắn sẽ khó tránh khỏi tính chất không tưởng, mơ hồ. Ngược lại nếu dựa vào chiều hướng chính sách của các cường quốc thì sự suy luận đã được đặt trên cơ sở chắc chắn có một nền hòa bình nào hết.

Thành ra, hòa bình dù được gọi đến hàng ngàn, dù được đề cao trong từng lời nói, nhưng có lẽ còn phải lâu lắm mới thực sự xuất hiện. Thay vào đó, sẽ chỉ có một loại hòa bình quà tặng có tính chất mua vui trong chốc lát mà thôi. Tuy nhiên, có lẽ đó cũng đã là một giấc mơ quá lớn đối với các quốc gia nhược tiểu hiện nay.

ĐỜI

Không phải thiên tài, mà là thiên tài

Đầu Gối nhận được lá thư dưới đây của Phạm Duy góp ý về bài «Phạm Duy đã chết» trong Đời tuần trước, Đầu Gối cũng xin đính chính Nguyệt san Học Tập của Cộng Sản không tổ Phạm công Thiệu như Đầu Gối đã loan tin trong số trước mà là tổ Nhất Hạnh. Đầu Gối đã viết lầm Nhất Hạnh thành Phạm công Thiệu. Vậy xin cáo lỗi cùng ông Phạm công Thiệu.

10-6-71

Thân gửi anh Chu Tử,

Vừa ở Quảng Ngãi về thì được đọc bài anh viết về cái sự sống chết của tôi... muốn đến cảm ơn anh và nói chuyện Quảng Ngãi, nhưng bị cảm cúm nên đành viết thư vậy.

Cũng nhờ bài báo của anh thì tôi mới được biết rằng nguyệt san Học Tập của CS đã cho rằng tác giả bài hát Bà Mẹ GL đã chết, vì... lúc này có hàng ngàn hàng vạn bà mẹ Gio Linh mà không thấy tác giả đó đâu !!! Đọc xong, tôi buồn cười vì thấy Hà Nội làm cầm thật : thiếu gì các nhạc sĩ ở ngoài Bắc như Đỗ Nhuận, Văn Cao và thiếu gì các nhạc sĩ nằm vùng ở trong Nam (tạm chưa nói tên) tại sao lại bắt tôi làm lại những bài hát về chuyện cái chết, và khi thấy tôi không làm thì cho tôi chết luôn ? Nếu tôi thấy cần phải soạn bài hát nói lên thảm trạng của những người dân bị tàn sát thì, trước hết, tôi phải soạn cho hàng ngàn, hàng vạn nạn nhân của vụ Tết Mậu Thân ! Hoặc ít ra thì cũng phải làm một bài tự khúc mình vì đã được báo chí Học Tập đăng cáo phó !!! (Tuy nhiên, nếu tôi không nhầm thì hình như tôi cũng đã nói đến vụ tàn sát Mỹ Lai trong một ca khúc soạn đầu năm 1970, bài Kể Truyện Di Xa).

Nhắc đến bài hát Bà Mẹ Gio Linh, tôi chợt rằng hồi tôi mới từ giả thiên đường CS, đã có một thi sĩ nào đó (Tố Hữu ?) đã nhân danh bà mẹ đau khổ, trách móc tôi tại sao trở về vùng quốc gia... Và rồi, ngay sau đó, một thi sĩ với bút danh là Người Gio Linh hiện là một sĩ quan cao cấp trong Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa,

KHA TRẦN ÁC

đã tặng tôi một bài thơ với nội dung đã kích bài thơ của CS và ca tụng chế độ cụ Ngô. Khi nhận được cả hai bài thơ đó, tôi rất buồn vì thấy bị hiểu lầm : khi soạn bài hát bi thảm kia, tôi không có ý định ca tụng một chế độ nào, tôi chỉ muốn nói lên sự đau khổ của người dân trong thời chiến tranh. Nếu tất cả sự nghiệp của mình, với tiếng tốt hay tiếng xấu, phải được xây dựng trên cái chết của một anh dân quân và sự đau khổ của một bà mẹ thì, ôi thôi, làm ca nhân làm gì, đời nghề đi là hơn.

Vậy thì, thư này cũng chỉ muốn cảm ơn mỗi cảm tình anh dành cho tôi (tôi không có đơn đầu, nhiều anh em rất bất bình trước vụ chính trị hóa nghệ thuật này) và sự soi sáng của anh trước cảnh lên đồng của mấy kẻ đang bị bệnh folie des grandeurs, mùa may chung quanh một bài hát đau khổ.

Sau cùng, xin cải chính: tôi không là thiên tài đâu, tôi là một thứ thiên tài, anh ạ.

Thân,

Đề nghị cả ba ông Thiệu, Kỳ
Minh đừng ai ứng cử

Trong bài tham luận kỳ này của Lý đại Nguyên «Cơ hội của Tổng Thống Thiệu đề đi vào lịch sử» Lý đại Nguyên đã chân thành đưa ra một đề nghị rất đáng suy gẫm : Rằng : Tổng Thống Thiệu tuyên bố nếu phải tái ứng cử tổng thống thì đó là một hy sinh lớn. Nhưng sự hy sinh của Tổng thống Thiệu sẽ cao đẹp hơn, nếu Tổng T. Thiệu không tái ứng cử. Sự kiện Ô Thiệu không tái ứng cử sẽ là một công

ơn lớn đối với nền dân chủ đối với sự thống nhất tinh thần, ý chí của quân đội và đối với tiền đồ đất nước. Vì chỉ khi nào đương kim Tổng Thống không tái ứng cử sự trong sạch, lương thiện của cuộc bầu cử mới đủ đảm bảo.

Đề nghị của Lý đại Nguyên rất hay ho nhưng thiếu sót cần bổ túc. Vì thế nhân danh một công dân yêu nước hạng nhất, Đầu Gối đề nghị không những một mình ông Thiệu mà cả ba ông Thiệu, Kỳ, Minh xin đừng ai ứng cử tổng thống. Vì nhiều lý do : lý do thứ nhất chỉ khi nào cả ba ông đều không ra ứng cử, sự trong sạch thẳng thắn của cuộc bầu cử mới thực sự được bảo đảm. Lý do thứ hai : cả ba ông đều đã là những người «cũ» trên sân khấu chính trị đã chứng tỏ khả năng lãnh đạo trong những năm vừa qua rồi, lúc này các ông rút lui nhường sân khấu cho người khác mùa may là điều hợp lý hợp tình. Chỉ khi nào cả ba ông đều rút lui, những người có tài, có đức còn mai danh ẩn tích mới có dịp xuất đầu lộ diện. Mong lắm thay.

Tổng thống báo Đời

Vì điều 10 khoản 7 hạn chế số ứng cử viên Tổng thống, rất nhiều người hậm hực vì không đào đầu ra 40 dân biểu, nghị sĩ giới thiệu đề ra ứng cử nên Đầu Gối có sáng kiến báo Đời sẽ đứng ra tổ chức một cuộc bầu Tổng thống riêng. Tổng thống được bầu sẽ được suy tôn là Tổng thống báo Đời. Điều kiện rất dễ dãi, khỏi cần người giới thiệu, khỏi cần ký quỹ, tiền bạc v.v. Bất cứ ai, nam phụ lão ấu, giàu nghèo, sang hèn, miễn

là có lòng yêu nước, và không phải cộng sản nằm vùng, đều có thể đủ đơn ứng cử chức Tổng Thống báo Đời. Các ứng cử viên chỉ cần gửi tiêu sử, tuyên ngôn, chương trình hành động, lập trường tranh đấu v.v.. về báo Đời, báo Đời sẽ đăng tải để độc giả nhận xét, tuyển lựa. Ứng cử viên nào được độc giả Đời dồn cho nhiều phiếu nhất sẽ trúng cử Tổng Thống báo Đời. Trong một số tới, Đầu Gối sẽ nêu rõ những chi tiết về thể lệ ứng cử và bầu cử Tổng Thống báo Đời để bạn đọc tham gia cho đỡ buồn. Những quyền lợi tinh thần và vật chất của vị Tổng Thống báo Đời sẽ rất lớn, rất độc đáo.

Vụ Grenoble

Vụ SV Đặng hùng Anh bị bọn SV CS bắt cóc đưa ra «tòa án nhân dân» xét xử, (coi Đời số này) báo chí Pháp đều nhất loạt đứng lên tiếng làm rùm beng, vậy mà ở VN, từ chánh quyền đến các đoàn thể đều im hơi lặng tiếng ! Ngoại trừ bác sĩ Hoàng văn Đức và luật sư Ngô văn Hai đã đánh điện tín, gửi kiến nghị, thư phản kháng tới các báo chí, các cơ quan v.v.. Trong vụ này có hai điểm đặc biệt. Điểm đặc biệt thứ nhất là SV Đặng hùng Anh vừa được giải thoát khỏi bọn Cộng sản cực tả thì 2 giờ sau lại bị dự thẩm thành phố Grenoble tổng giám. Điểm đặc biệt thứ hai là tòa Lãnh sự VN ở Ba lê đã trao vụ án này cho một luật sư người Pháp, biện hộ cho Đặng hùng Anh không những làm mặt mặt, mà còn chửi cha kiêu bào ở Pháp.

Muốn biết sự thật về vụ này, ta chỉ cần nghe lời tuyên bố của ông Viện trưởng viện Đại học Grenoble, ông Niveau, đăng tải trên nhiều nhật báo Pháp :

«Những sự kiện xảy ra chỉ là hậu quả đương nhiên của một tình trạng bạo động mà bọn khuynh tả là người chịu trách nhiệm duy nhất. Từ hai năm nay, chúng tôi không có cách nào kiểm soát, trừng trị để chấm dứt những hành động còn đồ an cướp của họ. Tôi đồng ý với ông Marchais ! Phương pháp của bọn khuynh tả là phương pháp độc tài. Trong trường hợp riêng biệt này, cầm bằng cho rằng bọn khuynh hữu đã bạo phát súng khởi sự. Nhưng chúng ta đừng quên rằng, vụ rạc rối bắt nguồn từ lúc bọn khuynh hữu muốn tổ chức một cuốn phim tại một trú quán nọ. Bọn khuynh tả được tin, bèn chiếm trú quán nọ khiến những sinh viên Nam Việt Nam không dám bén mảng tới. Bọn khuynh hữu bèn dự tính đem cuốn phim đi nơi khác chiếu, họ tìm tới tiệm ăn Diderot để báo tin cho các sinh viên Nam Việt Nam biết. Vì biết trước sẽ phải đối đầu với bọn khuynh tả, những người trong ban tổ chức bắt buộc phải mang theo khí giới phòng thân. Hình như có một người đã rút súng lục ra. Thế là cả bọn ĐSU kêu ầm lên là bị hăm hiếp... Tôi rất phần nọ, tôi đồng ý là phải lên án tổ chức khuynh hữu trong vụ này nhưng với điều kiện là đồng thời phải lên án bọn khuynh tả, đang tác quái».

Không phải bọn Cộng Sản chỉ tác quái ở Pháp. Ngay miền Nam nước Việt này, miền Nam có hiến pháp đặt Cộng Sản ra ngoài vòng pháp luật này, bọn tay sai của Cộng Sản cũng tác quái không kém. Rất có thể nay mai, họ sẽ công khai tổ chức một thứ tòa án nhân dân trá hình để lên án những người quốc gia, mà chính quyền sẽ làm ngơ một cách tỉnh bơ.

Cáo lỗi

Troàng số đặc biệt về «Hòa Bình» này, đăng nhẽ có hai bài «Một triệu lính sẽ làm gì khi hòa bình tới», và «Chúng ta sẽ làm gì nếu một mai hòa bình», nhưng sau khi đọc lại hai bài này, tòa soạn nhận định

với nạn tịch thu báo chí quá ư bừa bãi hiện thời, báo Đời có thể bị tịch thu, nên phải xếp số hai bài này. Do đó số đặc biệt về Hòa Bình thiếu hai bài «tủ», đành cáo lỗi với bạn đọc.

Về nạn tịch thu báo, anh em làng báo thắc mắc một điểm rất nhỏ nhưng «sinh tử» là với số lượng nhật báo, tuần báo bị tịch thu hiện nay, phải có một cái kho khổng lồ mới chứa đựng nổi nước, số báo bị tịch thu. Vậy những số bị tịch thu, các nhân viên công lực đem về, để ở đâu, xin cho báo chí biết dùm. Anh em rất sợ những số báo nào không có cảnh mà vẫn bay tới các nhà Phát hành các đại lý, các nhà phát hành lại mang tra cho các báo để tính tiền với các báo. Khiến các báo không bán được báo vì báo bị tịch thu mà còn phải trả thêm tiền cho nhà phát hành vì «báo trả về». Nếu các cơ quan công quyền có thủ tiêu hoặc bán đấu giá số báo bị tịch thu thì làm ơn cho các báo bị tịch thu chứng kiến cho đỡ nghi ngờ. Hội đồng báo chí ở đâu, mà không lên tiếng vấn đề này.

Nói tục mà chơi, nghe tục chơi

Kỳ này Đầu Gối cho đăng bài ca trù «Cái lá đa số dách» nhưng đầu tên tác giả để để bạn đọc đoán thử xem là ai. Đầu Gối chỉ xin bật mí tí ti rằng tác giả là một nhà nho rất có tên tuổi cả nước ai cũng biết và trong thơ vẫn ông lại quen dùng những từ ngữ, thành ngữ rất nôm na của dân gian. Như bài sau đây là một dẫn chứng :

CÁI LÁ ĐA SỐ DÁCH

Nhân sinh quý thích chi
Chẳng gì hơn cái ý nửa mà thôi.
Khấp vắn nhân tài tử đủ mọng người
Sinh cũng đấy, mà chơi cũng

đấy (1)
Đầu lá vông, lá tre cũng vậy
Hở hang ra nhà khó, thấy nửa

sao ? (2)
Kẻ tài tình rày ước mai ao
Mao cũng thú, mà vô mao càng

tuyệt thú ! (3)
Nền phần lờ thơ tư liễu rử
Cửa son tía ngắt nhứt đào non
Quyền thế chi một chút còn con
Mà trăm khéo nghìn khôn thôi

cũng mặc ! (4)
Đố ai biết bên nào là chắc ?

— Có một bên c... nửa mà thôi (5)
Đố ta, ta vô ta chơi (6)

CHÚ THÍCH

(1) Trong thân thể các động vật, mỗi cơ quan có 1 chức vụ, riêng cơ quan này của đàn bà (hay giống cái) thì vừa đẻ sinh đẻ, vừa để làm tình.

(2) Câu này rút ý trong câu dân gian thường truyền tụng :

Miệng nhà sang có gang có thép
Đồ nhà khó vừa nhẹ vừa thâm.

Và có nghĩa là lá đa của nhà khó, vì phải làm lụng vất vả nên vừa nhẹ lại vừa thâm (cũng như thành ngữ «đàn ngu khu đen»), dù có tên lành ra ngoài cũng tối om om chẳng ai có thể trông thấy được (3) Phần đông người mình tin nhầm rằng nếu vợ phải loại đàn bà «no hair» thì xui xẻo lắm, nhất là trước khi đi đánh bạc uay làm áp phe nào. Loại này khiến ta nghèo khổ đến chết đi được hay nghèo khổ suốt đời (bản chỉ tử). Ca dao có câu :

Có phúc thì mới có lông
Người nào vô phúc sạch không

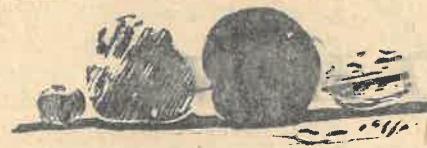
lâu lâu
Không hiểu sao tác giả bài này lại có quan niệm trái ngược. Và bên Trung Cộng chắc hẳn dân chúng cũng không thích có Mao ?

(4) Cái của nợ chỉ bé chút xíu mà quyền thế lại lớn dữ. Dù ai khôn khéo đến mấy cũng kè, khi đứng trước nó vẫn phải quy lụy như thường. Có tài ba lỗi lạc, nhưng khi đi lấy vợ cũng phải cúi đầu lạy trước bàn thờ gia tiên nhà vợ, đúng như phương ngôn đã nói : Dù chàng trăm khéo, nghìn khôn Đến cửa nhà l... cũng phải qui gối, chống tay

(5) Tục ngữ có câu «bên l... thì chắc, bên c..., thì lép» có ý chê những người ích kỷ, chỉ biết cho của mình là tốt còn của người thì cái gì cũng xấu,

(6) Tổ thái độ nhàn tản, rảnh rang. Cũng eòn có nghĩa nữa là của tư hữu mình thì mình tự do xử dụng, không ai cấm đoán và được phép xâm phạm. Nếu muốn động đến thì lại phải theo đúng như lễ nghi đã qui định về việc cưới hỏi. Bởi vậy mới có câu tục ngữ :

Đố ta, ta vô ta chơi
Hễ ai động đến mào xúi con gà

CÁNH THIỆP TÌNH THƯƠNG

Một bức tình thư thăm ý xanh

Gửi người bến mộng rất chung tình

Những lời tha thiết đem trao gửi

Cho vợ niềm đau chuyện chúng mình

Từ độ mây buồn vạn nỗi quê

Cách ngăn làm vỡ mộng non thề

Vầng trăng tường quạnh soi riêng bóng

Đâu biết phương trời cũng tái tê

Người hỡi, nghìn xưa nước một nguồn

Thì mây hoài vọng có trăm phương

Bèo mây dù có nghìn chia cách

Nước vẫn nghìn sau chung đại dương

Người hỡi, chừ tay dù xa tay

Hồn sương thao thức nguyệt với đây

Chương Đài tóc liễu chưa tàn rụng

Thì nẻo Lam Kiều vẫn hẹn ai

Đời sống còn buồn chuyện bạc đen

Cường quyền chẳng đổi họ thay tên

Sang giàu không ở hồn trinh bạch

Xin hẹn sau xưa vẹn ước nguyện

Tiếng gọi tình thương dẫu lặng câm

Muôn xa ngái vẫn bén hương trầm

Lòng nương theo cánh chim câu trắng

Trao thiệp tình thương đến cố nhân

Suy tụng tình ta thương nhớ nhau

Giữa ngày xương máu rợn trời cao

Ôi mùa tao loạn nghiêng sông núi

Ép ngọc tìm hương tự thuở nào

Thôi thế lòng ta đã biết ta

Buồn chi Ngưu Chức một ngân hà

Đầu nay giòng lệ hoen trang giấy

Ái bảo ngày mai không thấm hoa

Non hãy còn kia, nước cũng còn

Non dù xa nước, nước xa non

Còn mây sẽ giả đưa cơ hội

Non nước thề xưa vẫn vẹn tròn

ĐOÀN HẠNH

biết ai

nằm đây ai biết thiên thu
loanh quanh tám cõi sa mù vô minh
biết ai là kẻ hữu tình
gửi tâm sự với cho mình thánh thơ

lỗi chuyện phu thê

chuyện đau đem giấu vào đầu
duyên không hòa hiệp tôi chầu chực chờ
chào em lần cuối bởi vì
không thành phu phụ cũng thì yêu thương
sang thu lá đỏ ngập đường
cây xơ rơ đứng trơ xương gọi buồn
thân chừ như kiếp chim muông
nay đây mai đó biết truông hay đèo

cô phòng

giữa đêm một ngọn đèn dầu
khêu cao ngọn bắc chén sầu đầy vơi
dù mai vật đổi sao dời
thiếp mà phụ ngái có trời chứng tri
thề xưa bậu hãy còn ghi
tuần hoàn nào có sá gì thủy chung
canh khuya nào dám tương phùng
cô phòng một bóng nhớ nhung đủ điều.

NGUYỄN SƠN NHÂN (Huế)

ĐỘNG BÓNG XƯA

bóng tà

Tàu chia dòng nước song song
Mây trời bóng dạt ôi lòng cách xa
Em như con mộng đem qua
Dư âm ngày cũ bóng tà dong cương

hồn nương

Anh du giấc ngủ vào rừng
Xanh xao tuổi lá nai bưng mặt buồn
Ngửa tay hứng lấy ngàn sương
Uống từng ngụm lạnh hồn nương nẻo mòn

dấu xưa

Trăng còn đọng cánh tay em
Cát in đôi bóng nghe thêm gió mưa
Biên đêm nước đã lên mùa
Thủy triều xóa những dấu xưa còn gì

đượm màu

Em như bóng lạc vào hồn
Ăn nằm ở đó nghe lòng nhói đau
Tình tôi còn có mai sau
Nhưng vẫn thơ cũ đượm màu dở dang !

DƯƠNG LINH
(đảo chánh mặt trời)

MƠ MỘNG KHI HÒA BÌNH

□ HẢI LƯU

Hòa bình làm gì? Nghĩ gì? Đó là tên cuốn sách của nhà văn Nguyễn mạnh Côn, một lý thuyết gia. Ông suy nghĩ về vấn đề hòa bình. Như một triết gia. Như một nhà chánh trị.

Nhưng bây giờ nghĩ về hòa bình thì cũng khó và rắc rối, và mơ hồ thiếu chắc thực, giống như nghĩ về một «đất hứa» quá xa xôi. Vì vậy mà trong lúc này, tôi nghĩ đại đa số những người VN, không phải các lý thuyết gia trầm tĩnh và sáng suốt, sẽ chỉ có thể «mơ mộng về Hòa bình».

Bây giờ tôi cũng xin mời bạn cùng tôi mơ mộng khi hòa bình tới, chúng ta sẽ làm gì?

Nàng Tinh Rỗng

Thí dụ nhà văn Cung tịch Biền. Trong tập truyện «Hòa bình, Nàng Tinh Rỗng» nhà văn tả một binh sĩ khi nghe tin hòa bình tới, đã chạy tới dòng sông, nhảy ùm xuống sông để hưởng một thứ khoái trá ngây ngất. Một nhân vật khác của Cung tịch Biền, cũng một quân nhân đã nhảy lên trên chiếc xe tăng và ôm khẩu súng đại liên bắn tía tía vào không trung.

Thành ra Hòa Bình, đối với chúng ta, không phải chỉ là một hiện tượng cụ thể tức là ngưng tiếng súng, ngưng chém giết, mà Hòa Bình, đích thực, là một trạng thái tâm lý đột biến.

Trạng thái tâm lý đột biến đó ta biết mô tả như thế nào? Đó đúng là một nỗi khoái cảm ngây ngất. Nó cũng là một nỗi bàng hoàng sửng sốt. Một hạnh phúc chờ đợi quá lâu rồi bất chợt hiện ra, ào tới, làm cho ta không kịp sửa soạn tâm hồn, để đón nhận.

Nàng Tinh Rỗng của Cung tịch Biền là một Người Tinh không hiện thực. Nhân vật chính là một quân nhân, khi hòa bình trở lại đã đi lang thang để tìm một người tình. Nàng Âu Lang, người tình đó càng ngày càng trở nên huyền bí, u ẩn, vì chàng không tìm đâu ra nàng. Nàng trở thành một biểu tượng. Hơn hai mươi năm sau khi hòa bình chàng mới được gặp nàng. Khi đó chàng đã trở thành 1 đạo sĩ già nua. Chàng thấy 1 bà cụ già tóc đỏ hoe, da cháy xém, hình dung cổ quái, được người ta trưng bày trong một cuộc hội chợ vui vẻ. Bà già quái vật đó chính là Âu Lang. Nàng đã thay hình đổi dạng sau 1 trận ném bom, mà nàng thoát chết.

Chúng ta ước mong mỗi chúng ta không ở vào hoàn cảnh quá bi đát như nhân vật của Cung tịch Biền. Khi hòa bình trở lại, chúng ta sẽ tìm được người tình của chúng ta, còn nguyên vẹn đẹp đẽ. Người tình đó là tâm hồn còn nguyên vẹn của chúng ta, không bị vỡ nát vì bom, không bị khô cạn vì lửa, không bị ung thối, vì các xác chết đầy rẫy trong cuộc chiến này.

Thực ra ở thành phố Saigon này từ hàng năm nay không còn bị chiến tranh xâm nhập nữa. Nhưng những người ở Saigon vẫn không cảm thấy hòa bình. Chiến tranh với họ chỉ là một trạng thái bất an trong tâm hồn hơn là những sự trạng vật chất.

Vậy thì hòa bình trước tiên là một trạng thái bình an trong lòng mọi người.

Trạng thái bình an đó có nghĩa là người ta có thể tin cậy vào người khác, và tin tưởng ở tương lai của

minh. Chúng ta không còn bị xâu xé bởi những thù hận, sợ sệt đối với những người chung quanh. Chúng ta có thể hoạch định những chuyện lâu dài cho chính cuộc đời mình hay cho thế hệ đàn em mình. Đó là trạng thái hòa bình.

Hiện nay chúng ta đang sống trong «nhịp sống» của cuộc chiến tranh. Nhịp sống đó bao hàm một trật tự trong xã hội cũng như trật tự trong tâm hồn. Khi chiến tranh chấm dứt, tất cả những trật tự đó đổ vỡ. Người ta sẽ ngỡ ngàng tự hỏi: phải làm gì? làm thế nào? Nếu chúng ta không sẵn sàng để trả lời các câu hỏi đó thì xã hội sẽ còn đảo điên hơn mức đảo điên hiện tại. Tâm hồn chúng ta sẽ trống rỗng, và xã hội cũng trống rỗng như ngôi nhà trống. Có lẽ đó là hình ảnh gợi lên trong tiềm thức của nhà văn Cung tịch Biền một biểu tượng của sự trống trải khôn cùng. Nàng Tinh Rỗng.

Một mai

Điều an ủi cho tất cả mọi người đang sống trong cuộc chiến này là chúng ta đang sống tạm bợ. Như một căn nhà đang phá ra để xây cất lại, đồ đạc, rác rưởi ngổn ngang. Chúng ta tự nhủ: Bây giờ giờ hãy sống tạm. Đợi mai một, qua cuộc sống tạm bợ này chúng ta sẽ làm lại tất cả.

Phải, sẽ làm lại tất cả cho tốt, cho đẹp hơn.

Đó là một chương trình?

Đó là một ước vọng?

Hay đó chỉ là một điều mơ mộng vẩn vơ?

Chính vì chúng ta phải sống trong tạm bợ quá dài, nên cái viễn ảnh của một cuộc sống đáng

hoàng đường dần càng ngày càng có vẻ như một điều mơ mộng vẩn vơ hơn là một dự định chín chắn. Nói như nhà văn Pasternak, chúng ta đang diễn trong một vở kịch mà màn phụ đã quá dài. Chúng ta phải diễn màn phụ đó mãi mãi một cách nhàm chán. Và chúng ta cũng không muốn ép buộc mình phải làm quen với màn phụ đó, chấp nhận tình trạng tạm bợ đó trạng thái bất thường đó như chính là đời sống bình thường. Cho nên chúng ta đều ôm ấp một ảo tưởng mỗi người theo cách của mình về một ngày nào đó, gọi là «một mai khi hòa bình» như tên cuốn truyện của nữ sĩ Nhã Ca.

Vậy một mai khi hòa bình, chúng ta sẽ gặp những cảnh ngộ nào và xử trí ra sao?

Chắc chắn ai ai cũng muốn nói tới một cuộc hồi phục vĩ đại của đất nước này. Một cuộc phục sinh nói như các nhà tôn giáo.

Cuộc phục sinh đó bao gồm 2 khía cạnh: phục sinh lại thể xác và phục sinh tinh thần.

Các nhà kinh tế, đang lo nghĩ cho cuộc phục sinh của đất nước, chúng ta đang có nhiều thứ kế hoạch hậu chiến từ lớn đến nhỏ. Có kế hoạch quân đội sản xuất của nhóm T. cực Tiến vận. Có kế hoạch các vùng phát triển của nhóm Kế hoạch Hậu chiến. Có những kế hoạch sản xuất kế hoạch xuất cảng v.v. v.v...

Nhưng trên các kế hoạch phát triển kinh tế, chúng ta vẫn còn lo âu ngại ngùng. Kinh nghiệm của những người dân sống quá lâu trong một trạng hỗn loạn kéo quá dài, với những chữ tham nhũng, gian thương nhắc đi nhắc lại hoài trên cửa miệng khiến cho chúng ta đều to lảng các kế hoạch này, kế hoạch nọ sẽ chẳng mang lại phúc lợi gì cho dân, nghĩa là cho đại đa số chúng ta. Một kinh tế gia giáo sư Galbraith đã nhấn mạnh đến vai trò của một «bộ máy hành chánh tốt» là điều tối hệ thống cho bất cứ một công cuộc phát triển nào. Ông Galbraith bảo rằng «nếu quý vị có những kế hoạch thật hay, chuyên viên thật giỏi, tư bản dồi dào, mà bộ máy hành chánh của quý vị thối nát không hữu hiệu thì cũng bỏ đi hết». Cũng vì như một bộ tài

chánh có các kế hoạch về thuế khóa rất hay họ, nhưng nếu các nhân viên đi đánh thuế và thu thuế đều tham nhũng thì tất cả kế hoạch cũng bỏ.

Vai trò của một bộ máy quản trị cho xã hội cũng được giáo sư Nguyễn quốc Trị nhấn mạnh trong một bài thuyết trình ở trường Công tác Xã hội hơn một tháng trước đây. Giáo sư Nguyễn quốc Trị chú trọng đến việc huấn luyện một tầng lớp quản trị gia, lớp người không thể thiếu trong một cuộc phát triển quốc gia.

Nhưng bộ máy hành chánh quản trị đó không phải là một hòn đảo cô lập giữa tập thể xã hội. Bộ máy đó, với nền nếp sống của họ, cũng chịu tác động của cả xã hội, như một tiểu hệ thống trong một hệ thống lớn bao quanh.

Cho nên, muốn cho tập thể đó trở thành hữu hiệu, trong sạch, không thể không làm cho cả xã hội chung quanh trở nên lành mạnh.

Đến đó là vấn đề của các nhà xã hội các nhà văn hóa.

Và cuộc phục sinh về tinh thần của chúng ta là điều kiện thiết yếu cho cuộc phục sinh của thể xác.

Tình trạng xã hội hiện nay có thể được mô tả như lời một nhân vật của Nguyễn Đức Quỳnh, trong tâm bút «Ai có qua cầu» đúng ý rằng: «Ta có quá nhiều gái giang hồ mà thiếu những người đàn bà chính chuyên».

Câu nói đó chiếu vào lãnh vực nào của xã hội cũng thấy đúng. Trong lãnh vực chính trị, thì ta thử thăm định các ông dân biểu đó, những chính trị gia đang hoạt động trong cơ chế có ảnh hưởng mạnh trên guồng máy quốc gia. Chúng ta cũng thử đo lường các đảng phái và các lãnh tụ đảng phái.

Trong lãnh vực xã hội ta thử so sánh số những trường học đứng đắn với số những trường học buôn bán chữ. Trong lãnh vực văn học, nghệ thuật, ta cũng thấy tình trạng những con buôn những người đánh đi nghệ thật nhiều hơn là các người làm văn học nghệ thuật với lương tâm và lòng tự trọng.

Tình trạng thanh niên của ta cũng là một thí dụ bi đát. Số thanh niên đang tham dự vào các đoàn thể đứng đắn, có tinh cách huấn luyện

và giáo dục, như các đoàn Hướng Đạo, thật là một số quá ít ỏi so với những thanh niên lêu lổng, a dua chạy theo các trào lưu như hippy, sống ruồng loạn không chủ đích, không lý tưởng.

Nhưng số thanh niên được sống đó lại còn là một thiểu số nhỏ bé so với số thanh niên không được tự do lựa chọn nếp sống của họ. Họ vui đầu vào thi cử, hay vui đầu vào các cuộc làm ăn bất lương nhiều hay ít.

Tình trạng tinh thần suy sụp phải được thay đổi, phải làm một cuộc phục sinh trước hết.

Những người gọi là lãnh đạo tinh thần của xã hội ta đang làm gì cho cuộc phục sinh đó? Các nhà giáo dục? Các nhà tu sĩ mà chúng ta vẫn coi là biểu tượng của đạo đức? Có lẽ trách nhiệm của các vị đó còn nặng nề hơn là các chuyên viên kinh tế, các quản trị gia nữa.

Vì tầm quan trọng đó, mà ta thấy các vị đó cần phải thoát ra khỏi màn kịch phụ diễn quá dài này, thoát ra khỏi nếp sống tạm bợ hiện tại, để suy nghĩ (mơ mộng và suy nghĩ) đến một tương lai, một mai khi hòa bình.

Thực hiện

Mơ mộng không phải là một hành động hữu hiệu của trí tuệ, cho đến khi nào sự mơ mộng đó làm cho chúng ta thoát khỏi những rắc rối phiền tạp đang làm cho trí tuệ ta bị u mê phiền não, và sự mơ mộng đó giúp cho ta bình tĩnh và lắng dịu trong lòng ta để nảy sinh ra các khám phá, sáng tạo, mà với một tâm trạng rối bời thì ta không thể tìm ra được.

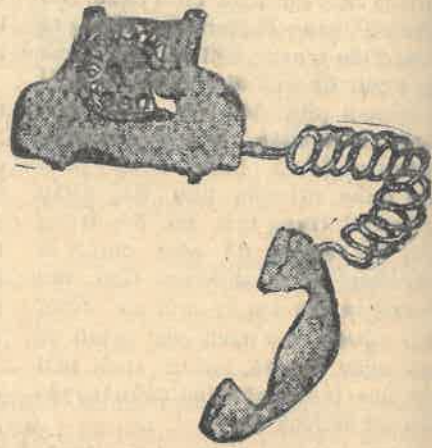
Mơ mộng về hòa bình, đến một phút nào đó ta sẽ trở lại câu hỏi: Hòa bình, làm gì? nghĩ gì? Muốn trả lời câu hỏi đó, ta càng cần phải bình tĩnh và sáng suốt hơn nữa.

Dù rất mệt trí với các lý thuyết gia như ông Nguyễn mạnh Côn, cuối cùng chúng ta lại phải đặt lại vấn đề giống như ông Nguyễn mạnh Côn. Trong mấy số báo Đời trước đây nhiều vị thức giả đã đặt vấn đề một «ý thức hệ hòa bình». Chúng tôi ước mong các thức giả khác sẽ tiếp tục cuộc hội thảo đó.

HẢI LƯU

MỘT VÒNG THẾ GIỚI

Vương Hữu Bột

TRUNG CỘNG

Trí thức đi hót phân

Mao Trạch Đông có lần đã ví người trí thức chưa chắc có giá trị bằng cục phân. Mùa hè năm nay, dưới mệnh lệnh của Mao, nhiều trí thức Trung Hoa đã được đi huấn luyện lại, và một trong các công tác huấn luyện chính là hót phân.

Trường huấn luyện mới ở Trung Cộng đó được gọi là trường học ngày 7 tháng 5, Ngũ Thất Học Hiệu. Cái tên đó để ghi dấu ngày 7 tháng 5 khi phát động cuộc Cách Mạng Văn Hóa. Mao Trạch Đông đã cổ động việc biến cả nước Trung Hoa thành một trường học lớn, trong đó dân quê được học tập chánh trị, binh sĩ được học làm thợ máy và trí thức được học làm ruộng. Năm nay Ngũ Thất Học Hiệu đã bắt đầu bằng những trại cải tạo lao động và cải tạo tư tưởng trong đó các công chức, các chuyên viên và kỹ thuật gia và các loại cán bộ cao cấp khác được dịp lao tác, tự phê bình, đề «sám hối» các tội lỗi trong quá khứ cũng như trong tương lai!

Với những ai chống chế độ này thì có thể ví Học Hiệu đó giống như những trại khổ sai. Nhưng nhà cầm quyền ở Bắc Kinh cho biết còn một danh sách rất nhiều người xin được ghi tên đi học tập. Trong tuần trước, báo Newsweek đăng tải ký sự của một nhà báo Gia Nã Đại, ông Peter Stursberg viết về Ngũ Thất Học Hiệu mà chính ông ta được chứng kiến.

Ông Stursberg đến thăm 1 ngôi làng ở cánh Bắc Kinh 25 dặm. Ông đi qua những con đường đất nhỏ hẹp, giữa những ngôi nhà gạch xám trên vách có viết khẩu hiệu. Ông kể lại:

«Tại Ngũ thất Học Hiệu khu đông bộ Bắc Kinh, tôi được các đoàn viên của UB Cách Mạng hoan hô khi tôi tới nơi. Chúng tôi là những người Tây phương đầu tiên tới thăm nơi này. Trong lễ tiếp tân, có trà với hạt hoa thái dương (?) ông giám đốc họ Vương đã giải thích cho tôi biết mục đích của Học Hiệu. Mục đích đó là giáo dục các cán bộ để họ hiểu rằng họ là các công nhân để phục vụ nhân dân, chứ

không phải là các lãnh chúa cưỡi trên lưng nhân dân.

Đề cho học viên thấy rõ điểm đó, Học Hiệu cổ ý bắt họ phải làm các việc dơ dáy nhất. Một trong các việc đó là đi khuôn các thùng phân người rải rác trên các lề đường cho các nhà trí thức và công chức mất cái vẻ quan cách của họ đi, ông Vương giải thích.

Ông Vương nói tiếng: «Cán bộ chỉ biết ăn cơm mà không biết trồng lúa thế nào; biết ở nhà mà không biết xây nhà»

Cách đây 2 năm, Học Hiệu khởi sự hoạt động, các học viên phải tự xây lấy nhà ở, bằng những viên gạch lấy từ bức tường thành đổ nát ở Bắc Kinh. Nay Học Hiệu chứa 1200 học viên, học làm ruộng hay trong xưởng máy. Thí dụ một công chức cao cấp tên Chang Đa-ning đang phụ trách nhà bếp của cả Học Hiệu.

Bên cạnh các công tác lao động, học viên còn được học tập sách của Mao chủ tịch, chủ nghĩa Mác Lê Nin, và tham dự các buổi tự phê bình.

Ông giám đốc họ Vương kể chuyện có 1 vị bác sĩ nọ đã từng từ chối không chữa mắt mờ cho một bà già vì sợ chữa không lành và mất tiếng. Nhưng sau đó vị bác sĩ trên đọc sách của chủ tịch Mao, đến đoạn Mao ca ngợi lòng hy sinh của bác sĩ Norman Betheme người Gia Nã Đại đã phục vụ Hồng quân thời nội chiến. Thế là ông bác sĩ bèn chữa mắt cho bà cụ già «đề có thể sáng mắt và nhìn thấy hình Mao chủ tịch!»

Một thí dụ khác là một ông phó quận trưởng đã từ chối đi đồ rác cho dân quê vì xấu hổ. Sau khi học tập Mao chủ tịch, viên phó quận tự nhận mình thuộc «lập trường chủ nghĩa xét lại» và được cải tạo, bèn đi đồ rác.

NHẬT BẢN

Náo loạn tại hãng Mitsubishi

Cái tên Mitsubishi quá quen thuộc với chúng ta là tên một tổ hợp công ty lớn hàng thứ ba ở Nhật.

Cũng như các công ty trên thế giới, Mitsubishi bán cổ phần cho công chúng, và bất cứ cổ đông nào mua một cổ phần nhỏ xíu cũng có quyền tham dự đại hội đồng của các cổ đông, tức là các sở hữu chủ của công ty. Đó là lý do khiến cho một số tay sách động đã vào họp và làm náo loạn cả đại hội của công ty này.

Đây không phải là một hiện tượng mới lạ. Ở Nhật từ trước đã có một hạng người gọi là Sokaya, chuyên viên phá rối thường xúi dục đường lối hăm dọa, tố cáo, tung tin thất thiệt và ngăn cản các buổi đại hội đồng của các công ty khiến cho nhiều quản trị viên của các công ty phải ra đi.

Nhưng câu chuyện lần này có vẻ mới mẻ vì 1 nhóm người mới Beheiren, có khuynh hướng phản chiến đã xuất hiện.

Gần đây nhóm Beheiren này đã cùng nhau bỏ tiền mua 2000 cổ phần của công ty Mitsubishi (một số lượng nhỏ nhỏ). Bữa 28 tháng 5 vừa qua, 200 người thuộc nhóm Beheiren đã tới dự đại hội cổ đông của công ty Mitsubishi, với các bộ y phục kỳ dị. Họ mang mặt nạ xương người và các khẩu hiệu «Đã đảo bộn buồn bán xác chết»: Công ty Mitsubishi hiện đang cung cấp một phần ba số vũ khí của bộ quốc phòng Nhật Bản. Hiện nay thủ tướng Sato lại đang cổ vũ sửa hiến pháp để tăng cường quân đội Nhật Bản nghĩa là Mitsubishi sẽ còn làm giàu bằng nghề bán khí giới!

Tất nhiên ban quản trị Mitsubishi đã huy động các người hộ vệ của công ty ngăn cản các ông cổ đông trái tính kia! Trong khi đó thì trong phòng hội các cổ đông khác đã họp thật tẻ trong 20 phút thông qua chương trình nghị sự, hoãn phiên họp đến một ngày khác, và tổng cổ hết các tay sách động ra ngoài.

Sau đó chủ tịch công ty là ông Yoichiro Makita đã nói: «Tôi cũng muốn tranh luận với họ. Nhưng họ hành động như một lũ điên rồi».

Trong khi đó 250 nhân viên quản trị của các C. ty khác đến quan sát đại hội đồng của Mitsubishi để học tập kinh nghiệm đối phó vì chính các công ty khác cũng bị nạn tương tự!

Một số ban quản trị đã định sửa điều lệ các công ty để chỉ cho phép các cổ đông làm chủ, từ 1000 cổ phần trở lên mới được dự đại hội đồng. Tất nhiên người có 1000 cổ phần sẽ tha thiết đến tiền lời hơn người chỉ có một cổ phần, Cù tiền lời kiếm được bằng cách bán vũ khí giết người.

Một quản trị gia chuyên nghiệp của Mitsubishi ông Eiji Shimazaki đã thăm học: «Tôi làm chủ 30 ngàn cổ phần. Trong khi đó bọn Beheiren chỉ có 2 ngàn cổ phần làm sao họ có ảnh hưởng đối với công ty như tôi được?»

AI CẬP

Đốt hồ sơ mật vụ

Tổng thống Ai Cập Sadat càng ngày càng tỏ ra ông là chánh trị gia biết cũng cố địa vị của mình một khi đã đạt được địa vị đó. Trong tuần qua bao chí thế giới thuật lại hai hành động có thể coi là ngoại lệ, bất ngờ một về đối nội và một về đối

ngoại, cả hai đều giúp địa vị của ông Sadat vững vàng hơn.

Về mặt đối nội, sau khi đã thanh trừng một ông phó tổng thống, sáu tổng trưởng và ba yếu nhân trong đảng duy nhất của Ai Cập, ông Sadat đã tìm cách chứng tỏ với dân chúng Ai Cập rằng ông là một thủ lãnh tự mới không giống kiểu cổ lãnh tụ Nasser, mở một kỷ nguyên mới cho xứ ông nhờ. Chế độ dưới quyền ông có vẻ dễ thở hơn.

Để diễn tả không khí cởi mở của tình thế mới, Tổng thống Sadat đã cử hành một buổi lễ hỏa thiêu các hồ sơ của cơ quan tình báo Trung ương. Các hồ sơ này gồm giấy tờ và nhất là các cuốn băng ghi âm chớ đầy mấy chuyến xe vận tải. do cơ quan mật vụ trên lên ghi các cuộc điện đàm của biết bao nhiều nhân vật chánh trị ở Ai Cập. Các hồ sơ trên liên quan đến đời tư cũng như hành vi chánh trị của bao nhiêu công dân Ai Cập bị mật vụ theo dõi và ghi lại, được chất thành đống trong sân bộ Nội Vụ. Ông Tổng thống Sadat rút chéc quẹt lửa trong túi ra, bật ngọn lửa và thiêu hủy tất cả. Ông Sadat nhân dịp này đã tuyên bố: «Nhân dân cần phải yên tâm mà sống. Việc hỏa thiêu này mở một kỷ nguyên mới, của một chế độ mới. Đây là phút tận cùng của một thời đại khủng bố».

Thực ra ông Sadat cũng có lý do riêng để thủ ghé những cuốn băng của mật vụ. Tháng trước, chính ông đã là nạn nhân của cơ quan này. Ông bị bắt, sau khi phá vỡ một âm mưu đảo chính của 2 ông Tổng trưởng Nội vụ, Quốc phòng cựu phó Tổng thống Sabri, rằng chính ông đã bị mật vụ dò xét, ghi âm các cuộc điện đàm của ông. Khi một ông Tổng thống bị cơ quan mật thám dưới quyền mình dò thám thì thật là hết chịu nổi.

Tổng nha tình báo ở Ai Cập thuộc bộ Nội vụ, không những hoạt động dò thám trong phần đất của Do Thái thù nghịch, mà còn có những hoạt động gián điệp ở chính các nước Ả Rập đồng minh. Đơn vị số 98 là danh hiệu của bộ phận gián điệp đã tung nhân viên vào các nước Ả Rập khác (xứ Libya kêu đã bị 550 gián điệp Ai Cập xâm nhập) để dò thám, khủng bố, tổ chức gây rối loạn và cả việc tổ chức đảo chánh. Năm 1964 một vụ gián điệp bị phát giác làm xôn xao thế giới. Cảnh Sát, phi trưởng ở Ý đã khám phá ra một chiếc rương ngoại giao của Ai Cập trong đó chứa một người Do Thái bị chính thuốc mê.

Tại Ai Cập, Tổng Nha cũng dò xét tất cả các yếu nhân cho chí thường dân. Họ có cả hồ sơ của hàng triệu người bị tịch nghi, tất cả đều được lưu trữ bằng mã số điện tử. Tổng Nha có 80 ngàn mật báo viên và điệp chỉ viên, gồm đủ mọi hạng người từ tài xế taxi, trẻ em đánh giày, bồi khách sạn đến hướng dẫn viên du lịch v.v.

Hành động đốt bỏ hồ sơ mật vụ của ông Sadat là một cử chỉ tượng trưng để trấn an dân chúng và các chánh trị gia. Từ nay đừng sống trong tình trạng quá lo sợ, hồi hộp, như người dân trong bất kỳ một chế độ cảnh sát nào khác.

(Xem tiếp trang 54)

TẤT CẢ SỰ THỰC VỀ VỤ :

Một SV quốc gia VN bị Sinh Viên C. Sản bắt cóc và xử trước «Tòa án Nhân Dân»

Một sinh viên Việt Nam đã bị bắt cóc bị đưa ra trước một thứ tòa án nhân dân, bị hạch hỏi, tra vấn, bị nhốt trong phòng giam, bị bịt mắt dẫn đi, rồi tự giải thoát, nhờ xe hơi chạy về khai báo với Cảnh Sát Pháp. Việc xảy ra trong vòng 21 giờ đồng hồ, từ chiều 2-6 đến chiều 3-6-1971, giữa khu Đại học của thành phố Grenoble, Pháp quốc.

Chuyện một sinh viên bị bắt cóc ở Pháp không làm cho dư luận ở Việt Nam quan tâm, vì vậy sau những mẩu tin ngắn trên báo chí đến nay chưa thấy một giới chức của chính phủ hay một tổ chức tư nhân nào tổ thái độ.

Trong khi đó thì dư luận qua báo chí Pháp từ ph. tá đến phe hữu lại hết sức phấn nộ v. vụ bắt cóc trên.

Chúng tôi xin cống hiến qui vị các chi tiết của vụ này qua báo chí Pháp, để chúng ta cùng cảm thông nỗi cô đơn của một sinh viên Việt Nam có lập trường quốc gia phải chiến đấu với Cộng Sản trong khung cảnh thù nghịch của sinh viên Mao-ít ở Pháp và trước

sự yếu ớt của nền ngoại giao và thông tin quốc ngoại Việt Nam.

Vụ bắt cóc

Ngày 2 tháng 6 năm 1971, hai SV VN Đặng Hưng Anh và Đỗ Hữu Tài (con của cựu T. Tướng Đ. Mậu, đã bị một nhóm sinh viên khuynh tả bắt cóc. Theo lời tường thuật của một sinh viên Pháp chứng kiến, anh Christian P., đăng trên nhật báo Le Figaro ngày 4 tháng 6, thì câu chuyện xảy ra như sau :

«Tôi vừa ở phòng thực tập đi ra thì thấy khoảng 50 sinh viên khuynh tả đang bao vây hai SVN. Một người bảo tôi : «Mày tới coi cũng được, sắp có một cuộc thăm vấn công khai...» Họ đẩy tôi vào trong phòng và buộc tôi ngồi xuống ghế với hai người kia. Có khoảng 60 người tham dự. Ai cũng có quyền đặt câu hỏi tra vấn. Sau 2 tiếng đồng hồ tôi và 1 trong hai người V được thả ra.

Ngược lại người SV VN thứ hai bị áp tải chặt chẽ dẫn đi. Họ bảo «Tụi này phải canh chừng nó cẩn thận».

Theo nhật báo Le Monde (ngày 5-6-71) thuật lại thì anh Đặng Hưng Anh đã bị bắt cóc vào chiều thứ tư 2-6 trước cửa Nhà Bưu Điện Grenoble. Những người bắt cóc anh Anh là người tổ chức cuộc ăn d. ngày 28-5 ở đại học Grenoble khiến cho ba sinh viên khuynh tả bị thương. Nhóm người bắt cóc anh Hưng được gọi là «Ban Hành Động Cho Công Lý Nhân Dân» (Groupe d'intervention pour une justice populaire). Sinh viên Anh, 26 tuổi, bị bắt hồi 17 giờ ở trước nhà bưu điện, rồi bị đưa tới trụ sở Tổng Hội Sinh Viên Grenoble. Sau đó nửa giờ họ đưa anh tới «thăm vấn» trong khuôn viên đại học xá Saint Martin d'Hyères.

Theo nhật báo Figaro, cuộc lộn xộn ngày 28-5 khởi sự do việc một số sinh viên VN phân phát những truyền đơn có khuynh hướng thân chánh phủ Saigon, tại trước cửa quán ăn Diderot trong đại học Grenoble.

Theo lời SV Đặng Hưng Anh thì sau khi phân phát truyền đơn, nhóm anh bị các SV khuynh tả

Pháp tấn công, và do đó anh đã hô các bạn chống trả lại. Theo nhật báo Figaro (5 và 6-6) thì số người bị thương ngày 28 lên tới 7 người.

SV Đặng Hưng Anh đã thuật lại với phóng viên Jean Paul Aymon báo France Soir về vụ bắt cóc anh như sau :

«Tôi bị họ đưa đến một thứ tòa án của nhóm khuynh tả, tự gọi là ủy ban thăm vấn. Họ tra hỏi về đời tư của tôi và việc tôi tham dự cuộc lộn xộn ngày 28-5. Tôi nhận rằng bữa đó tôi có phân phát truyền đơn và hô các bạn đánh, nhưng chỉ hô đánh sau khi thấy bọn sinh viên khuynh tả ở trong quán ăn sinh viên ào ra cả đám. Tôi nói không biết bữa đó có ai mang súng hay dao nhọn không. Sau khi bắt cóc, bọn họ đưa tôi lên đồi Muriers và giữ tôi suốt 5 giờ, sau đó họ giam tôi trong một căn nhà ở Saint Martin d'Uriage. Việc tôi thoát khỏi nơi đó rất giản dị vì bọn chúng đã bỏ đi hết. Lúc đó tôi cởi cái băng họ bịt mắt tôi ra rồi trốn đi».

Sau khi ra khỏi «nhà giam» S.V. Anh đi nhờ auto stop về Grenoble, tìm các bạn bè và tới gặp một nhân viên tòa Tổng Lãnh Sự VN. Anh đi cùng nhân viên này tới ty Cảnh Sát thành phố. Trước nhà ngoại giao Việt Nam, SV. Anh đã thuật lại chuyện bắt cóc và sau đó dẫn Cảnh Sát tới phạm trường để diễn lại nội vụ.

Đến đó, chúng ta mới thấy cảnh sát Pháp mở cuộc điều tra về các thủ phạm vụ bắt cóc.

Bỗng dưng, ngày 4-6, S.V. Đặng Hưng Anh nhận được trật tổng giam để điều tra, với chữ ký của cô Pougnaug, dự thẩm tòa án Grenoble. Lý do lệnh tổng giam là cáo trạng S.V. Đặng Hưng Anh đã mang vũ khí bất hợp pháp và bạo hành.

Đồng thời, một dự thẩm khác, ông De Bardonnèche cũng ký giấy tổng giam một số Sinh Viên không được tiết lộ danh tánh, có lẽ là thủ phạm vụ bắt cóc S.V. Anh. Một số S.V. này đang lẫn trốn.

Phản nộ

Vụ bắt cóc 1 S.V. Việt Nam ra trước tòa án nhân dân của bọn SV

khuynh tả Pháp đã khiến chính các giới chức Đại Học Pháp phản nộ.

Ông Niveau, Viện trưởng Đ. Học Grenoble đã tuyên bố trong một cuộc phỏng vấn, do nhật báo L'aurore (5-6-71) thuật như sau :

«Đại học hiện nay đang bị ung thối, và bọn khuynh tả là thủ phạm duy nhất của tình trạng suy sụp này. Bọn họ chỉ có một đám 20 S.V. mà ai cũng biết mặt biết tên. Đối đầu với bọn họ là hơn 24 ngàn SV khác. Ở đây không có thể nói đó là đa số thăm lạng mà thôi. Phải nói đó là một đoàn thể đồng nhất thăm lạng. Tập thể đó đã đến lúc phải quyết định hành động !»

Viện trưởng Grenoble đã nhắc lại vụ SV Geismar và đồng bọn đã chiếm đại học Nanterre trước đây. Nhưng vụ Nanterre còn có tính chất sinh viên nằm trong khuôn khổ đại học. Ông nói tiếp :

«Còn vụ Grenoble thì khác hẳn. Đại học đã đồng lõa với một hành động côn đồ. Các sinh viên đã bị bắt cóc ngay giữa đường phố ; còn các hung thủ thì trốn đâu ? Ngay trong phòng họp của phân khoa Khoa Học Xã Hội».

Ông Niveau đã kết án hành động trên là khởi điểm một tội ác, và tuyên bố các hung thủ phải bị loại trừ ra khỏi Đại Học ; ít nhất là sự loại bỏ về phương diện tinh thần.

Tuy nhiên tình trạng nguy ngập trong đại học Grenoble không phải chỉ vì vụ Đặng Hưng Anh. Sở dĩ ông Viện Trưởng Niveau phải báo động vì bọn sinh viên khuynh tả đã lũng đoạn đại học một cách trầm trọng.

Nhật báo Le Figaro (5 và 6-6-71) đã mô tả một thứ «căn cứ đồ» đang lập mặt khu ở giữa đại học. Nhóm này chỉ có khoảng 300 SV, mà phần lớn là con nhà khá giả. Cha mẹ họ là những chủ ngân hàng, các nhà kỹ nghệ, các bác sĩ, và các nghề tự do khác. Họ sống xa gia đình tụ tập với nhau ở cư xá mang tên nhạc sĩ Hretor Berlioz, mà chính họ gọi là «La Base Rouge»

Theo ông viện trưởng Niveau, tình trạng trên đã kéo dài trên 2 năm nay, và một lý do là sự thờ ơ và sự nhu nhược của các giáo sư đại học. Dân chúng và sinh viên ở Grenoble không chấp nhận bọn đệ tử của Mao trạch Đông này.

Ông Niveau báo động «chúng ta đang sống trong một hiện tượng Phátxit cực tả mà phát xít cực tả này sẽ tạo ra một phản ứng để nảy sinh ra một nhóm Phát Xít cực hữu khác»

Bên cạnh các lời cảnh cáo của ông viện trưởng đại học, đồng hội sinh viên Grenoble cũng đưa ra tuyên cáo như sau :

« Từ đầu niên học, một làn sóng bạo hành khủng bố chưa từng thấy đã tràn ngập khuôn viên đại học Grenoble... »

Khu vực đại học Grenoble đã bị bọn SV khuynh tả chế ngự, bọn chúng đã chiếm đóng toàn thể 1 số tòa nhà. Những ai phản đối chúng đều bị chúng ngăn cấm và các giới chức ở đó đều từ chức. »

Đó cũng là tình trạng mà ông Niveau nhận thấy : «Thật là ghê gớm khi một nhóm tá phái đã khuynh đảo khu đại học. Trong hai năm qua chúng đã chiếm độc quyền thông tin và tạo nên một thứ phát xít cực tả. »

Họ đã biến Đại học thành một khu ngoài vòng pháp luật... Để trở lại tình trạng bình thường chỉ cần các giáo sư phải làm gương và đứng để cho sinh viên chế ngự nữa »

Bên cạnh Giáo sư Đại học và sinh viên, ông Hubert Dubedout, thị trưởng Grenoble cũng thao phiên «Tôi nghĩ rằng đại đa số SV. chỉ mong được yên tĩnh trong thời kỳ thi cử này. Nhưng hết các vụ khuấy động của phe hữu lại đến các vụ khuấy động của phe tả, chúng ta sắp thấy một tình trạng leo thang làm suy sụp đại học».

Phản ánh dư luận của quần chúng Pháp, nhật báo France Soir (5-6-71) đã ghi lên tiêu đề : «Không ai có quyền tự thi hành công lý của mình» để phản đối thứ tòa án nhân dân mà đệ tử Mao trạch Đông nhập cảng vào nước Pháp. Báo này viết :

«Những S.V. ở Grenoble đã đóng vai cảnh sát, vai quan tòa đã bắt cóc, thăm vấn và đưa ra trước «tòa án các mạng» một sinh viên VN trẻ tuổi. Hành động đó là một vi phạm trầm trọng đối với việc hành sử công lý trong tinh thần tự do. »

Không thể biến họ cho hành động trên bất cứ cách nào được. Không ai có quyền tự biến mình thành cảnh sát. Không ai có quyền thi hành công lý theo ý mình. Sự vi phạm như nào đối với pháp luật cũng mở rộng cửa cho tình trạng vô chính phủ và nạn độc tài»

Về vụ bắt cóc ở Grenoble hôm, thứ tư vừa qua báo France Soir viết: Đây là một thứ tòa án thẩm vấn kiểu Vệ Binh Đỏ ở Bắc Kinh, hay là, đối với những người Pháp trên 40 tuổi, giống như hành động của mật vụ Đức Quốc Xã Gestapo...»

Báo này kết luận rằng phải chăng bọn SV Mao ít nhảm đến sự hủy hoại xã hội Pháp? Và báo động lượng tâm của tất cả nước Pháp, trước sự tị là của Cảnh sát để cho một SV bị bắt cóc giữa đường phố, trước nhà bưu điện mà không can thiệp.

Báo động

Tôi đây quý vị độc giả Đời đã thấy rõ vụ bắt cóc SV Đặng Hưng Anh và phản ứng phần nọ của dư luận tri thức Pháp về vụ này.

Vấn đề đối với chúng ta là:

1 — Bộ Ngoại Giao và Giáo Dục có thái độ nào để bảo vệ một SV ở hải ngoại, tranh đấu với lập trường quốc gia, bị đàn áp và khủng bố?

Bộ Thông Tin đã giúp đỡ gì về mặt tạo hậu thuẫn của dư luận để hỗ trợ cho cuộc chiến đấu đơn độc của SV Anh?

2 — Trong khi ở Saigon cũng có những phong trào tổ chức hội đồng của một số sinh viên đối với những người như nhạc sĩ Phạm Duy, chúng ta đã đề phòng một tình trạng đại học vô chính phủ, đại học hỗn loạn và ngoài vòng pháp luật do một thiểu số quá khích gây ra không?

Vụ bạo hành và gian lận bầu cử ở Đại học Sư phạm đã được Đời đăng tải đầy đủ. Sau đó báo Đời đã bị đe dọa khủng bố. Các nhà hữu trách về giáo dục đại học có thái độ nào trước hành động man trá, vô liêm sỉ của những sinh viên đang cướp quyền đại diện SVSP?

«Nếu» thường là một số không. Nhưng có những dấu hiệu cho người ta tin tưởng, tin tưởng thôi, đất nước chúng ta sẽ có hòa bình sớm hay muộn. Hòa bình tức khác, hòa bình trong chiến thắng, hòa bình trong danh dự, hòa bình trong thất thế, hòa bình với chiến tranh ngấm ngầm, tiếng bom đạn, hay hòa bình theo kiểu vãn vãn... điều này ngoài tâm suy đoán của người dân thường.

Một chiến binh gục xuống đã quá đủ, đã là một tham kịch. Một người dân chết, vì bom đạn đã quá đủ đã là một tham kịch.

Ông Nixon, trong một bài diễn văn về vấn đề triệi nổi thêm Quân đội Hoa kỳ khỏi Việt Nam, đã mơ thứ hòa bình cho cả một thế hệ, một thế hệ hòa bình cho toàn thế giới.

Giấc mơ của ông Nixon quá lớn và chỉ là giấc mơ của ông thôi!

Người dân Việt chỉ mơ ước một thứ hòa bình trong tầm tay dù trong thâm tâm họ cũng muốn cũng mơ ước một thứ hòa bình trường cửu cho cả thế hệ cho nhiều thế hệ, cho cả thế giới. Nhưng qua những kinh nghiệm quá khứ của chính đất nước họ của thế giới thì điều đó chỉ là giấc mơ thôi!

Nhưng nếu mai hòa bình. Người viết bỏ tiếng một đề thấy hòa bình gần kề hơn. Một mai nghe xa xôi quá!

Nếu mai hòa bình điều gì sẽ xảy ra? Chắc chắn là các bà mẹ VN đêm đêm nghe tiếng đại bác không phải đón con mình về nhà trong quan tài phủ cờ. Những nếp nhăn trên trán bớt đi và những nụ cười trở lại.

Chắc chắn là mặt đất của quê hương sẽ không bị nát bầy vì bom cây cối sẽ không bị hủy diệt vì thuốc khai quang.

Chắc chắn là những nông dân sẽ được trở lại với đất lành với thiên nhiên để sống đời hiền hòa.

Chắc chắn là những học sinh những sinh viên không phải học nát phổi, học trong bốn chôn, lo âu vì sợ phải đi lính.

Chắc chắn một số quân nhân sẽ được giải ngũ. Chắc chắn công chức vẫn là công chức Chác chắn nghĩa địa sẽ bớt «đàn cư». Chắc chắn ta sẽ được ngồi ăn, ngồi nhậu mà không sợ plastic nổ banh xác.

Chắc chắn trang cuối của nhật báo mục «tin vui» sẽ tăng, mục «áo phở» sẽ giảm.

Và còn nhiều điều chắc chắn nữa...

Người viết làm một cuộc phỏng vấn một số người và nhận được những câu trả lời rất chịu chơi, rất lắm cảm, rất độc đáo.

Một cô gái Snack Bar: «Tôi sẽ nhớ bác sĩ Nhật và lại mang trinh, tôi sẽ giấu quá khứ và

đi một nơi thật xa xôi để lấy chồng đẻ con. Tôi sẽ cố không cho chồng tôi con tôi biết miệng tôi đã uống Saigon tea thân thể tôi đã bị Mỹ đen, Mỹ trắng, Phi nâu, Đại Hàn mắt lươn dày dờ»

Một cô gái Snack Bar khác: Nếu hòa bình, lính ngoại quốc sẽ về. Lúc đó tôi sẽ đi làm điểm. Nhất điểm, nhì sư, tam cha, tứ trưng mà»

Một anh binh nhì: uỳnh lộn khổ quá ma chẳng ăn cái giải gì. Đòi vẫn đợi. Nếu hòa bình tại tui lã kẻ sướng nhất mà cũng khổ nhất. Sướng vì không phải đi theo ông bà. Khổ vì biết rằng chính phủ sẽ chẳng giúp đỡ gì được mấy. Gương mặt anh em thương phế binh còn đỏ. Có lẽ tôi sẽ cố xoay sở mua trả góp cái xe lam chạy đờ»

Anh cười hi nhưng vẫn có nét đau khổ rồi nói tiếp: «Cùng lắm tôi sẽ sắm hộp đánh giấy. Vào lính học được nghề đánh giấy lúc nào cũng lảng coong! lảng coong đến nỗi kiêu bò lên trượt chân xuống liền!»

Một ông công chức: «Hòa bình à? Tôi đâu có phải đi đánh nhau: chiến tranh hay hòa bình tôi vẫn lương ba cọc ba đồng bụng rau vớ bi bạch»

Nhưng dù sao thì cũng nên có hòa bình cho nhiều người vui nhất là mấy thằng con tôi sẽ không phải đi lính. Tại nó cũng 10, 12 ca rồi. Nếu chiến tranh kéo dài thêm mấy năm nữa, chúng lại phải lính tráng học hành học dở dang rồi lớn làm gì?»

Một thiếu tá: «Tôi là lính nghề không gì buồn bằng một trại binh lữ hòa bình» hình như ông Churchill nói thế thì phải. Tôi vẫn khoái đánh lộn vì đánh lộn sẽ lên lon, lên lon sẽ lên tiền.

Hơn nữa đánh lộn quen rồi như một cái thú, bỏ cái thú đó đi chẳng khác anh hút thuốc phiện, cai ma túy. Và lại, nếu «bị» giải ngũ tôi chơi với lam vì chỉ biết bắn súng đánh giặc, không lẽ lại có hàng nào mở ra thuê giết người?»

Một sinh viên luật: «Hòa bình ờ! làm! Tại tôi sẽ học thôi mai hơn. Tôi sẽ cố «làm xong» cái cử nhân, làm đề cho có bằng vậy thôi, chứ tôi biết cử nhân cũng đợi! Anh biết tôi làm gì không? Tôi sẽ làm một cái chơi, xoay

vốn vào rừng chỗ có những hồ bom B52 để nuôi cá lóc, nuôi ếch, Hốt bạc là cái chắc!»

Một sinh viên con nhà giàu: «Tôi sẽ xoay đi Tây liền và chuồn luôn. Hòa bình chẳng được bao lâu đâu!»

Một nữ sinh viên Văn khoa bạn triết, về mặt mơ mộng: «Tôi sẽ đi quyền tiến mua hội hoa rúc trên những hồ bom đạn, những chỗ trước là chiến trường để xóa vết của quá khứ tích đau buồn, cử tượng tượng mọi hồ bom là một vườn hoa có tuyệt không?»

Một ông cơ áp phe «Tôi sẽ gọi hùn vốn thuê lại những building mà trước đó ngoại kiều thuê để mở trang tâm du hí, phòng thi chơi bi đẹt, phòng thi tam nơi phòng thi ca nhạc, phòng thi để cho ai choai choai nhay nhót phòng thi để làm chuyện ướt át. Hốt bạc là cái chắc».

Một nông dân sống trong thành phố: «Tôi mong hòa bình lắm. Tôi sợ sống ở thành phố quá rồi. Mấy luống rau, vài con gà, ba con cá, con trâu, cái cây mơi là tuyệt thú».

Một tay áp phe thứ gộc: «Tại tôi chỉ chờ hòa bình để biến Đà Lạt, biến mấy cái đảo thành các trung tâm du lịch, trung tâm du hí ác ôn nhất Đông Nam Á. Đó là sẽ vào như nước!»

Một bà lão ăn mày: «Hòa bình là không đánh nhau phải không thầy? Tôi vẫn lam ăn mày! Không đánh nhau thì người ta zui, người ta zui thì người ta để cho mình tiền. Tui có tiền cho vay đó. Nói thiệt thầy nghe!»

Một người bạn miền Nam «Tôi sẽ đi Honda từ Saigon đến cửa Nam Quan để biết đất nước. Sau đó mới tính chuyện học hành làm ăn. Tôi hận nhất là chưa biết Hà nội. Anh biết không người yêu của tôi là 1 cô gái sinh trưởng ở Hà nội. Cả tôi và nàng đều không biết Hồ Gươm đẹp như thế nào!»

Trịnh công Sơn sẽ: «Khi đất nước tôi thành bình sẽ đi thăm...»

Tôi chỉ nhớ bản nhạc của anh được mỗi câu đầu, những câu sau tôi không biết Sơn sẽ thăm những gì, nhưng chắc chắn anh sẽ phải thăm những gì đau khổ và đẹp của quê hương.

Người yêu: «em sẽ đi chơi với anh qua 36 phố phường của Hà nội trong cơn mưa nhẹ. Em cũng mong có hòa bình ít ra cho một thế hệ của con cái chúng ta. Chúng ta đã mất mát nhiều thứ đẹp nhất đời vì cuộc chiến là thế buồn hiu này».

NHÂN Ô BỮU HỒNG (Huế)

Theo dự liệu, vấn đề liên quan tới ông sẽ được đề cập trong số báo này. Tuy nhiên, sau khi nghiên cứu hồ sơ, chúng tôi thấy rằng vấn đề có tầm vóc quan trọng vượt hẳn tính chất một vụ lạm dụng quyền thế để hành động bất công của riêng một cá nhân.

Do đó, chúng tôi đã quyết định hoãn thời gian công bố lại để tìm một hình thức trình bày thích hợp với tầm vóc lớn lao của vấn đề. Xin ông vui lòng chờ.

THUỐC SÂU RĂNG VIỆT NAM

NAM KÝ

(Của giòng họ Nguyễn Quang gia truyền ở Bắc Việt)

Có bán nhiều nơi tại Hải Ngoại của người giòng họ. Cũng được kể nghiệp phát triển tại các quốc gia cư trú Quốc ngoại.

— Dược liệu Sứ Xê (VN). Đồi đào khi lực «nguyên khí tạo hóa vũ trụ», khí thiêng Sông Núi (VN). Dược liệu sơn hà bảo vệ tiềm lực, gốc tính, Quả Hương Dân Tộc. Linh diệu phi thường.

— «Bí Pháp» gia truyền đặc biệt của giòng họ Nguyễn Quang ở BV.

— Dụng diệu khoa học, ÂM DƯƠNG LÝ, đồng phương linh động giữa: Vũ Trụ — Nhân Sinh (của Y giới VN phục vụ Nhân Sinh) (Vũ Trụ, Nhân Sinh) Gia Đình, Tổ Quốc, Nhân Loại)

Nổi danh tại Nội Quốc năm 1965 (KS 1.387)

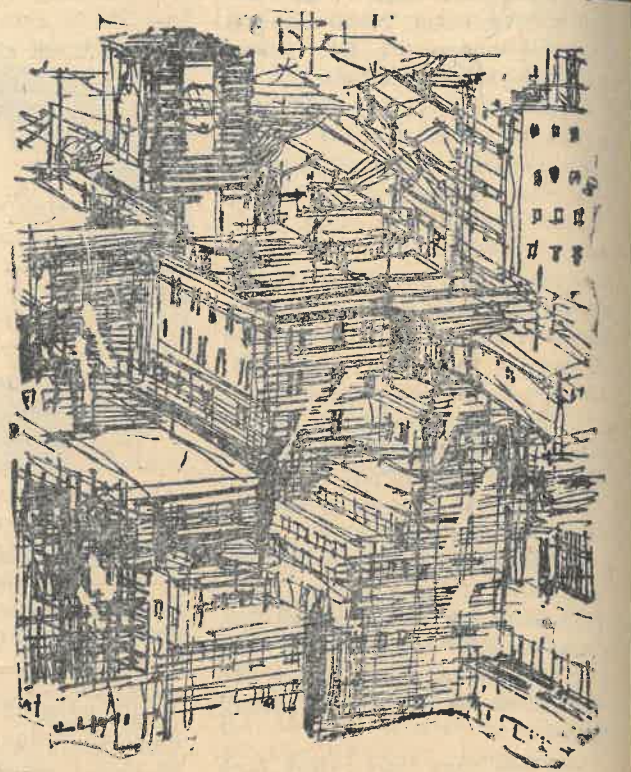
Tiêu trừ tận gốc mọi căn bệnh đau răng. Bỏ sinh lực răng. Già chưa rụng răng. (Coi toa rõ)

THUỐC HAY GIÀ RÊ: Phụng sự Quê Hương (VN), Phục hưng kinh tế Xê sê — Phục vụ đồng bào Quốc Nội.

PHÁT HÀNH TẠI NỘI QUỐC: NAM KÝ 1053A Đại lộ Hậu Giang và 270 Rạch Cát, Quận (Cua) Hậu Giang Rạch Cát, Ngã Năm, Mũi Tàu Phú Lâm Cholon, Thuốc Cao 50\$ Nước 35\$ sắp lên...

PHÓNG SỰ MÀU XANH của SAIGON đang tàn úa ?

HẠ QUYÊN

Mùa mưa đã trở lại, cây cỏ Saigon trôi dạt hồi sinh những hàng me là non xanh mướt những cây sao tươi tốt đan kết với nhau làm thành từng vòm lá che mát cho đường phố chúng ta. Công viên như thiếu nữ mới lớn, làm mất đi vẻ tàn tạ bằng những thảm cỏ mịn như nhung khắp đường phố Saigon, màu xanh để chịu của cây cỏ khiến cho bao vạn nhân thi sĩ lãng đãng, ngất ngây.

Nhưng, nếu bạn ngừng mắt nhìn trời, hoặc tối tối ngẫm trăng qua những tán cây thành phố, bạn sẽ phải đau lòng: Đâu đâu bạn cũng thấy một vài cây khô hết lá, cành trụi khẳng khiu.

Nhiều thi sĩ đã từng xúc động gieo vần trước những cảnh cây trụi lá đỏ, ca tụng vẻ đẹp nên thơ của một mùa thu tưởng tượng. Nhưng mấy ai biết rằng Saigon này đâu có mùa thu! Và những đường nét hiu quạnh tiêu sơ của những cành cây khẳng khiu đó, là do công sức của thuốc khai quang cùng khói xe hơi, xe gắn máy. Một kỹ sư thủy lâm tiết lộ rằng, tuy thuốc khai quang được rắc trong tận chiến khu D của VC hồi xưa, nhưng có thể nhờ gió đưa về, nó sẽ hủy diệt cây cối ở một miền xa tắp, chẳng hạn như Saigon, còn khói xe, thì Saigon ngày nay thực quá dư. Với gần một triệu chiếc xe đủ loại, chạy bằng xăng nhớt, mỗi ngày thành phố phải tiêu thụ tới cả ngàn tấn khói xe. Nào «oxyd các bon» (co), nào oxyd nitơ (No và No₂) những chất độc trong khói xe phát sinh do sự cháy nữa, những chất của xăng nhớt, ngày đêm «tấn công» người

và cây cối! Tuy loài cây hô hấp khác chúng ta, ban ngày nó hút dưỡng khí (oxygène), giúp cho không khí dễ thở hơn, nhưng cành lá cũng khô mà chịu đựng được những lượng khí độc nhiều quá như ở Saigon ngày nay. Theo sự tính toán của các chuyên viên HK, cứ ba chiếc xe hơi lại có một cái cây thì không khí thành phố sẽ trong lành. Một nhân viên sở trồng tỉa cũng cho biết, trong đô thị đông dân nếu có 1,3 diện tích đất để trồng cây cỏ thì lý tưởng nhất.

SG hiện nay với 11 quận hành chánh, chưa khoảng gần ba triệu người, trong một diện tích gần 70 km² hay 7000 mẫu tây. Vậy mà theo số thống kê của sở Trồng Tỉa Đô Thành, chúng ta chỉ có 5,337 cây trồng dọc vỉa hè Saigon, cùng khoảng 5000 cây nữa trong vùng Chợ lớn cũ. Có tất cả 41 công viên, chiếm một diện tích gần 24 mẫu tây (hecta), thì nay vài ba cái đã bị thương phế binh cấm dùi, chiếm đất.

Với chiến tranh và bao nhiêu vấn đề chính trị, kinh tế phức tạp kèm theo hầu như dân chúng không còn thì giờ mà nghĩ tới cây cối nữa. Ngay cả những người dân đô thị, cần bóng mát khi đi đường, cần cây cối trợ lực để lá phổi được hít thở không khí trong lành, và khi trời đẹp có thể mơ mộng một chút... cũng ít ai mà nghĩ tới đám cây cối đang bị tàn phá đó. Bạn có biết đâu rằng những hàng cây của thành phố Saigon một thời xa xưa đã nổi tiếng trên thế giới còn với cái tên lịch sử «Hòn Ngọc Viễn Đông» của đô thị này. Với dân số hơn nửa triệu người, Saigon năm xưa (khoảng

1951-1952) có chừng 20,000 cây che bóng mát. Từ phi cơ lướt trên thành phố dễ chờ hiệu đáp xuống phi trường, các du khách ngoại quốc có việc ghé Saigon đều lạ lùng thích thú. Thành phố bát ngát như một mặt biển xanh.

Đó là chưa kể nỗi thoải mái êm dịu của mọi người, khi đi vào thành phố được nhìn ngắm nhiều loại hoa như những cây phượng vĩ một màu đỏ tươi của pháo tết, rải rác dọc đường từ phi trường vào trung tâm thành phố, những gốc bằng lăng phủ đầy hoa tím nhạt dễ thương, đứng riêng lẻ ở đường Yên Đỗ, Đoàn Thị Điểm và Phan đình Phùng. Ngoài ra còn có loại cây chùm kết nở hoa vàng rực rỡ dưới ánh nắng nhiệt đới. Và ban đêm du khách đi dạo ngoài đường, còn được thưởng thức hương thơm mát dịu của hoa Y Lăng, Ngọc Lan Dạ Lýn...
Hầu như tất cả các đô thị lớn của miền Đông Nam Á: Manila, Đài Bắc, Tân Gia Ba, Hồng Kông Tokyo v.v... không nơi nào trồng cây lớn như SG. Các sinh viên du học ở Hoa Kỳ về, cũng xác nhận, «tuy khu dân cư trong các thành phố Mỹ có nhiều công viên nhưng không nơi nào trồng cây rải rác khắp lề đường như thủ đô của xứ mình». Anh Thiệp, một SV tốt nghiệp ban văn chương mới về nước sau 5 năm du học, đã thổ thán cùng PV Đời: «Tôi tiếc nhất 4 hàng cây trên đường Công Lý, khi sắp xuất du, tôi vẫn hằng ngày chơi ú tim với cô bạn nhỏ, trên đường từ trường Dược (lúc đó ở góc đường Hiền Vương Công Lý) trở về cư xá gần cầu Bạc Má Hồng». Anh cũng biết, vì vấn đề kẹt xe mà cây bị đốn để mở đường, nhưng «tiếc thì vẫn tiếc chứ làm sao được».

1 thi sĩ đã từng làm nhiều bài thơ ca tụng «mỗi tàn cây che một khoảng hẹn hò», cũng ngậm ngùi trước cảnh «tiêu phu thành phố» nhúm lửa đốt gốc cây. Buổi tối đi dạo ngoài đường phố, hẳn bạn để ý tới những gốc cây thấp sát lề đường, đang hồng lửa như đồng than nhóm sưởi mùa đông? Đó là những gốc cây khô đào bật rễ, mà thân cây chết khô đã được dẫn đi rồi.

Và người «tiêu phu» bắt đặc dĩ, nhân viên sở trồng tỉa đô thành, phải đốt gốc thay vì đi gieo hạt trong cây!

Ông chủ sự sở trồng tỉa ĐT cho biết, có tới 40% cây cối bị đốn để mở đường, hoặc chết héo chết hon, rồi bị chặt thân, đốt gốc. Có điều kỳ lạ, là cây cối phía Saigon bị chết rất nhiều, trong khi phía Chợ Lớn chỉ mất chừng 5%. mà thôi. Những hàng Sao ở đường Mạc Đinh Chi, những cây Me trên đường Thống Nhất, và một số cây Giá Tỵ trước dinh T.T. v.v., đã được sở trồng tỉa khai vào sổ tử, nhưng chưa có nhân công mà đốn bỏ đó thôi. Với con mắt chuyên viên, các vị này muốn đốn tất cả những cây không còn này lộc, ra lá nữa, để trồng thay vào đó những cây non. Họ không thể tưởng tượng rằng có những dân thành phố, lại rất ưa ngắm cây trụi lá, vì «không cây nào nhia mà thấy xấu cả», hoặc «nhìn cây khô, nghệ sĩ dễ xúc động hơn».

Đối với các vị «chức sắc» trong sở trồng tỉa, họ rất buồn vì công việc khó làm tròn. Cả số cơ hơn

100 nhân viên, mỗi ngày mỗi giảm bớt vì lương chính phủ trả quá vèo. Muốn thay thế được cây khô héo bên đường, họ phải trồng và chăm sóc cho một cây non trong suốt 4 năm liền. Cây non này, do sở Ương cây gieo hạt, độ vài năm, cây cao chừng hai thước mới đem trồng ngoài đường. Ngoài công việc sỏi gốc, làm cỏ, tưới cây hàng ngày khi trời nắng v.v..., nhân viên sở trồng tỉa còn phải trồng lại hoài hoài nhiều lần, mới mong 4 năm sau cây trưởng thành, tự khôn lớn thêm nữa. Ông Phụ tá chủ sự Sở Trồng Tỉa, nhờ PV Đời nhân cùng bà con cô bác, rằng quý vị nên ngăn cấm, đừng cho con nít phá cây; và khi đi đường mà cần tiểu tiện, thì chờ tiểu vào những gốc cây non còn bé bỏng: «Cây bị xót, sẽ tàn lụi mà chết mất, còn đầu bóng mát cho quý ngài». Ông cũng cho biết cây tại các đường Lê Lợi, Trần Hưng Đạo và Hàm Nghi, mới trồng được vài năm nay, đang còn ở thời gian cần chăm bón. Xin đừng ai bẻ ngọn, phá cành hay đóng đinh vào chúng mà tội cả cho cây, tội cả người.

Đề cập tới những cây lưa rồi mà bị chết, ông Phụ tá STT Đô Thành đề đặt tiết lộ: «cây già tự nhiên không chết, trừ khi bị cháy xém, bị sét đánh hay bão tố, hoặc vì... sao đó thôi».

Cây cối Saigon phần lớn đều đã sống cả mấy chục năm. Trong thành «Ô Ma» có gốc cây tới ngoài trăm năm. Hiện nay, đường phố vắng cây dần, «phần vì chúng tôi ít phương tiện trồng thêm phần vì cây già bị chết qua nhiều». Vườn ương cây trên Phú Thọ, nay đã bị TPB chiếm mất phần lớn, nên cây non cũng thiếu. Nhân viên ít đến nỗi cả sở, «chúng tôi hiện chỉ còn một người biết leo cây để tỉa cành khô cho cả mười ngàn cây của thành phố. Cô bác đi đường thì nên để ý khi trời mưa gió, cành khô có thể rớt bất cứ lúc nào, vì một «ê kíp» như vậy làm sao tỉa hết cành chết cho kịp được?»

PV Đời từ khi gặp mấy ông Trồng Tỉa đi đường là luôn ngừng mắt nhìn cây. Xem cây nào thay lá, cây nào chết, đoán xem đường nào còn hy vọng nhiều bóng mát lâu dài, đường nào sắp trở trụi vì cây bị đốn? và ngoài cái thú ngắm cây, ta còn có thể phòng ngừa, tránh xa những cành khô sắp gãy cho biết khi nào «an toàn trên xe lộ» nữa. Biết khi nào những người có quyền hành mới để ý tới vẻ đẹp và ích lợi của cây cối, mà sửa sang, trồng tỉa thêm cho đô thành chúng ta?

(HẠ QUYÊN)

Nhắn Tin

Xin báo tin về các vị quyền thuộc và thân hữu của Bà Phạm văn Kha (tức Nguyễn đình Xương) biết rằng bà Kha lâm trọng bệnh từ 2 tháng nay và hiện đang được năm điều trị trong Bệnh Viện Nguyễn Văn Học (Gia đình) khu Nội Khoa, Trại A phòng 303 giường số 18. Mong quý vị có chút thì giờ rảnh vào thăm nom người bạn cô độc hiện đang ở trong tình trạng trầm trọng.

ĐỜI MUÒN MẶT • ĐỜI MUÒN MẶT

CHÍNH TRỊ

Vụ án nữ lãnh tụ da đen : Angela Davis

Gần 20 tổ chức Cộng sản hay khuynh tả trong lãnh thổ HK cùng cả một phong trào tuyên truyền sâu rộng ở các nước khác : Nga, Ý, Pháp v.v... đang kêu gào trả tự do cho Angela Davis, bị bắt giữ vào tháng 10.4 vừa qua vì liên quan đến một vụ nổ súng để máu tại San Rafael, tiểu bang California. Nội vụ xảy ra bởi một thiếu niên da đen tên Jonathan Jackson đã mang vũ khí vào phiên tòa xử 3 người da đen khác (trong số có người anh của Jackson) về tội giết chết một người gác đền ở nhà tù Soledad. Gã uy hiếp vị thẩm phán và bắt thêm một số nhân chứng, nhân viên bởi thẩm đoàn theo hùa làm con tin sau khi đòi phải trả tự do cho ba hung thủ da đen trước 12 giờ trưa. Nhưng vừa ra khỏi cửa tòa án thì một vụ nổ súng đã diễn ra với các lực lượng cảnh sát. Kết quả : vị thẩm phán Haley, Jonathan Jackson và 2 người nữa tử thương.

Angela Davis lập tức bị cơ quan FBI truy nã vì những liên hệ với J. Jackson trước ngày xảy ra nội vụ. Cô ta cũng bỏ đi trốn với một lãnh tụ da đen khác, 3 giờ sau khi vụ máu xảy ra.

Angela, 27t, sinh tại Birmingham, tiểu bang Alabama trong 1 gia đình trung lưu. Tại địa phương này cô cũng đã từng chứng kiến và tham dự những vụ xuống đường chống kỳ thị màu da 1963, Angela theo học Đại học Brandeis, tiểu bang Massachusetts, đồng thời 1 vụ nổ khủng bố giết chết một người bạn gái thân của Angela đã xui cô quyết định bước sang hoạt động chính trị.

Cô chịu ảnh hưởng lớn của thầy là nhà triết học mao xít Herbert Marcuse (vừa là lý thuyết gia xã

hội về tư tưởng được xem ngang với Marx và Mao đối với các phong trào đấu tranh khuynh tả tại Mỹ và Pháp). Sau khi tốt nghiệp Angela đi du học tại Đức (lại học nổi tiếng Goethe) và Pháp. Tại Pháp, sau này cô tuyên bố là phong trào đấu tranh bạo động của những lãnh tụ người Algérie đã gây cho cô một ý niệm cụ thể về sách lược điều động một phong trào quần chúng. 1968 cô trở về Hoa Kỳ, soạn luận án tiến sĩ dưới sự bảo trợ của Marcuse tại đại học California. Cũng bắt đầu từ đây, Angela Davis trở thành một nữ lãnh tụ da đen thiên tả nổi tiếng Cô công khai gia nhập đảng CS và nỗ lực quyến rũ những người da đen tranh đấu vào quỹ đạo của chủ nghĩa mao xít có hoạt động hàng hải đến nỗi phải mua vũ khí phòng thân. Vai trò của Angela càng nổi bật khi cô nhận chức giáo sư triết tại đại học Los Angeles tiểu bang California.

Chính quyền Hoả Kỳ đã bắt đầu xem Angela Davis là một thứ « phá rối trị an » nguy hiểm nhất từ ngày cô hô hào tranh thủ nền tự do trong đại học bằng phương cách bạo động cực đoan. Cô tuyên bố này là : « Khi người ta bắt đầu gọi chúng ta là phá hoại, thì chúng ta phải lập tức trả lời : Vàng dĩ nhiên là chúng tôi phá hoại, chúng tôi sẽ còn tiếp tục phá hoại cho tới khi nào chúng tôi đập đổ mọi cơ cấu ngăn trở tới tột độ hiện tại ! »

Ngày 20-6-70 nhân vụ án 3 hung thủ da đen giết người gác tại ngục thất Soledad, Angela đã đứng nên một tòa án nhân dân « do có chủ tọa tại một thánh đường khu Watts, Los Angeles, Phiên tòa đã công khai truy tố toàn thể hệ thống hành chính cai trị của liên bang Hoả Kỳ cũng như ở từng tiểu bang đã phạm tội chống đối nhân dân và bị kết án « tử hình ». Sau « quyết nghị » của « tòa án », bà « nhậm chức » Angela hướng dẫn câu lạc bộ Jonathan Jackson đi mua một khẩu súng trường thứ hai, hiện Plainfield. Ngày 8-7-70, Angela và

Jonathan đã bị bắt đến đó là trước tại tòa án San Rafael và đi mua thêm một khẩu súng săn nông thôn.

Buổi sáng ngày 7.8, toa nhóm lửa. Cậu thiếu niên Jonathan mang cả 3 khẩu súng định mạng (hai khẩu súng Plainfield và một khẩu súng săn) đột nhập vào phiên tòa và vụ nổ súng giữa Jonathan và cảnh sát đã diễn ra như đã nói trên. Lập tức Angela Davis được liệt vào danh sách 10 hung phạm cần truy nã gắt gao của FBI (An ninh liên bang), sau khi các cơ quan an ninh đã truy ra tên của chủ nhân các khẩu súng sát nhân là Angela. Con đường đào tẩu của Angela khởi từ San Rafael (California), qua San Francisco, Los Angeles, New York, Miami. Sau cùng, nhờ nhận diện được chiếc xe hơi Toyota của lãnh tụ da đen cùng chạy trốn với Angela, cả hai bị thộp cổ tại New York.

Tòa án sẽ quyết định tội trạng của Angela tùy theo mức liên hệ dự mưu của cô ta đối với « biến cố » San Rafael. Tuy nhiên hiện nay, mức tiến hành về hồ sơ Angela gặp nhiều trở ngại bởi phong trào chống đối và tuyên truyền mang tên « Phong trào bảo vệ Angela Davis » đang lan đi mạnh mẽ khắp lãnh thổ HK cũng như ngoại quốc qua những thủ đoạn của các tay sách động CS. Một tờ báo cực tả ở HK đã xưng tụng Angela là vị « nữ anh hùng lý tưởng » (?) Sự kiện bình vực Angela một cách rầm rộ như thế cũng dễ hiểu vì vụ án Angela Davis đã là 1 dịp khơi động lại những hoạt động cụ thể cho các khuynh hướng khuynh tả, mà đã từ lâu đã không gây một sức nặng đáng kể nào trong các phong trào tranh đấu tại Hoa Kỳ. Dù đã cố gắng tuyên truyền các lực lượng khuynh tả vẫn không đồng hóa được phong trào đấu tranh chống kỳ thị chủng tộc hay chống nghèo khổ với phong trào đấu tranh độn đường cho chế độ C.S.

(Theo Reader's Digest tháng 4-71)

Thanh minh về Giáo Hội Cao Đài Tr.Ương và Thiên Đẳng Giáo Chủ

● NHÓM PHÓNG VIÊN ĐỜI

Sau số đặc biệt về Cao Đài, với bài phỏng vấn « Thiên Đẳng Giáo Chủ », một tín đồ Cao Đài, ông Cao văn Đạo (!) có mang tới tòa soạn một lá thư, yêu cầu đăng tải trên báo Đời, đại khái nói rằng đạo Cao Đài không có giáo chủ, ông Huỳnh mặc Thành lấy tư cách gì tự xưng là giáo chủ, và Giáo Hội Cao Đài Trung Ương là cái gì ?

Ngay khi nhận được thư thắc mắc của bạn đọc, nhóm ph. viên Đời đã xúc tiếng với văn phòng Giáo Hội Trung Ương để tìm hiểu sự thực. Văn phòng đã xuất trình cho báo Đời coi một văn kiện có dấu chứng nhận của Phủ Chủ tịch Ủy Ban Hành Pháp Trung Ương và nhà T. Giám Đốc Cảnh Sát Quốc Gia. Văn kiện đó nguyên văn như sau :

Thông Thiên Đài ngày 6 tháng 6 năm 1967

Giáo Hội Cao Đài Trung Ương

Phương danh lý lịch

Đẳng chứng giáo lãnh đạo tối cao

Thiên Đẳng Giáo chủ Thống chương Nhị đài THẾ DAVH Huỳnh mặc Thành sanh năm 1917 nơi Thị trấn Vĩnh Lợi, Bạc Liêu thẻ căn cước số 042 443 cấp tại Bến Tranh Định Tường

THIÊN DANH Hồng Cực Quân Thiên Đẳng Giáo Chủ Thống Chương Nhị Đài, Hội Đồng Chương Quản tam giáo Tòa : Tòa Thiên Đạo, Tòa Thiên Lý Tòa Thiên Pháp.

vân... vân..

Ngoài ra theo chỗ hiểu biết của chúng tôi. Giáo Hội Cao Đài Trung Ương có đầy đủ các cơ cấu từ Hội đồng Chương Quản Thông Thiên Đài tới Hội đồng Chương Quản Cửu Trùng Đài v.v...

Nhóm phóng viên Đời cũng cần thanh minh không phải báo Đời có dụng ý đề cao Giáo Hội. Cao Đài Trung Ương với Thiên Đẳng Giáo Chủ

Đáng nhẽ ra, nhóm Đời phải tìm tới tất cả các chi phái Cao Đài để phỏng vấn, nhưng vì

thời giờ và phương tiện eo hẹp, nhóm phóng viên Đời có cơ hội gặp chi phái nào thì phỏng vấn chi phái đó.

Sở dĩ đời phỏng vấn Thiên Đẳng Giáo Chủ vì có cơ hội tình cờ gặp Thiên Đẳng Giáo Chủ ở Sài Gòn. Nhóm phóng viên Đời cũng dự tính đi Tây Ninh, đi Bến Tre v.v. để mở cuộc phỏng vấn nhưng thời gian không cho phép.

Còn một điều sơ xuất này cũng cần cáo lỗi cùng Tòa Thánh Tây Ninh : Trong bài phỏng vấn Thiên Đẳng giáo chủ, có xếp lộn bức hình Tòa Thánh Tây Ninh, (bức hình này đáng nhẽ phải đăng tải ở bài Lịch Sử Đạo Cao Đài) khiến độc giả có thể hiểu lầm Thiên Đẳng Giáo Chủ là giáo chủ tòa thánh Tây Ninh. Sự thực Thiên Đẳng Giáo chủ là giáo chủ Tòa Thánh Bến Tranh và tòa thánh Bến Tranh khiêm nhường hơn, không bề thế bằng Tòa Thánh Tây Ninh.

THÍCH MINH ĐỨC

CHIÊM TINH GIA (Astrologer)

Nhìn chỉ tay báo trước tất cả biến cố suốt 1 đời người. Trình bày bằng : VIỆT — ANH — PHÁP — ĐỨC v.v...

Giờ tiếp khách :

SÁNG : Thứ 3, 5, 7, Chủ Nhật : Từ 8 giờ — 12 giờ

CHIỀU : Thứ Bảy và Chủ Nhật : Từ 3 giờ — 6 giờ

TỐI : Thứ 2, 3, 4, 5, 6 : Từ 7 giờ 30 — 9 giờ 30

Văn phòng :

CHÙA GIÁC NGẠN

Số : 182/28, Trương Minh Kỳ — Phú Nhuận

Làm đệm cho Tổng Thống.

Sau khi Hạ Viện thông một phát, qua được điều khoản giới thiệu ứng cử viên, nhiều người lo lắng. Lo rằng sẽ chỉ có một mình cụ Nguyễn văn Thiệu ra tranh cử tổng thống kỳ này. Cụ Dương văn Minh đã lên án điều 10 khoảng 7 vi hiến, lo rằng cụ sẽ không ra tranh cử, vì tranh cử là mặc nhiên chấp nhận một điều khoản vi hiến của luật bầu cử. Cụ Nguyễn cao Kỳ thì lo không kiếm đủ chữ ký giới thiệu. Vậy cuối cùng chỉ có một ứng cử viên Nguyễn văn Thiệu ra tranh cử, một mình một chợ hạ thổ mùa.

Bởi chưng các lẽ đó vấn đề «cái đệm» của Tổng Thống được đặt ra.

Nghĩa là cần một liên danh ra tranh cử với LD Nguyễn văn Thiệu cho vui cửa vui nhà. Chờ cuộc bầu cử mà chỉ có một người ứng cử cử bộ buồn tẻ quá. Còn quan trên trong xuống, người ta trông vào, coi sao được.

Lúc đầu đầu có tin ông Hà thúc Kỳ, lãnh tụ đảng Đại Việt sẽ lãnh sứ mạng ra làm l. danh đệm, Ông lãnh tụ Kỳ năm 1967 đã tranh cử với ông Thiệu nhưng sau đó ông đã gia nhập liên minh 6 đảng quyết khoanh tay đoàn kết, sau lưng Tổng thống rồi. Không lẽ bây giờ lại đi tranh với Tổng thống coi kỳ quá! Vì vậy ông Kỳ đã tuyên bố phủ nhận. Phải lắm, không lẽ một lãnh tụ cách mạng lại đi làm đệm mousse thông hơi.

Sau khi ông Hà thúc Kỳ phủ nhận vai trò làm đệm, còn nhiều tin đồn khác được tung ra. Nếu quả thật như vậy Tổng thống cần một cái đệm thì những bộ mặt sau đây rất xứng đáng.

— Ứng cử viên kỳ cựu Trần kim Thoa, bộ mặt này quá nhiều phấn son bầu cử không sợ chỉ hét vì lớp phấn son rất dày.

— Chủ tịch Hạ Viện Nguyễn bá Lương, nguyên công chức ngách bưu điện, Mả bưu điện vốn được hình dung bằng con rùa. Con rùa xưa nay vẫn nằm ở đình chùa cho con hạc đứng lên lưng. Nghĩa vụ làm đệm có tính cách truyền thống, lại đứng vai trò trang trí cửa đình cửa chùa.

— Ứng cử viên lâu đời Nguyễn đình Quát cựu tỷ phú.

— Nha sĩ, cựu ứng cử viên TT Hoàng cơ Bình

— Bác sĩ cựu ứng cử viên Tổng thống Ph. huy Cờ

— Vua dầu hỏa Trần ngọc Phương vừa mới tuyên cáo sẽ ứng cử.

Trong tất cả các khuôn mặt trên, có lẽ khuôn mặt Trần kim Thoa làm đệm xứng đáng nhất. Nếu bà Thoa không có tham vọng thì có lẽ phải triệu bà nghị viên Vũng Tàu ra. Bà nghị Cynos nay đã từng tỏ ra có tham vọng lớn, bà dám ra làm.

Điều khó khăn về các ứng cử viên Đệm trên đây là họ đều mang tiếng ủng hộ Tổng thống Thiệu từ lâu nay, hay ít nhất cũng có lập trường giống ông Thiệu.

Như vậy cuộc tranh cử thiếu phần trình diễn đẹp mắt.

ÔNG ĐẠO CÂY

Bầu sạch không ?

Vào cuối tuần qua, tình hình bầu cử có vẻ sáng sủa. Tổng thống Thiệu nói rằng sẽ có ít nhất 4 liên danh ra tranh cử. Ông cũng tỏ ra hân hoan được tranh hùng với 2 ông Minh và Kỳ, vì đó là những đối thủ xứng đáng.

Như vậy ngoài 3 liên danh Thiệu-Kỳ-Minh, có lẽ còn liên danh thứ tư nào đó nữa. Cho đến phút này vẫn chưa thấy ông Đại sứ Buôn Cờ mời nhân vật thứ tư này tới ăn cơm ở tư dinh, cho nên chẳng biết người đó là ai.

Nhưng trong bốn ứng cử viên sắp ra đó, vẫn chỉ có 2 ứng cử viên Thiệu và Kỳ là hoạt động mạnh mẽ nhất. Tất nhiên những hoạt động đó không hề có mục đích tranh cử, mà chỉ là nhiệm vụ thường xuyên của quý vị Tổng thống và Phó Tổng thống mà thôi.

Trong một ngày, ông Tổng thống tiếp các chiến sĩ Hạ Lào, thì ông Phó đi thăm dân chúng Nha Trang. Sáng sớm ông Phó bay xuống lễ đức Huỳnh Giáo Chủ đạo Hòa Hảo thì gần trưa ông Chánh xuống lạy.

Đặc biệt nhất trong các hoạt động tuần qua là sự xuất hiện của người đẹp, bà Nguyễn cao Kỳ.

Ông Nguyễn Cao Kỳ đã từng nói nửa đùa nửa thật rằng người đứng chung liên danh với ông là bà xã. Chuyện này coi bộ có thể thành sự thật, vì bà Kỳ cũng hoạt động tranh cử ráo riết.

Trong cuộc họp báo, bà Kỳ đã tâm sự rằng bà sẵn sàng «bán cháo lòng còn hơn là để phó TT Kỳ phải cúi đầu khuất phục ai».

Câu nói đó đáng ghi vào sách nữ huân, để làm gương cho liên bà con gái.

Có điều phải chú thích vào sách giáo khoa một điểm khó hiểu là tại sao bà Kỳ lại chọn nghề bán cháo lòng mà không chọn một nghề khác? Khi xưa ông Kỳ đã từng tuyên bố ước mong một ngày nào đó dẫn vợ con đi ăn phở được dân chúng gọi bằng ông chứ không gọi bằng thằng. Như vậy có lẽ bà Kỳ không bán phở được. Còn nghề làm hủ tiếu thì chắc bà không giỏi lắm, có lẽ trong lúc tâm sự với các nhà báo, bà Phó TT bị ám ảnh bởi chữ tâm nghĩa là lòng, tâm sự lòng thông. Vì vậy mà bà tuyên bố sẵn sàng đi bán cháo lòng chẳng?

Trong cuộc giải bày tâm sự trên, bà Phó Kỳ cũng ngỏ ý lo ngại rằng cuộc bầu cử Tổng Thống tới không được sạch. Một tờ báo đăng cái tit giật gân rằng bà Kỳ lo ngại «bầu không sạch». Đúng là khẩu khí phụ nữ. Bầu có sạch hay không sạch, chỉ phụ nữ mới có thẩm quyền tuyên bố. Vì phụ nữ mới chuyên môn về bầu: mang bầu, bẻ bầu, súc bầu, rửa bầu v.v...

Ông Đạo Cây năn nỉ

Thưa quý vị DB, NS và nghị viên, tôi là ông Đạo Cây rất thêm ứng cử Tổng Thống nhiệm kỳ 1971-75 này.

Nhưng luật lệ bầu cử bắt buộc phải được quý vị giới thiệu mới cho ứng cử.

Chúng tôi tha thiết năn nỉ quý vị nào hăng tâm hăng sản, cho chúng tôi một tỹ chữ ký giới thiệu.

Vì bận việc tu đạo tối ngày, chúng tôi không đi năn nỉ từng vị một, xin quý vị nào hăng tâm hăng sản tự ý gởi giấy giới thiệu cho tôi tại tòa báo Đới. Trong giấy giới thiệu xin ghi rõ là «giấy giới thiệu Ông Đạo Cây hay một người do Ông Đạo Cây giới thiệu»

Hiện nay chúng tôi không có quyền thế hay tiền bạc, nói theo bà Phó Kỳ không biết lấy chi đền đáp lại lời giới thiệu của quý vị.

Chúng tôi chỉ xin hứa nếu vị nào giới thiệu tôi khi tôi đem bán lại giấy giới thiệu sẽ chia cho quý vị một nửa.

Thề trên có trời dưới có đất đưa nào nói dối nó phải làm dân biểu.

Khẩn điện của ông Đạo Cây

Tuần trước báo chí sôi nổi bình luận về một bức khẩn điện được đăng trong mục rao vặt các báo ký tên ông bác sĩ hiện nay làm chủ tịch quốc gia y sĩ đoàn.

Bức khẩn điện trên kêu gọi các y sĩ yêu nước trên toàn quốc phải ra ứng cử dân biểu Hạ nghị viện kỳ này. Tác giả bức khẩn điện nhắc nhở nhiều lần chữ y sĩ yêu nước và nhấn mạnh không 1 đơn vị bầu cử nào được bỏ vắng mặt các y sĩ yêu nước. Tác giả còn ra lệnh cho các y sĩ yêu nước các tỉnh phải họp lại nhau để vận động cho người y sĩ yêu nước đặc cử.

Đọc bức khẩn điện này nhiều người khoái lắm. Vì ông chủ tịch quốc gia y sĩ đoàn đã lấy tư cách ca nhân ra lệnh cho các y sĩ toàn quốc. Thế là chúng ta thấy xuất hiện một cái đảng mới,

đảng y sĩ yêu nước! Đảng này chắc sẽ mạnh không kém gì đảng Kaki vì đảng viên có mặt khắp mọi nơi.

Ông chủ tịch y sĩ đoàn còn ra lệnh cho các y sĩ yêu nước. Thế này thì những ông y sĩ nào không chịu ra ứng cử, không chịu đi vận động bầu cử cho các y sĩ, rút cục sẽ bị gán cho nhãn hiệu «không yêu nước».

Chết cha các ông thầy thuốc yêu nghề cứu nhân độ thế hơn nghề chánh trị, các ông sẽ bị coi là, phẫn quốc hết.

Nhưng lo ngại nhất là nếu các y sĩ yêu nước mà ra ứng cử, trung cử hết thì trước ta sẽ mất luôn một lúc 137 ông bác sĩ, vì các ông sẽ bỏ bệnh nhân mà đi họp quốc hội hết. Nếu các ông bị chước «y sĩ yêu nước» Nguyễn quang Luyện để đi mua vàng lậu về tặng vợ đều đều thì nên kinh tế tài chánh của ta có thể lâm nguy. Hoặc các ông bắt chước «y sĩ yêu nước» Nguyễn đại Bàng, xuất ngoại để nằm lý ở Pháp xin đi học thêm thì quốc hội sẽ không còn ai hội họp thảo luận nữa!

Bắt chước ông «y sĩ yêu nước» Nguyễn hoài Đức, ông Đạo Cây cũng xin gửi bức khẩn điện sau đây:

Khẩn điện gởi các ông Đạo yêu nước toàn quốc Stop. Hãy hết sức tránh đứng ra tranh cử D. Stop Phải làm nhiệm vụ ông Đạo trước hết Stop Các ông Đạo yêu nước phải hỏi thêm về bệnh p. p. thần chú chữa bách bệnh Stop. Nơi nào có y sĩ ra tranh cử thì ông Đạo yêu nước phải chữa bệnh Stop Ông đạo yêu nước phải chữa bệnh bằng qui thuật không được dùng ống chích Stop Báo cáo về trung ương gấp Stop

Lại cha Hải

Hình như năm nào ông LM Đình xuân Hải cũng được đưa lên tên tuổi lên xuất hiện trên báo chí một lần. Năm thì do vụ nghĩa quân ma của ông bị tòa Tỉnh Gia Định gạc tên khiến ông dọa cách chức Tỉnh Trưởng. Năm thì xảy ra chuyện đàn em của ông đi đánh cướp nhà của thương phế binh, gây ra đổ máu.

Năm nay là năm 1971, đời mãi không thấy tên ông cha Hải xuất hiện trên báo chí, đồng bao đã tưởng ngài bắt đầu tu rồi.

Làm to! Tuần qua tên tuổi ngài lại vang dậy như sóng cồn một lần nữa. Sáng ngày tuởn nân, gần 30 đồng bào ở xã Tân Sơn Nhì lại kéo nhau lên Hạ Viện biểu tình, dâng thỉnh nguyện thư xin can thiệp vụ LM Đình xuân Hải chiếm đất của đồng bào. Nhóm người biểu tình trên đại diện cho 37 sản chủ nhân của cha Hải, xin nhà nước ngầu cha Hải đứng cướp đất của họ nữa.

Kể cũng lạ thật, Hình như ông cha Hải này mắc bệnh ghiền báo chí, năm nào cũng phải làm chi để được đăng tên tuổi sôi nổi trên mặt báo mới thôi. Hình như ông cũng mắc bệnh ghiền đất. Năm ngoái thì có vụ ông chiếm đất công, đuổi cổ thương phế

(XEM TIẾP TRANG 55)

VĂN NGHỆ MIỀN BẮC

HỎI ĐẦU GỒI CÒN HƠN

○ NGUYỄN TUÂN

Buổi trưa Thuận vác giấy bút lên hội trường để viết thư cho vợ. Anh đã khổ vì cái chuyện thư từ lắm rồi. Chẳng hiểu văn chương chữ nghĩa chạy đi đâu cả mà viết lá thư đã ba buổi trưa, nó cũng chẳng ra cho. Không phải là anh ngại viết đâu, nhưng lá thư này lại vấp phải một vấn đề «học búa» là giải quyết tư tưởng cho vợ vào hợp tác xã. Giải thủ cứ điện đối diện mà nói với nhau vài ba câu chuyện lại dễ, đằng này mỗi đứa 1 nơi, vạch mấy chữ trên mảnh giấy thì sao cho hết được, vấn đề thì công kênh như thế, mà ba buổi trưa quả tình anh chỉ mới viết được chín dòng chữ. Được chín dòng này anh cũng đã phải xé đi viết lại đến hai trang giấy. Lần này xem chừng anh cũng muốn xé đi viết tờ khác. Đọc lên nó cứ lủng củng như đá cuội ấy, chán ôi là chán! nào là lý luận này lý luận khác, nào là nông thôn phải tiến lên xã hội chủ nghĩa r a sao, vào hợp tác xã có lợi như thế nào anh có thể giải thích hết cho vợ được, nhưng cái mục «đưa con mới đầu năm bỏ cho ai?» thì anh lại tác nết. Anh suy nghĩ mãi cuối cùng đành hỏi lại vợ: Thế thì trước đây, đứa con bỏ cho ai? Anh thấy như thế cũng không ổn. Vợ gặp khó khăn mới viết thư cho anh, bây giờ anh lại cũng hỏi lại thế, thà để cô ấy hỏi đầu gối còn hơn.

Vừa bước chân vào hội trường Thuận đã thấy Tâm đang ngồi hí hoáy viết, chiếc đàn «ghi ta» bỏ ngay ở bên cạnh. Quái lạ thằng bé này viết gì mà viết lắm thế! Cả ba

LTS: Dưới đây là một đoạn trích trong cuốn truyện dài «Nắng giữa đồng» của tác giả Văn Dân do nhà xuất bản Quân Đội nhân dân ấn hành. Truyện đề cao thành tích và nếp sinh hoạt của một đại đội cao xạ pháo gương mẫu. Đoạn dưới đây mặc dù là ca ngợi đời sống tập thể của nhân dân miền Bắc, bạn sẽ có một ý niệm rõ rệt về cảnh huống cơ cực của những gia đình miền Bắc, có con không biết gửi ai, nhờ ai nuôi dùm. Cái nhan đề «Hỏi đầu gối còn hơn» là do tòa soạn đặt tên. Ngoài ra tòa soạn không thêm bớt một chữ, một dòng nào của đoạn văn.

buổi trưa anh đến viết thư đều thấy nó đã ngồi trước ở đây rồi. Hừ mấy cậu văn hóa cao có lẽ viết chẳng bao giờ bị bị như mình, nó mà viết thư cho vợ cứ là tràng giang đại hải.

Thuận vừa chọn một cái bàn ngồi xuống vừa quay sang hỏi Tâm:

— Viết gì thế đồng chí?

Tâm ngẩng đầu lên toét miệng cười:

— Tôi đang bị đây Thuận ạ!

— Cũng bị à? Thuận ngạc nhiên đi lại phía Tâm,

Tâm bỏ bút xuống vắn mấy đầu ngón tay kêu rằng rắc đoạn báo:

— Tôi đang sáng tác một bản nhạc ca ngợi người lính biên phòng anh Thuận ạ! — Giọng Tâm say sưa. — Tôi thấy họ thật là những người anh hùng vô danh. Trong lúc tất cả mọi người được hưởng hạnh phúc trong cuộc sống hòa bình thì...

— Nhưng cậu đã ở bộ đội biên phòng chưa?

Thuận sốt ruột ngắt lời.

Tâm mỉm cười:

— Ấy, nhạc nó không đòi hỏi phải cần kể như viết tiểu thuyết mà là những cảm xúc, cảm xúc để rung động lòng người nghe.

— Cảm xúc sao lại còn kêu bi. Thuận cười khảnh khảnh. Theo mình tốt nhất là ở đầu sáng tác ngay cho ở đấy, nó không phải phịa chuyện thì không bị bi. Cảm xúc phải là cảm xúc cụ thể.

Tâm ngồi thử người suy nghĩ một lát đoạn gật gù:

— Có lẽ đúng thế đấy! Bỗng

Tâm tươi hẳn lên, À mà phải rồi, cao xạ pháo chúng mình cũng có khác gì anh lính biên phòng mấy đầu, cũng ngày đêm bảo vệ cuộc sống thanh bình cho nhân dân kia mà! Hay làm, ý kiến cụ thể có khác, cứ chắc như đánh ấy.

Thuận ngượng quá đâm lúng túng:

— Ấy đừng khen mình, mình cũng đang bị như người bị đứt nút ấy đây.

— Anh cũng sáng tác à? Tâm vội hỏi.

— Không phải—Thuận khẽ thở dài—mình có sáng tác cái chết

tiệt, viết lá thư cho vợ đã ba ngày chưa xong.

Tiếng Tâm cười ròn tan:

— Tình cảm với mẹ đi gì mà dài dòng thế!

Giữa lúc ấy Bàn từ ngoài sừng sức chạy vào, thấy Thuận anh reo lên:

— À, đồng chí Thuận đây rồi, thế mà tôi đi tìm mãi.

— Có việc gì thế đồng chí? — Thuận ngạc nhiên. Bàn đến bên cạnh hỏi:

— Có bạn gì đấy không?

Thuận lưỡng lự một lát rồi bảo:

— Cũng chẳng bạn gì cả, Tôi chỉ đang viết dở lá thư.

— Thế thì cứ viết đi — Bàn tươi cười — tôi tưởng đồng chí không bận chi.

Thuận gãi đầu chép miệng:

— Nhưng viết nó chẳng ra cho. À, mà đồng chí có ý kiến gì giúp cho thì tốt.

Bàn kéo ghế ngồi từ từ rồi bảo Thuận:

— Đồng chí kê tình hình xem, có thể được xin sẵn sàng giúp.

Thuận kể tỉ mỉ tình hình gia đình. Thuận là con út, Bố mẹ Thuận vẫn còn nhưng ở chung với người anh cả. Trước khi có con, vì xích mích với bà chị đầu nên vợ Thuận ra ở riêng. Đến khi có con thì họ hàng làng xóm thương là chồng đi bộ đội vắng lại vương con mọn nên giúp đỡ nhiều. Nhất là gia đình bên vợ, ông bà ấy hết cho mượn bo lại cày không công cho nữa.

Bây giờ trong làng đã có hợp tác xã, vợ Thuận không muốn vào nhưng Thuận lại cứ khuyên vợ vào, vợ viết thư lên hỏi: vào thì bỏ con cho ai?

Sau khi nghe Thuận kể, Bàn hỏi:

— Bây giờ đồng chí sẽ trả lời như thế nào?

— Tôi viết như thế này đây, nhưng nghe có vẻ không ổn — Thuận lấy lá thư đang viết dở, rồi đọc:

— Hanoi ngày... — Thuận ngập ngừng, đến ba chữ «em yêu quý» anh ngưng không muốn đọc ra, định đọc khác đi nhưng lại trượt huột miệng — Thưa...

Cả Bàn và Tâm đều phì cười. Bàn thản nhiên như người đọc tiếp:

— Thưa... thưa bu nó.

Thuận vội khua tay vừa cười vừa cải chính:

— Tôi nhầm, không có như thế đâu. Bây giờ tôi bỏ phần thủ tục ở trên đi ngay vào nội dung chính. Thuận lại nhìn vào giấy đọc «nông dân ta trải mấy nghìn năm lịch sử bị áp bức bóc lột, làm ăn riêng lẻ, canh tác lạc hậu. Ngày nay nhờ có Đảng dành lại được ruộng đất, muốn được no ấm phải vào hợp tác xã...»

Tâm hấp tấp ngắt lời Thuận,

— Tôi nghe nó giống một bài chính huấn ấy.

Thuận đặt tờ giấy xuống bàn thuôn người.

— Ấy thế mới chết, tôi cũng cảm thấy như vậy.

— Có lẽ cũng giống tôi sáng tác bản nhạc «người lính biên phòng» ấy anh Thuận ạ! Tâm nháy mắt lâu lỉnh. Nghĩ là cũng chỉ nguyên tắc chung chung mà không đi vào cụ thể. Viết thư là phải cho nó cảm xúc thực sự kia.

Bàn ngồi nhìn Thuận. Anh thấy ở Thuận quả là một con người nhiệt tình thì có nhưng chiều sâu sắc thì chưa. Ở đời đâu phải cứ sống «thẳng như ruột ngựa» ấy là đủ. Không cần Thuận phải đọc hết những dòng chữ trong lá thư anh cũng có thể đoán là Thuận sẽ không ngớt lời để «chính huấn» cho vợ. Trong lúc ấy vấn đề mấu chốt là đưa con thì lại không bàn chỉ tiết xem nên giải quyết thế nào và cái tư tưởng ý lại vào bố mẹ của chị vợ lại không được phân tích chu đáo.

Bàn gợi một vài ý kiến cho Thuận phân tích tư tưởng ý lại của chị vợ. Đến việc đưa con, anh kể cho hai người nghe câu chuyện của mình:

Vợ anh là cán bộ phụ nữ huyện nhưng là loại cán bộ chân chạy, không văn phòng mà cũng không có nhà riêng, nay ở xã này mai ở xã khác đến nỗi có lần anh về phép phải cuốc xe đạp hai ngày mới lủi được vợ đang đi vận động cây dây ở giữa một cánh đồng. Vợ chồng anh sống gần như không có quê hương mỗi năm gặp nhau ở một làng. Đã có lần anh vừa cười vừa bảo vợ:

— Giầu nhất thế giới là hai đứa mình, em ạ!

Chị vợ không hiểu ý, bĩu môi phản đối:

— Hừ giầu! Lương tháng nào vợ tròn tháng ấy.

Anh bật cười thích chí lắc mạnh bàn tay vợ:

— Đấy em xem. Chẳng giầu là gì! Khắp huyện này làng nào vợ chồng mình cũng đặt giường loan chiếu phượng được cả đấy. Thử hỏi trên thế giới này mấy ai được như thế.

Nhưng gay go nhất là cái hỏi vợ anh sinh thằng cu Mần bây giờ. Cả hai bên bố mẹ đều không còn, chẳng nhẽ vợ anh cứ ăn lương của chính phủ rồi ngồi ở nhà mà ôm con. Con như bế con đi theo thì thật là khổ cả con lẫn mẹ. Biết tình cảnh của vợ như thế đã có lần anh viết thư về bảo đưa vợ: «Hay là em xem có ai quen gần gần đấy thì tạm thời cho họ, nhưng nhớ là phải đến thăm luôn, lớn lên tất đưa bé phải theo mẹ. Chị vợ không làm theo ý anh nhưng đã gửi con cho một chị bạn có con mọn, hàng tháng cấp cho chị ấy một ít tiền gọi là bồi dưỡng. Nhận được tin này anh rất phấn khởi, thỉnh thoảng anh đem được đồng nào lại gửi tiền về để giúp đỡ thêm và đã ba lần viết thư cảm ơn sáng kiến ấy của vợ.

«Mình thật là một phụ nữ đảm đang, một người vợ thông minh lỗi lạc nhất thế giới.»

Nghe câu chuyện của Bàn, hai chiến sĩ nhìn nhau mỉm cười. Tâm gật gù tấm tắc khen:

— Cuộc sống thật là kiên nhẫn! Nghe cứ rung lên như một bài thơ hay ấy.

Thuận thì bộp chộp, mới nghe xong đã gật đầu lia lịa:

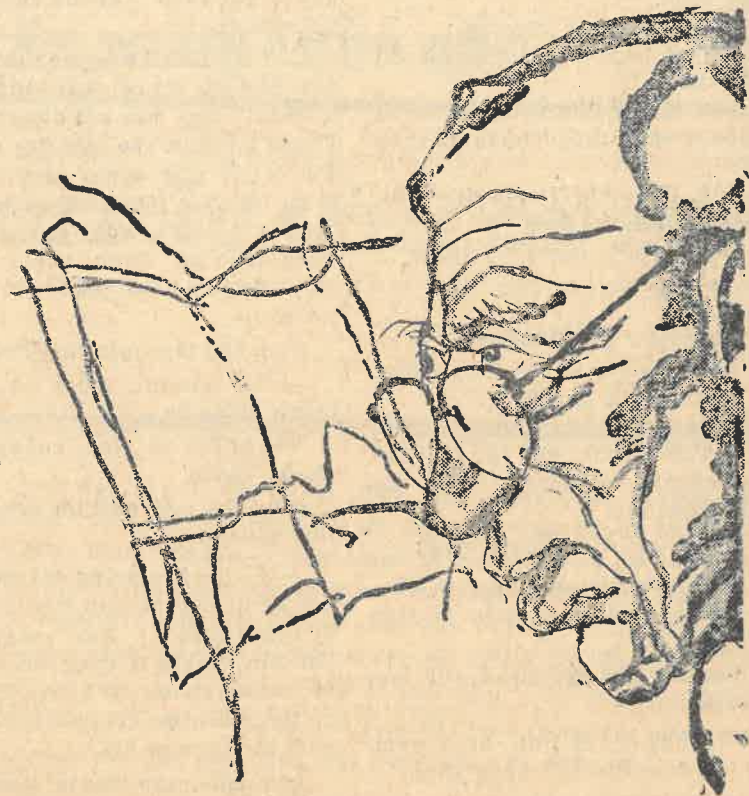
— Được được, câu chuyện có bổ ích đấy. Tôi thấy có thể áp dụng triệt để được.

Rồi anh vợ lấy lá thư viết dở vô nhàu đi, nói tiếp:

— Đồng chí nói đúng! Phải nhận là phụ nữ họ lúng túng lắm. Cần phải động viên nhiệt liệt mới được.

MỘT CÔNG THỨC TOÁN HỌC VỀ HÒA BÌNH

Bài của RUTH Z. TALOVICH
và ROGER F. GANS

LTS : Trong cuộc thảo luận về Ý Thức Hệ Hòa Bình, Báo Đời đã đăng tải các ý kiến của Hoàng Văn Chí, Tam Ích, Lý Đại Nguyên... Lần này Đời hân hạnh giới thiệu bài A Formula for Peace của nữ họa sĩ Tolovich và nhà toán học Gans. Chúng tôi cảm ơn các tác giả đã cho phép dịch và đăng tải bài này. Để độc giả dễ theo dõi, chúng tôi đã diễn giải các công thức toán học thành lời và chú giải hơi dài dòng, nên vì thế một phần nào làm mất giọng gọn nắn, hàm súc và dí dỏm của tác giả, tuy nhiên không sao tránh được. Sau đây là vài hàng tiểu sử của các tác giả :

Bà RUTH Z. TALOVICH đã học về hội họa và lịch sử nghệ thuật ở Đại Học Colorado và State University of Iowa, đậu bằng M.A. Bà đã hoạt động trong nhiều lãnh vực và nghệ thuật, tranh vẽ của bà như đường lối khai triển theo hướng bán siêu thực của môn phái ấn tượng.

Hiện nay bà đang làm việc ở Saigon, quản lý một hãng tư của Mỹ tại Việt Nam. Trước đó, bà Talovich đã phụ trách kỹ thuật họa ở phân khoa Địa Chất Học, thuộc viện kỹ thuật California. Bà và Tấn sĩ Gans đang viết chung nhiều đề tài khác.

Tấn sĩ ROGER F. GANS đậu Ph.D, đã theo học Viện Kỹ thuật nổi tiếng Massachussets Institute of Technology và Đại Học California ở Los Angeles, chuyên về ngành Cơ học, Lưu chất (Fluid Mechanics). Ông thường viết các tạp chí Khoa học ở Mỹ và Anh.

Gần đây ông nghiên cứu về Khoa học Hành tinh ở phân khoa Địa Chất, Viện Kỹ thuật California. Năm nay ông bắt đầu dạy ở Viện Kỹ thuật MIT về Toán Học Áp Dụng.

Dù là toán học gia, ông Gans cũng quan tâm đến các vấn đề xã hội và nghệ thuật.

Dẫn nhập

Toán học là một ngôn ngữ sang sủa, phổ quát và không cần phải phiên dịch. Chúng tôi xin liệt kê vài ký hiệu để quý vị độc giả có thể hiểu rõ các phương trình toán học trong bài này.

Ký hiệu $\forall$ nghĩa là : Đối với mọi, đối với tất cả

$\exists$ — — : Có
 $\in$ — — : để cho
 $\neq$ — — : không, trái với...

Các danh từ chuyên môn khác đều quen thuộc với độc giả người Mỹ cũng như người Việt.

Đề quý vị đọc bài này thú vị hơn, chúng tôi sẽ chú thích ở cuối bài một số thành ngữ và điển tích Mỹ khác.

Đề ban văn đề Hòa Bình trong một bài ngắn này chúng tôi xin khởi nói đến những động lực khiến chúng tôi nhìn lịch sử loài người có hai thời kỳ chính. Thứ nhất là thời kỳ Cọp Răng Nanh (CRN), trong thời kỳ đó người và cọp sống ở hang hốc, và không có hòa bình. Có thể đó là lỗi của người chúng ta, cũng có thể đó là lỗi của cọp. Dù sao, chúng tôi xin quý độc giả không quan tâm đến phê phán đạo đức mà hãy quan tâm đến Vững La Brea Tar Pitts (1). Trong thời kỳ này, con người thắng (xin đếm các đồng xương sừng rợ)

Rõ ràng là con người thắng nhờ bạo lực chứ không phải nhờ thương thuyết. Ta thấy đó, từ khởi thủy cuộc sống, con người đã học được rằng sự tự do và an toàn cá nhân được tạo ra, được bảo đảm và giữ gìn nhờ sức mạnh và bạo lực của hân. Đường lối hành động rút ra từ bài học đó, qua thời gian, được áp dụng trong các phạm vi mở rộng ra là bộ lạc, xứ sở và vương quốc.

Thời kỳ thứ hai gọi là thời kỳ Magna Carta (MC) bắt đầu từ việc ký bản đại hiến chương Magna Carta (2). Việc ký hiến chương này tượng trưng cho thời điểm khi tự do và an toàn cá nhân lần thứ nhất được pháp luật bảo đảm và gìn giữ.

Trước Magna Carta là giai đoạn của phe nhóm và mối lửa đốt. Sau Magna Carta là giai đoạn của các luật sư và việc buộc tội. Chúng ta không đánh và đốt nhà ông hàng xóm nữa chúng ta đưa ông ra tòa và thắng kiện một cách ôn hòa. Mọi người đều hưởng lợi : ông hàng xóm thì khoái vì còn sống, chúng ta thì sung sướng vì mình van mình hơn.

Bây giờ chúng ta xin trình bày sự điều động của công lý trong một khung cảnh nhỏ và một khoảng thời gian ngắn trong lịch sử.

Đời sống ở miền Viễn Tây đời xưa bên Hoa kỳ có thể chia làm 2 thời kỳ, Trước khi có các ông Cò là thời kỳ CRN. Sau khi có các ông Cò là thời kỳ MC (3)

Trước khi có ông Cò tất cả đàn bà trẻ con và ngược lại được những nghĩa sĩ(4) bảo vệ. Các nghĩa sĩ này bán chết hầu hết các tay ăn trộm ngựa, và treo cổ bọn con lại (5) Các nghĩa sĩ hành hiệp sẽ đội mũ trắng (tất nhiên các tay ăn trộm ngựa đội mũ đen)

Sau khi ông Cò xuất hiện các đoàn nghĩa sĩ không còn nữa Ông Cò đại diện cho pháp luật, và chính ông ta đội mũ trắng.

Vậy thì ngay sau khi ông Cò xuất hiện những nhà cựu nghĩa sĩ sẽ đội những cái mũ có màu không đen không trắng để khán giả khỏi lộn, Bất cứ nghĩa sĩ nào vẫn còn tiếp tục đi săn đuổi bọn và treo cổ các tay ăn trộm ngựa sau khi xã hội đã có ông Cò rồi các tay đó phải đội mũ Đen, Muốn được đội mũ trắng, các tay cựu nghĩa sĩ chỉ có cách là

phải được Ông Cò ủy nhiệm làm phụ tá, từng người một hay cả đoàn.

Một chuyện rắc rối cần bàn cãi lâu lâu có một người đóng vai trò ông Cò mà lại trở nên hư hỏng xấu xa. Bề ngoài thì hân ta là đại diện pháp luật hân đội mũ trắng. Nhưng khi dân chúng biết hân là một tên hư hỏng xấu xa, dân sẽ nhìn thấy trên đầu hân có mũ đen. Khi đó thì những người Nghĩa Sĩ Chống Ông Cò xuất hiện và trong trường hợp đặc biệt này, các nghĩa sĩ đó sẽ đội mũ trắng, Thanh ra cả mọi người (trừ bọn ăn trộm ngựa) đều đang đội mũ trắng và trong thực tế không còn có ông Cò nữa, dù ông đội nón hay không.

Bây giờ chúng tôi xin phép quý độc giả chuyển các lời giải thích trên thành phương trình toán học.

Gọi :

— C là ông Cò.

— N là nghĩa sĩ

— Di là một số tập hợp, i các người dân, họ có thể đóng vai N.

Chúng ta sẽ có hàm số về Mũ như sau :

Đối với số người X, Mũ (viết M) của hân sẽ Trắng (T) hay Đen (Đ) theo hàm số.

M (x) : MT nếu x là người tốt

— : MD nếu x là người xấu

Còn hàm số về Dư Luận (viết tắt L) cho biết ý kiến của một người x về một người y như sau :

L (x,y) : MT nếu x nghĩ rằng y tốt

— : MD nếu x nghĩ rằng y xấu.

Ý niệm tốt và xấu trong hàm số về dư luận rất mơ hồ, x sẽ tự phê phán các ý kiến của hân.

Trong hàm số về Mũ chúng ta định nghĩa mấy công lý đương nhiên (6) về ông Cò, Nghĩa sĩ như sau :

1) Đối với mọi ông Cò, Mũ của ông ta sẽ là mũ trắng.

$\forall C, M(C) : MT$ (1)

2) Nếu ông Cò không xứng đáng, mũ của nghĩa sĩ sẽ là mũ trắng

Nếu $\exists C, M(N) : MT$ (2)

3) Nếu có ông Cò xứng đáng, mũ của nghĩa sĩ sẽ là mũ đen

Nếu $\exists M, M(N) : MD$ (3)

Vậy chúng ta có thể lập một phương trình về dư luận đối với ông Cò hư hỏng như sau :

Nếu dân nghĩ rằng mà ông Cò đen, thì ông Cò không xứng đáng.

$\exists Di \in L(Di, C) : MD, \exists M$

Tới đây chúng ta khám phá ra trong tập hợp của dân chúng có những tập hợp nhỏ chống đối lẫn nhau, và họ có những dư luận khác nhau về hình ảnh ông Cò. Ta nhớ lại rằng hàm số về Mũ là một phương trình rất chủ quan, tuân theo các công lý về ông Cò — Nghĩa sĩ. Ta cũng nhắc lại rằng hàm số về dư luận tùy thuộc ý kiến mọi người. Ta có các hệ luận như sau rút ra từ phương trình (1).

Nếu có một tập hợp Di đề phương trình (1) đúng thì cũng có ít nhất một Dj mà i và j khác nhau.

Đi e (1) đúng, $\exists$ tối thiểu một Dj và phương trình dư luận giữa các công dân của 2 tiểu tập hợp trên sẽ là :

L (Dn, Dm) : MT nếu n : m

L (Dn, Dm) : MB nếu n : m

(nghĩa là người dân nào cũng thấy Mũ mình trắng và Mũ người khác ý kiến mình thì đen).

Hệ luận trên đây giải thích cho ta biết dư luận đối với nhau của những người quá khích cực tả và cực hữu.

Còn ông Cò, tất nhiên ông sẽ làm cách nào để giảm thiểu hết sức số lượng cửa tiểu tập hợp Di mà.

L (Di, C) = MB.

(Chúng tôi chưa nghiên cứu ở đây lý thuyết về hành vi của ông Cò, về vấn đề số lượng thích đáng và số lượng nguy hiểm của tiểu tập hợp Di. Mời quý vị độc giả nghiên cứu vấn đề này, rất hoan nghênh)

Trên đây chúng tôi đã trình bày khá nhiều, trong phạm vi một địa phương là miền Viễn Tây Cò xưa ở Hoa kỳ.

Bây giờ đến các vấn đề có tầm mức quốc tế. Các vấn đề quốc tế vẫn còn ở trong thời kỳ CRN từ hồi Cọp Răng Nanh đến nay. Thời kỳ MC của hiện chương Magna Carta mới áp dụng trong nội bộ các địa phương thời. Trên trường quốc tế chưa có Ông Cò nào cả. Nhân loại được điều động bằng chiến tranh và hòa ước, cả hai đều theo phương thức của các vị Nghĩa sĩ. Các cuộc chiến tranh và những hành vi nghĩa sĩ, và đúng các hòa ước sẽ cho ta biết ai đóng vai trò nghĩa sĩ. Theo công lý (2) ở trên thì hàm số về Mũ của các vị nghĩa sĩ đều là mũ trắng, vì không có ông Cò.

Nếu các vấn đề quốc tế chỉ giản dị như trên thì chúng tôi đã chẳng cần viết bài này. Nhưng trên thế giới này, có kẻ được người này coi là Nghĩa sĩ thì bị người kia coi là tên ăn trộm ngựa, thành ra Hàm số về Dư luận rất phức tạp khi áp dụng cho cả thế giới. Hơn nữa gần hai thế hệ qua cả thế giới được thưởng thức bao nhiêu phim Cao Bồi, thành ra ai cũng Ước Mong có một ông Cò quốc tế.

Các tác giả bài này sẽ trình bày hai trường hợp trong lịch sử hiện đại để chứng minh cả thế giới thấy cần có một ông Cò quốc tế.

Thứ nhất trong cuộc khủng hoảng ở Ethiopia (7) ta thấy Hội Quốc Liên : Ô. Cò. Trong thời đó, nước Mỹ đã hành động coi như đã nhận rằng M (N mus-solini) : MB và khi đó xứ Ethiopia coi Mỹ là bạn. Tiếc thay trong thời đại chiến 1939 -- 1945 những chi tiết về toán học đó ít được người ta biết đến.

Thí dụ thứ hai là chiến tranh Cao Ly. Ở Cao Ly nước Mỹ không đánh nhau với tính cách nghĩa sĩ mà với tính cách đại diện cho Liên hiệp quốc như chung toàn thể vấn đề thì LHQ khi đó đóng vai trò ông cò quốc tế và hiện nay cả 2 phe còn đang tranh luận trước tòa.

có thể coi là LHQ còn yếu và chưa đủ hiệu năng, nhưng 18 năm thao luận (theo lối MC) còn hơn là 18 năm đồ máu (theo lối CRN). Nói cách khác, ở Cao Ly LHQ : C

Bây giờ so sánh Cao Ly với cuộc hội đàm ở Paris ở đó Mỹ đóng vai Nghĩa sĩ chờ không còn lại đại diện của ông cò nữa. Ở Paris ta thấy:

L (D mỹ, N mỹ) : MT

nhưng L (D không mỹ, N mỹ) : MB

Quý vị nhớ lại trong chuyện Viễn Tây, khi ông Cò xuất hiện thì dân thấy các Nghĩa sĩ đội mũ đen. Thời kỳ CRN chấm dứt, thời kỳ MC bắt đầu.

Các người dân trên thế giới đã tin rằng thời kỳ MC khởi sự trên trường quốc tế. Chúng tôi tin rằng điều đó đúng.

Và điều phỏng đoán sau đây là định lý đảo của công lý (1) :

Nếu có một ông Cò Cp để cho.

$\exists$ Di mà L (Di, N) : MB.

thì khi đó Cp : C.

do đó theo công lý (3) thì :

M (N) : MB VN.

Viết bài này, chúng tôi mong làm sáng tỏ và giải thích hợp lý các tin quốc tế. Chúng tôi tin rằng khi các người dân và các quốc gia thấy rõ sự man dã của thời kỳ sống theo lối CRN, họ sẽ lựa chọn lối sống theo MC.

CHÚ THÍCH

(1) La Brea Tar Pit một vùng các vũng sâu ở miền Los Angeles. Nơi này có những vũng dầu lửa khổng lồ từ trời lên. Trước khi loài người tới miền này, các thú dữ tới đây uống nước đọng trên các vũng dầu lửa. Trong đó các con khỉ tương, các con gấu vân vân. Những con cọp đã tới săn mỗi trong đám thú này, Hàng ngàn giống chim muông tới đây tìm uống và bỏ xác tại chỗ, xương còn được lưu trữ đến ngày nay nhờ vùi trong dầu hắc. Các nhà cổ sinh vật học đã sưu tầm các bộ xương này và hiện nay các du khách cũng như các nhà khoa học vẫn tới thăm. Không có xương người nào tìm thấy ở trong dầu, con người không chiến đấu với cọp ở đó. Chúng tôi chỉ nhắc tới để làm một thí dụ.

(2) Magna Carta là Đại Hiến Chương do Anh hoàng John ký vào năm 1215, ký bằng 1 mũi gươm. thời đó các lãnh chúa quý tộc bất bình với vua Anh nên áp lực với nhà vua ký kết để bảo đảm cho họ một số tự do mà họ thì không có ban bố các tự do đó cho nông nô của họ.

Ông Cò: tạm dịch chữ Marshal, là đại diện của liên bang do thủ Đô Hoa thịnh đốn đề cử để bảo vệ luật pháp ở các miền biên thùy Viễn Tây. Các tác giả đã lấy chuyện miền viễn tây để làm thí dụ vì đó là những kỷ ức đáng kể nhất trong tâm thức lịch sử của dân Mỹ. Chuyện Viễn Tây có một ý nghĩa tượng trưng quan trọng vụ tâm lý và nghệ thuật đối với người Mỹ.

KHI LÒNG NHÂN LOẠI CHƯA TAN LỬA

Hương đốt rồi, đèn thấp rồi đây

Nhân loại nhìn lên năm sắc từng mây
Triu mến nhìn nhau lòng ước nguyện
Sao cho thiên hạ được vui vầy
Sao cho thiên hạ thương nhau hẳn
Chén tạc chén thù ngắt ngưỡng say
Mắt phải tràn dâng tia luyến mến
Miệng hãy thơm tho vạn tỏ bày
Nồng sùng nở hoa, đêm nở mộng
Đạn thành muôn cánh bướm tung bay
Nhật nguyệt giao hòa gieo ánh sáng
Chén rượu tương giao mãi cứ đầy
Thơ viết bao năm còn uất nghẹn
Oán hờn thăm thẳm chín cung mây
Mấy chục Xuân tròn, Xuân mộng ước
Sao chưa đến với nước non này !
Sao chưa hoa nở bừng biển giới
Cho trời Đông tái ngộ với trời Tây !
Đất nước mừng vui tin hạnh ngộ
Cánh chim thỏa thích nước non dài...
Ruộng đồng phơi phới màu xanh lúa
Trắng gió quê tình vút giọng ai...
Ôi thuở vàng son xa lắm nhỉ ?
Bao giờ trọn đẹp một tương lai !
Bao giờ... biết đến bao giờ đó ?
Lòng thơ lâu sạch bụi u hoài !
Trời thơ rợp trắng đàn chim mộng
Đất nước reo mừng, máu lửa phai...

Bao nhiêu năm những đau hồn nước
Xô đầy con dân đến dọa dầy
Bóng quạ trùm lên màu cỏ nội
Áo khăn trắng phủ gấm trang đài
Con nhay vú mẹ kêu nguồn sữa
Sữa mẹ hòa theo máu chảy dài
Mờ đôi mắt ngọc thương chinh phụ
Nát giấc mơ vàng tội tuổi trai !
Đến loài thảo trạch vô tri ấy
Nào tội tình chi trước cuộc đời
Tre tàn, cỏ lụi, hoa khô cháy
Đá nát, vôi nhào cột gãy đôi !
Thuyền chìm, nước lặng, ôi sông bến
Trắng đã nhiều năm lạnh lẽo soi...
Mang mang quê xứ hờn chinh địa
Lữ khách xa vạn dặm ngoài...

Kẻ sống chẳng tài xoay vận hội
Người nằm trong đất có ai hay !
Lớp lớp thán năm dầy khổ hận
Nghìn trùng xương máu nước non ơi !
Sây đàn tan ghé bao nhiêu nữa
Mới có mùa Xuân thấm nụ cười
Mới có ngày hoa ta ước nguyện
Mười phương thiên hạ sống yên vui...

Đêm nay, khắc lặn canh chầy đó
Lá vàng trước cửa lững lơ bay
Lệ nện lụy tàn nghe thồn thốc
Lòng thơ khắc khoải viết chi đây !
Bao nhiêu tiêu muối lên màu tóc
Là đã bao nhiêu ý dạn dày
Ngọt lịm ân tình thơ vẫn thế
Vẫn buồn... khi khắp thế gian say !

Khi lòng nhân loại chưa tan lửa
Khi thiếp tình thương chưa đến tay
Ngàn năm thơ vẫn còn hoen lệ
Còn trọn niềm xưa, ý cũ này !!!

PHỤNG HOÀNG

(4) Nghĩa Sĩ : Tạm dịch chữ Vigilante, là những người thường dân xung phong đi bảo vệ trật tự xã hội ở miền Viễn Tây. Sống ở một nơi hoang dã, không luật pháp, các nghĩa sĩ hành động theo quan niệm chủ quan của họ về lẽ phải và công bằng.

(5) Ăn Trộm Ngựa là hạng người bị lên án nặng nhất ở miền Viễn Tây. Vì các chàng cao bồi cần đi ngựa, ăn trộm ngựa là tội lỗi ghê tởm nhất, đối với tâm lý dân Viễn Tây.

(6) Công Lý: danh từ toán học để chỉ các định luật đương nhiên ai cũng công nhận.

(7) Ethiopia: năm 1936 quân đội Ý của Mussolini chiếm xứ Ethiopia ở Bắc Phi. Vua xứ này lưu vong sang Anh. Hội Quốc Liên lên án nhưng không có quốc gia nào hành động. Sau đại chiến thứ hai Ethiopia mới được quân đội Anh giải phóng.

(VƯƠNG HỮU BỘI)

HÒA BÌNH MUÔN NĂM hay HÓA BÌNH MUÔN NĂM

Ký sự của
VĂN BÌNH

Muốn thắng thắng, vô tư, phải công nhận Saigon là một thủ đô đầy rẫy kỳ quan của vũ trụ.

Luôn luôn có những vụ động trời, những phong trào mới lạ để khiêu khích tính tò mò của quần chúng.

Hồi tôi mới ở ngoại quốc về, chân ướt chân ráo, được coi tấn kịch Bận Dân đàn chào Dân Biểu tại nhà Hát lớn.

Sau vụ Trần Ngọc Châu đến vụ SV xuống đường quần thảo với Bận Dân, rồi đến vụ Thương Phế Binh đòi quyền sống, kéo đến ăn vạ trước dinh Độc Lập.

Sau Thương phế Binh, đến vụ tranh chấp giữa VN Quốc Tự và Ấn Quang. Một cuộc ác chiến xảy ra, trong một đêm rừng rợn. Sáng hôm sau mười sáu bàn tay nổi lên bêu trên bờ nước. Buồn một nỗi, người ta vẫn chưa tìm thấy tám xác chết của nạn nhân.

Trong khi đó các Thượng Tọa thì đua hồ hào

đời hòa bình tức khắc. Khắp mọi nơi chim cu được đề cao như một thứ linh cảm sắp đập tắt ngọn đèn chiến tranh.

Chùa Ấn Quang đầy rẫy chim cu cũng như ở đô thành từ hàng cùng đến ngõ hẻm đầy rẫy chim cú.

Thực ra kêu là phong trào cú có vẻ hơi yếu. Hai chữ phong trào chưa đủ tượng trưng cơn sốt mãnh liệt của nghề nuôi cú.

Tôi còn nhớ giữa lúc cơn sốt cú lên tới độ, nhiều người nhặt nhanh bán sa lông, honda để mua cú người giàu muốn giàu thêm, bán cả xe hơi nhà lầu lao thân vào nghề nuôi cú. Có bà đẹp cả phòng ăn phòng tắm, bếp nước cho cú ở. Các bà còn tự bào chữa: giống chim này làm tình dữ lắm, những hồi thấy mẹ. Chỉ vì chúng đẻ ra trứng vàng ba trăm bạc một cái trứng ấp. Phật cũng phải ham, đừng nói các bà nội trợ Giao chỉ.

Một điều lạ hồi cú toàn thịnh,

chả ai nhắc nhở đến cu các thầy. Sự thực, cú đã hoàn toàn áp đảo cu. Người ta say mê làm giàu, đến nỗi bỏ rơi cả hòa bình, cả tôn giáo.

Thế rồi, 1 buổi chiều âm u...Mấy tờ báo nổi lên đả đảo nghề nuôi cú, một cách dữ dội. Hiên nhiên, có một bàn tay bí mật xen vào, chấm dứt tình trạng bất thường cú.

Trong vòng mấy ngày, cú giống từ ba ngàn đồng một con tụt xuống còn có 1 trăm đồng một con. Trứng cú áp 300 đồng một quả nay chỉ bán có 5 đồng cho người ta ăn nhậu. Trên thị trường thế giới chưa bao giờ thấy một sự sụt giá bất ngờ và ngoạn mục như vậy.

Khi chim «cút», cú khỏi các gia đìnhĐôThành để lần lượt vào lò sát sinh (cút bỏ lò, cú 7 món), chim cu lại tái xuất giang hồ.

Ngày lễ Phật Đản vừa rồi, các thầy Ấn Quang một lần nữa, mời Big Minh lên chùa thả chim, cầu Hòa Bình.

Nghĩ kỹ ra, mời Big Minh thả chim cu, cầu Hòa Bình là một việc làm hợp thời, hợp lý.

Đúng là : the right man in the right place.

Kể viết bài này quen Big Minh từ hồi Big Minh, mời đóng hai lon-Thấm thoát đã hơn 20 năm lận. Hồi đó Văn Bình thường tới Saigon Tennis Club so vợt với Big Minh.

Thú thực Văn Bình cảm mến Big Minh ngay từ hồi đó. Không phải ngày nay thấy Big Minh bốn sao, làm Cựu Quốc Trưởng, lại sắp ra trang cử tổng thống, mới nhận họ.

Trong cá nhân của Trung úy Minh hồi 1949, Văn Bình khám phá thấy một sĩ quan trẻ tuổi, hiền hậu vui vẻ có tinh thần thể thao hào hiệp, vừa có thành tín, vừa có đồ lượng. Đúng là một người tượng trưng cho sự ngay thẳng, cho tình bằng hữu, cho hai chữ Hòa Bình.

Vì Big Minh không thích ăn thua đủ với ai, không thích gây gổ với ai, không tranh danh với ai, không mưu mô xảo quyệt để hại ai, thì làm sao Big Minh có thể thành một nhà chính trị thủ đoạn như Tào Tháo ?

Nhiều người phê bình Big Minh, khi làm Quốc Trưởng, chẳng nên công chuyện gì.

Cũng như người ta vẫn trách Bảo Đại khi chấp chánh chỉ ham mê săn bắn, không nghĩ đến quốc thái dân an.

Trách cứ như vậy thì vô cùng. Nếu Big Minh nhiều thủ đoạn, thì ngày nay đã không được bạn bè kính mến như một người hiền, trọng vọng như một người sạch.

Nếu Bảo Đại khoái chém giết, khoái làm giàu trên xương máu, khoái vùng vẫy giữa què hương khói lửa mịt mù thì còn ai nhắc nhở chiếu thoát vị của công dân Vĩnh Thụy và cuộc đời tiểu ngạo của vị Hoàng Đế giang hồ.

Khi nhắc đến Hòa Bình, người cầm bút hiện tại nhớ lại một giai thoại, vừa vui, vừa buồn.

Năm đó, 1947, Văn Bình mới ở bụng về, Văn Bình đang viết giúp báo Thời Sự của Nghiêm Xuân Thiệu, dự Trần trung Dung làm chủ bút.

Văn Bình có việc vào Nam, liên lạc với Thủ tướng Nguyễn văn Xuân.

Thủ Tướng Xuân là ai ?

Những thế hệ mới ngày nay ít người biết Thủ tướng Xuân.

Chỉ những người vào cỡ tuổi Trung tướng Trần văn Đôn mới có dịp biết Thủ tướng Xuân. Hồi đó Trung Tướng Đôn còn là một thanh niên sĩ quan bộ trai, làm tùy viên cho Thủ T. Xuân. Có thể nói Trung úy André Đôn là người thân tín số một của Thủ Tướng Xuân. Bác sĩ Trần văn Đôn và Thủ Tướng Xuân là hai người bạn kết nghĩa vườn đào, vì thế Thủ Tướng Xuân coi Trung úy Đôn như con đẻ và chân tay.

Về niên kỷ, Bác sĩ Đôn (thân phụ của Nghị sĩ Đôn) và Trung T. Xuân coi tôi như một người bạn vong niên và đối đãi thân mật như một người em út.

Nơi đây, tôi cố ý nhắc lại vang bóng thời xưa kể lại một vài kỷ niệm cũ.

Những người thuộc về dĩ vãng như Bác sĩ Trần văn Đôn, Thủ T. Nguyễn văn Xuân, bấm đốt ngón tay, phỏng còn lại mấy người trên giải đất VN ?

Trong các anh chị nhóm phóng viên Báo Đới đốt đuốc tìm người sạch từ Bến Hải đến Cà Mau, tôi có cảm tưởng lời ra được hai ông già như Bác sĩ Trần văn Đôn và Thủ tướng Nguyễn văn Xuân trong giới trí thức thượng lưu VN, là 1 chuyện thiên nan vạn nan.

Bác sĩ Trần văn Đôn, trước khi nhận chức Đại Sư VN từ kinh thành La Mã là một Bác sĩ kỹ cụ của miền Nam. Bác sĩ có tiếng là một người hiền, một người sạch, một người đầy đủ uy tín trong giới trí thức thủ đô Saigon. Anh em ngoài Bắc, nghe tiếng ông thấy đèn mền phục. Tôi có may mắn được tiếp xúc với ông từ khi còn là một thanh niên Hướng đạo. Tôi đem lòng quý trọng ông và cảm phục ông ngay từ thuở nhỏ. Sau này, nhân cuộc chánh biến ở Bắc Việt, Bảo Đại thoái vị, Hồ chí Minh cướp chính quyền, tôi vào Nam gặp lại ông. Ông bèn giới thiệu tôi với thủ tướng Nguyễn văn Xuân.

Thủ Tướng Xuân coi Bác sĩ Trần văn Đôn như một bậc huynh trưởng kết nghĩa vườn đào thời Tam Quốc. Có việc gì khó khăn,

Thủ Tướng Xuân liền ghé thăm Bác sĩ Đôn để vấn kế người anh cả. Tôi thấy hai ông đối xử với nhau bằng một tấm tình chân thực, thấm thiết như Quan Công Lưu Bị thời xưa.

Thủ Tướng Xuân sinh trưởng trong một danh gia vọng tộc, giàu có ở miền Nam. Từ thuở nhỏ ông sang Pháp học, thi đậu vào trường Bách Khoa (Ecole Polytechnique) là một trong những trường có danh tiếng nhất nước Pháp.

Lúc thi ra, ông đỗ ưu hạng trên nhiều sinh viên Pháp. Nhập quốc tịch Pháp, như phần đông gia đình trưởng giả miền Nam, ông làm sĩ quan trong quân đội Pháp.

Khi xảy ra cuộc Nhật đánh úp quân đội Pháp ở Đông Dương, ông đang làm Đại Tá Hiệu Trưởng trường Trọng Pháo của Pháp ở Hanoi. Sau khi Nhật đầu hàng, Pháp được trả lại tự do, ông được thăng Thiếu tướng và khi Bảo Đại cử ông làm Thủ tướng Chánh Phủ Trung Ương VN, quân đội Pháp thăng ông lên hàng Trung Tướng.

Khi gặp Thủ Tướng Nguyễn văn Xuân lần đầu tại dinh Gia Long, một buổi chiều mùa hạ, tôi có cảm tưởng ngồi trước một ông Đốc Phủ Sứ ngoại hạng, hiền hòa, lương thiện và thanh liêm.

Trong cuộc mạn đàm. Thủ Tướng Xuân phần nhiều dùng tiếng Pháp. Ông nói tiếng Pháp như 1 người Ba Lê chính cống, luôn luôn đề nổ một nụ cười hồn nhiên trên nét mặt.

Một người khác gặp thủ tướng lần đầu đối thoại toàn bằng tiếng Pháp tất nhiên có sự khó chịu ngượng ngùng bèn trong.

Riêng tôi, không thấy mặc cảm gì hết. Trái lại.

Nhờ sự giới thiệu của bác sĩ Đôn, tôi bắt đầu câu chuyện một cách cởi mở gần như thân mật.

Tôi thuật lại cho thủ tướng nghe những đoạn đường cùng đi với Hồ chí Minh trong Chính phủ Liên hiệp, những ngày lưu vong trên lục địa Trung hoa với Cựu hoàng, những chuyện tù ngục, tra khảo của Việt minh. Thủ T. Xuân lắng tai nghe như đọc lại chuyện 3 người ngự lâm pháo thủ của Alexandre Dumas.

Một người vừa có đức, vừa có hạnh, không ham làm giàu, không tham những, không vơ vét quỹ đen như Thủ tướng Xuân, tôi bỗng thấy tâm hồn quạnh hiu khi nghĩ đến ông Trương giả hiện nay an phận sống lưu vong với số lương hưu tri côm, không dính thữ, không lâu dài, tận bờ biển Địa Trung Hải bên Pháp.

Nếu ông cũng biết xu thời như ai, biết vơ vét như ai, biết ngoan cố như ai, hiện nay ông đã sống một đời vương giả. Nhưng chắc chán ông sẽ không được «Đời» nhắc nhở, như Văn Bình hiện đang nhắc nhở ông, với cả một tấm lòng thành kính.

Tôi còn nhớ lúc Bảo Đại yêu cầu ông nhường ghế Thủ tướng cho Trần văn Hữu, ông vui lòng nghe theo, không một lời tiếc than.

Ông coi chức Thủ tướng nhẹ như lông hồng. Ông vẫn giữ nguyên nụ cười côi mớ.

Hồi còn làm thủ tướng, ông thích đối chọi với người Pháp. Chờ làm tướng, ông là một cựu tướng lãnh của quân đội Pháp, ông chỉ biết nghe theo người Pháp và bị người Pháp lợi dụng. Bọn quân nhân Pháp không ưa ông, vì ông có bằng cấp trường Bách khoa, không những không kém họ, mà còn hơn họ là khác.

Cao ủy Bollaert thường lấy áp lực viện trợ để thao túng ông. Ông đánh điện sang Pháp kháng nghị.

Hồi đó, tôi làm đại diện chánh phủ VN ở Paris, thường làm nhân chứng cho những cuộc xung đột giữa phủ Cao ủy Pháp và Phủ Thủ tướng VN. Nhiều lần tôi phải từ Paris về Saigon đứng làm trung gian giữa Thủ tướng Xuân và Cao ủy Bollaert để xóa bỏ những sự xích mích.

Một hôm, thủ tướng Xuân, nhân lúc tôi ở VN, mời tôi vừa dinu Gia Long ăn cơm thân mật. Ông nói: «Tôi được biết ngày trước ông viết báo trong nhóm Phong Hóa Ngày Nay của ông Nguyễn tường Tam. Lễ cổ nhiên là Việt văn của ông cũng vào hạng khá.

Tôi muốn ông viết dùm tôi một bài diễn văn đề tài là Hòa bình ở VN. Tôi yêu cầu ông viết lối văn đứng đắn. Đừng viết lối trào phúng có Xã Xệ, Lý Toét ở trong thi hòng bút!»

Tôi OK. Không ngờ Thủ tướng Xuân, học trường Bách khoa ra, mà cũng biết sợ oai của Xã Xệ và Lý Toét!

Tôi về nhà hàng Hoàn Mỹ, lên phòng, đóng cửa, viết một bài diễn văn trang giang đại hải về Hòa Bình. Giọng văn thiết lâm ly thống thiết, như kinh Cao Đài Hòa Hảo.

Tôi không quên đánh dấu kỹ lưỡng, gạch chì xanh, chì đỏ, để Thủ Tướng đọc cho có mạch lạc.

Ngày ra mắt công chúng, Thủ Tướng trình trọng đọc chậm rãi bài diễn văn 10 trang của tôi, trôi chảy từ đầu tới đuôi, ai nghe cũng mê ly, cảm động.

Không ngờ đến đoạn chót, lúc Thủ Tướng hô khẩu hiệu, một anh bạn lâu cá người Bắc dặt áo tôi, che miệng nói:

«Chết rồi, Văn Bình ơi, T. Tướng bảo dân chúng cùng Thủ Tướng hô: Hòa Bình muôn năm!»

Thì ra Thủ Tướng đã hô theo «giọng tây» câu chót: Hòa Bình Muôn Năm!

...

ĐỜI LÀM CẦM

□ LANG BANG sưu tầm □

Phi cơ và da người

Một khoa học gia tại viện ung thư quốc gia Hoa Kỳ cho rằng những chuyến bay của phi cơ siêu thanh có thể gây bệnh ung thư ngoài da cho khoảng hơn 100 người mỗi năm tại Hoa Kỳ.

Thượng nghị sĩ Dân chủ William Proxair từ chối việc xử dụng các loại phi cơ siêu thanh SST đã nói trong một bức thư ngỏ rằng: «khả năng gây độc hại mạnh mẽ của một phi đoàn siêu thanh SST đã khiến cho những luồng tia cực tím ngày càng lan tràn trên mặt đất. Và do đó con số người mắc bệnh ung thư ngoài da càng ngày gia tăng tại Bắc Bán Cầu. Nhất là đối với những người có làn da mát mẻ».

Cái quạt dài 18 thước!

«Cây đèn cây hòa bình thế giới cao 15 thước của ông Darrel Brock đã do thống đốc Fom Necall thuộc tiểu bang Oregon thắp sáng bằng một cây quạt dài 18 thước.

Cây nến này trị giá 18.000 Mỹ kim có lỗ hồng được kết bằng sập dày 20 phân và nặng 2040 ký.

Cây nến này màu vàng nhưng lại có những vạch sọc màu đỏ, xanh da trời, xanh lá cây ở nửa phần trên.

Theo lời người làm cây nến này: «đèn cây này sẽ cháy mãi khi ông bơm thêm sáp vào».

Dùng bóng bàn để trốn khỏi Trung Cộng

Trong khi Trung Cộng và Hoa Kỳ dùng bóng bàn để cười tình với nhau thì mới đây người ta hay tin hai người tị nạn trốn khỏi Trung Cộng đã dùng một túi nilon đựng đầy những quả bóng bàn để giữ cho họ mỗi khi họ bơi qua vịnh «Deep Bay» rộng 8 cây số để sang Hương Cảng.

Họ ở trong số 8 người tị nạn trong đó có 1 phụ nữ, đã trốn sang Hương Cảng.

Tổng thống Tây Đen và lá đa

7-6. Hôm nay nhân ngày «người mẹ Trung Phi» TT Bokassa ra lệnh phóng thích tất cả nữ tù nhân và đồng thời ra lệnh đem xử tử luôn tất cả những đàn ông phạm tội giết vợ đã bị kêu án tử hình, Ông Bokassa thật là Tổng Thống «nâng lá đa» nhất thế giới!

Không O.K Salem đâu

Trong một cuộc họp mới đây một bác sĩ giao chỉ phát ngôn rằng các bà có chồng giàu thường khoái ăn chè vụng vì các ông chồng giàu thường khoái thuốc Salem có chất bạc hà mà chất này hút nhiều cảm thấy hết khoái lạc khi gần người cùng phái!

Trai thiếu gái thừa khoái thật.

Melbourne — Qua tòa William Martin của tòa án quận Victoria Úc cho rằng phải ban hành gấp một đạo luật mới về tình dục để bảo vệ cho các thiếu niên khỏi bị các thiếu nữ tấn công ái tình: «Tôi cảm thấy thương hại cho giới thiếu niên ngày nay và tôi nghĩ cần phải ban hành một luật nào đó hay phương cách nào cũng được để họ khỏi bị con gái tấn công ái tình!»

Là lướt khỏi lo

Đài truyền hình Balan loan báo một loại thuốc chữa bệnh giang mai đã được nhóm khoa học gia phát minh tại Wrocław.

Nguồn tin của đài truyền hình đã mô tả tầm quan trọng của sự khám phá này là vĩ đại nhưng cho biết còn phải thí nghiệm rộng rãi hơn thuốc này vào các loại vật trước khi thí nghiệm vào con người.

Apollo tiếp theo

Giám đốc Chester Lee của phi vụ Apollo 15 cho biết phi thuyền này được dự định phóng lên nguyệt cầu ngày 26-7 sẽ hoạt động trong vòng 12 ngày tức là một thời gian lâu dài nhất của một phi vụ thám hiểm nguyệt cầu có người điều khiển từ trước tới nay.

Đời nợ ma

Chicago. Một sinh viên bị tố cáo về tội viết thư cho các gia đình người Mỹ bị thiệt mạng ở VN để đòi nợ vì cho rằng các binh sĩ thiệt mạng đã mượn tiền của anh ta, đã bị kết án ba năm tù treo hôm thứ tư vừa qua về tội giả mạo thư tín.

Ông chánh án Brank J. Megarr đã kết án Larry D. Heeb 22 tuổi, một sinh viên đại học, 3 năm tù treo về tội nay khi anh ta thú nhận tội lỗi.

Ông Jyrize Frahner phó chương lý cho biết Heeb đã lục soát các báo để tìm danh sách và địa chỉ các binh sĩ Mỹ từ trần. Ông cho biết Heeb đã gửi hơn năm mươi lá thư tới gia đình các binh sĩ này và được thân nhân nhân các binh sĩ từ trần trả nợ mỗi người 10 Mỹ kim.

Trung cộng và Đô la

Hãng thông tấn trung ương loan báo 2 bộ trưởng Tr. Hoa dân quốc hôm nay đã cho biết là Bắc kinh hàng năm kiếm được hơn 500 triệu Mỹ kim bằng cách bán hơn 10.000 tấn thuốc phiện cho các nước không Cộng sản.

Theo nguồn tin trên tiền bán thuốc đã được Bắc kinh xử dụng nhằm lật đổ các chính phủ ngoại bang.

Thuốc phiện là một trong những sản phẩm được nhiều ngoại tệ và TC đã xử dụng số ngoại tệ trên để thực hiện mộng lam xép quả địa cầu này.

COTRACYN

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

SU CÔNG HIỆU MẠNH LIỆT CỦA

2 TRISIMIN (SULFAMIDES)

VIÊN NGỌT DỄ UỐNG

ĐẠI BỊNH:

- BAN NÓNG, BAN CỦA
- THUỐC HẠN
- CẢM HO, SÚNG PHỔI
- NHIỆM VI-TRÙNG
- GHÉ LỞ LÓÉT, VẾT ĐAU
- SÚNG MŨ LÂM ĐỘC

CÓ GÓI THUỐC BÓT RIÊNG CHO TRẺ EM

ĐỂ TRONG GIẤY THIỆT CỐ HÌNH TRÁI TIM

MUA ĐỂ ĐĂNG TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

Cơ hội của T.T Thiệu đề đi vào lịch sử

LÝ ĐẠI NGUYÊN

19-6, ngày QL, đánh dấu việc Tr. T. NV Thiệu bước lên địa vị số 1 VN. Hiện nay chiến tranh còn đó, quân đội vẫn là quân đội chiến đấu ở nội địa và ngoại biên, Trung tướng Thiệu đã trở thành Tổng thống gần trọn một nhiệm kỳ và đang chuẩn bị vận động đề cử trong nhiệm kỳ nữa. Dù vậy trước sau gì thì ông Thiệu không thể tách rời khỏi tập thể đó, địa vị của ông gắn liền với Quân đội, thế nên bằng bất cứ giá nào ông cũng phải duy trì tinh thần và sự duy nhất của chiến sĩ, chính vì lý do đó chúng tôi mới viết bài này.

Đừng ngộ nhận là chúng tôi có ý chia rẽ Tổng Thống và quân đội, trái lại chúng tôi muốn thấy quân đội được duy nhất và lên cao tinh thần nhờ những quyết định đúng mức của Tổng thống Thiệu, người mà quân đội đã đặt trách nhiệm thay mình cầm quyền trong 6 năm qua.

Hai năm đầu trong chức vụ Chủ tịch Ủy ban Lãnh đạo Quốc gia, quả tình Tr. T. Thiệu bị đặt trong thế có vị không có thực quyền, quyền hành đều nằm trong tay Chủ tịch Ủy ban HPTP người đồng đội của ông, Thiếu tướng Kỳ. Có lẽ chính vì điểm này mà khi ông được Hội đồng quân lực tin nhiệm đặt đứng đầu trong liên danh Tổng thống phó Tổng thống Thiệu Kỳ, ông Thiệu đã trở thành một người quyết chí tháo đạt thực quyền.

Trong năm đầu của nhiệm kỳ Tổng thống, ông Thiệu đã hết sức nhường nhịn Phó Tổng thống của ông, nhưng rồi sau đó phó Tổng thống lui dần về vị trí hiến định, để một mình Tổng thống chói sáng trên cương vị lãnh đạo Quốc gia, làm cho vị Phó Tổng thống trước kia đầy quyền hành, cảm thấy bị thất thế «ngồi chơi soi nước». Nếu PTT Kỳ biết rõ về «luật nhân quả», và Tổng Thống Thiệu tế nhị một chút thì chắc không có gì đáng tiếc xảy ra.

Nhưng cho đến nay, bầu cử Tổng thống càng đến gần sự đáng tiếc càng bột phát mạnh. Tướng Kỳ quyết ra tranh cử Tổng thống và không ngưng chỉ trích Tướng Thiệu, ngược lại Tướng Thiệu cũng luôn luôn có ý chỉ trích tướng Kỳ là vô trách nhiệm. Giờ đây chưa lối ngay mở màn vận động tranh cử mà đã thế, không biết khi cuộc tranh cử chính thức mở ra không khí sẽ căng thẳng đến thế nào.

Dù luôn luôn đặt mình trong thế đối kháng với 2 ông Thiệu Kỳ, chúng tôi cũng cảm thấy buồn. Buồn cho thế lãnh đạo quốc gia hiện nay, buồn cho nền Dân chủ của chúng ta, buồn cho QĐ và Dân chúng.

Trong hoàn cảnh của VN chiến loạn, cuộc chiến lại sắp kết thúc, các thế lực quốc tế đang dồn dập vận động chia chác trao đổi quyền lợi với nhau để quyết định vận mệnh VN thì giới lãnh đạo chính quyền VN lại chia rẽ thù địch nhau, cố gắng tìm dịp hạ bệ nhau, như vậy còn hơi sức đâu mà lo đại sự.

Quân đội ngày đêm cực khổ chết chóc tại chiến trường, họ sẽ nghĩ gì về sự chia rẽ giữa hai người đàn anh tối cao của họ. Trong khi đó thì tham nhũng thối nát tràn ngập khắp nơi, nạn buôn lậu chất độc giết người bành trướng rất mạnh. Tất cả những người quyền thế hầu như có hẳn một quan niệm đây là chuyến tàu vét.

Chiến tranh đau khổ thật nhưng tương lai không hẳn là đen tối. Chúng tôi chắc Tổng thống và phó Tổng thống Kỳ cũng như bao nhiêu người lo cho tương lai xứ sở đều thấy cuộc chiến nay dù có chấm dứt thì kẻ địch nguy hiểm vẫn còn đó, nếu tập thể quân đội bị vỡ nát hoặc sa sút tinh thần dân chúng mất niềm tin thì trong nhất thời kẻ địch có nhận những điều kiện thất thế, họ vẫn có đầy đủ yếu tố để khởi thế công.

Nếu vì điều kiện quốc tế, kẻ địch không có cơ hội vùng vẫy nữa, thì với tình trạng nội bộ phân hóa hiện nay, phân hóa trong nội bộ chính quyền, phân hóa trong hàng ngũ dân chúng, Dân tộc này sẽ không thể tìm được sự chủ động cần thiết trong thế quốc tế của mình. Ông Thiệu, ông Kỳ là những người có trách nhiệm trực tiếp về vấn đề nêu trên.

Buồn cho nền dân chủ

Danh nghĩa chiến đấu của miền Nam VN này là Dân chủ, khi nào tinh cách dân chủ ở đây biến mất thì chúng ta sẽ không còn nhân danh gì để chống lại kẻ địch độc tại nữa. Dân chủ biểu hiện cụ thể bằng các cuộc bầu cử.

Thế nhưng chính những cuộc bầu cử ấy đã mang lại cho chúng ta những gì? Nhiều dân biểu, khi thảo luận về dự luật bầu cử đã từng nêu ý kiến là cần đề hạn chế ứng cử viên Tổng thống, nhưng đích ra là để làm gì, nhân dân, dù ngu đến đâu, cũng đã thấy rõ.

Nếu bảo rằng ngăn bót tình trạng lạm phát ứng cử viên Tổng thống, và để cho liên danh đặc cử được một số phiếu lớn, nhằm tạo uy tín cho người lãnh đạo, thì quả là đã lầm. Một lãnh tụ xuất hiện từ cuộc bầu cử nếu là nhân vật thực sự tài đức, đường lối lãnh đạo đáp ứng đúng với nhu cầu dân chúng, đồng thời biết thế giá và chứng tỏ được khả năng lãnh đạo Quốc gia thì dù đặc cử với số phiếu như thế nào uy thế cũng chỉ tăng chứ không giảm.

Còn vấn đề lạm phát ứng cử viên ư? đã dám chơi trò Dân chủ thì phải chấp nhận điều đó. Đương nhiên, những người không xứng đáng sẽ chẳng bao giờ có thể trúng cử được, nếu là cuộc bầu cử công bằng. Tại sao Quốc hội không đưa ra một đạo luật «những ứng cử viên thất cử chưa đến tiền không được ra tranh cử nữa». Hoặc cho là Liên danh đặc cử phải cần có sự ủng hộ của đại đa số dân chúng để đáp ứng với nhu cầu «dùng giải pháp chánh trị để thắng đối phương trong cuộc hội nghị», thì tại sao không dùng giải pháp bầu 2 lần. Nếu liên danh về nhất không hội đủ trên 50% tổng số cử tri, thì hai liên danh nhất nhì sẽ dự một cuộc bầu cử lại.

Dù sao thì vấn đề luật bầu cử cũng chỉ là phụ, điều chỉnh mà chúng tôi muốn bàn ở đây là cần phải làm sao để cho người thắng cử trong cuộc chơi dân chủ đừng bị dân chúng khinh khi. Việc này không những đòi hỏi ở chính người đặc cử, mà còn đòi hỏi sự thận trọng trong lời ăn tiếng nói của các liên danh tranh cử khác nữa.

Thật không có gì buồn tủi cho bằng, các liên danh trong thời gian vận động tuyên cử chửi nhau lung tung, thậm chí vấn đề đường lối lãnh đạo trở thành thứ yếu, vấn đề chính là bới nhau cho khỏe để hốt phiếu.

Sự suy đồi của nền dân chủ chính là ở điểm đó không phải chỉ ở nước nhược tiểu VN mới có tình trạng này, ngay cả HK ngày nay cũng không thoát nổi tình trạng khốn nạn đó, có điều rằng ở VN thì sự hạ bệ nhau ở mức thấp hơn.

Tâm lý của dân chúng Việt Nam là chống chính quyền, bởi đó nếu người lãnh đạo đương nhiệm lại tham dự bầu cử tức là có nhiều ưu thế để thắng cử, thì liên danh về nhì bao giờ cũng là liên danh mạnh miệng chửi nhất. Thế nên, để giữ cho nền dân chủ được trưởng thành và vô tư trong các cuộc bầu cử, thiết tưởng chỉ có một con đường duy nhất là người đương quyền không nên tham dự cuộc bầu cử nữa. Đây là một hy sinh, nhưng hy sinh cho thể thống lãnh đạo quốc gia, cho nền Dân chủ mà chiến sĩ và dân chúng đã đổ xương máu công lao ra bảo vệ và xây dựng.

Tổng thống Thiệu với vị thế đúng nhất của ông

Với quan niệm của Tổng thống Thiệu thì sự tái tranh cử kỳ này của ông là một hy sinh, vì ông tiên liệu là nhiệm kỳ tới sẽ gai góc hơn nhiệm kỳ thứ nhất, Chúng tôi hoàn toàn đồng ý với ông về điểm nhận định trên. Chúng tôi biết ông không phải là người lẩn trốn trách nhiệm, thế nhưng như trên đã trình bày, sự tái tranh cử của ông nếu thật sự xảy ra thì hiển nhiên ông sẽ là tấm bia đề cho các liên danh khác nhắm vào.

Sự nhắm bắn vào ông, ông có thể hy sinh chịu đựng nổi, nhưng còn thể thống lãnh đạo, sự duy nhất quân lực và nền dân chủ đệ nhị Cộng hòa do ông thiết lập này thì sao. Chúng tôi chắc người có trách nhiệm như ông, không thể quên được điều vừa nêu. Vậy giữa tư thế cá nhân và lẽ tồn vong của xứ sở ông Nguyễn văn Thiệu sẽ lựa chọn đường nào?

Chúng tôi nghĩ rằng: đất nước này không thiếu một vị Tổng thống đương quyền mà thiếu một vị Nguyên Tổng Thống. Điều đó chứng tỏ chúng ta chưa có được một nề nếp dân chủ bền vững. Chính Tổng thống Thiệu người duy nhất hiện nay có thể tạo nổi sự bền vững đó.

Tâm lý người Việt là chỉ chống đối với những người đương quyền, còn một khi quyền hành đã ra khỏi tay thì lập tức được dân chúng chấp nhận nếu người đó nghĩ đúng làm đúng với quyền lợi của dân chúng. Kinh nghiệm ấy thật quá nhiều tại đất nước này.

Điều lợi cụ thể và lớn nhất, là từ khi dân chúng biết rõ rằng: một vị Tổng thống tự ý không ra tranh cử nữa, thì thời gian còn lại của ông là thời gian bằng vàng để ông làm những công việc vĩ đại. Công việc đó là công việc tận diệt tham nhũng thối nát, tận diệt những kẻ đầu cơ chính trị đang muốn bán non nước này cho kẻ địch. Có như vậy mới thực hiện được công cuộc cách mạng xã hội, và những biện pháp kinh tế hữu hiệu nhằm cứu nước.

Tuy thời gian chỉ còn trên ba tháng là đến ngày bầu cử Tổng Thống, nhưng với thời gian đó, một vị lãnh đạo đã cầm quyền trọn 6 năm hẳn đã nắm trong tay tất cả những dữ kiện và yếu tố để thực hiện một cuộc chuyển đổi lớn lao rồi.

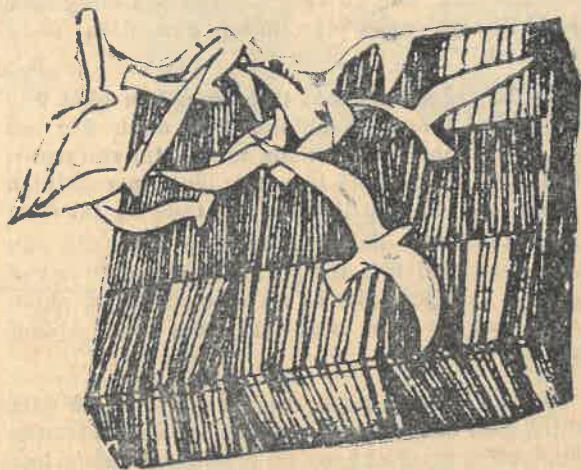
Về cuộc bầu cử sắp tới, khi mà đương kim T. Thống không tham dự, lập tức bắt là đối phương của các liên danh, các liên danh bất buộc phải vận động tới tài đức tự thân ra để tranh cử, dân chúng không phải nghe những lời thống mạ của các ứng cử viên, mà sẽ được lựa chọn qua tài đức và đường lối lãnh đạo quốc gia của họ. Hiển nhiên dân chúng sẽ không dại gì để lựa những người chủ bại đầu hàng. Cơ hội cứu mình cứu nước là đây. Cơ hội để Tổng thống Thiệu thực hiện ba mục tiêu đã hứa: Chấm dứt chiến tranh, Xây dựng Dân chủ, Cách mạng xã hội.

NHỮNG VẤN ĐỀ CỦA HÒA BÌNH

BÀI 1

Chiến tranh, Hòa bình và Bụi đời

► MAI PHƯƠNG

Bụi Đời... tiếng lóng quen thuộc này chính thức được phổ biến để chỉ các em bé lang thang mà người ta hay đồng hóa với một loại trẻ tè phố riêng biệt — «trẻ đánh Biày» — là vào cuối năm 1970 khi anh Đích — một người bạn Bụi Đời nổi tiếng nhất ở Saigon, mặc dù anh ta có quốc tịch Mỹ, gốc người ở Boston cùng xứ với anh em nhà Kennedy — tổ chức cuộc biểu diễn tuồng câm tại rạp Thống Nhất mà các diễn viên đều là trẻ em trong các nhà Bụi Đời ở Saigon.

Bụi Đời... hơn 10 năm trước đã là nhan đề một cuốn phim xã hội do đạo diễn có bộ ria đẹp Lê Mộng Hoàng thực hiện mà cốt truyện là hai chị em mồ côi bị gió loạn vất vào cuộc đời. Phim đó có một bài hát rất thê lương đậm theo mà điệp khúc sau đây ngân dài van vì mãi : «Về đâu... biết về đâu ! Sương mờ khốc trúc ngàn dâu... Về đâu ? Bước chân bụi đời...» Đó là chuyện Bụi Đời ngày xưa.

Còn bây giờ Bụi Đời đã có nhà. Nhà gọi là nhà Bụi Đời nơi có một hai cán sự xã hội ngụ thường xuyên và trẻ Bụi Đời về đó ngủ, ăn, chơi rồi đi «hành nghề» và có thể đi học (hay đi học... lại).

Trước khi đi tìm Bụi Đời của một mai khi hòa bình, trước hết hãy trả lời Bụi Đời hôm nay là ai ? Hay là làm sao nhận ra một em bé là Bụi Đời vì chỉ quy định đó là trẻ em lang thang mang thì khó xác định quá, hay để làm lần. Một

nhân viên công tác xã hội phác họa một câu đáp «Bụi Đời là những em sống ngoài đường phố, ăn mặc dơ dáy, ăn cắp, đánh nhau, bài bạc, làm đủ tật xấu và không chịu đi học». Các em này không còn cha mẹ nữa hay từ bỏ gia đình vì lý do nào đó và hiện đang sinh sống bằng nghề đánh giày, bán báo, giữ xe, ăn cắp, ăn xin, ma cô, bán cần sa thuốc phiện hay đôi đũa la Mỹ. Các em từ 8 tuổi đến 18 tuổi.

Lý do đưa đẩy các em vào nếp sống bụi đời phần lớn là vì nghèo đói, cha mẹ khắc nghiệt, gia đình bất hòa, thiếu tình thương cha mẹ hay vì hoàn cảnh chiến tranh.

Cuộc sống bụi đời có lắm cơ cực. Các em lại còn chứng kiến cả cảnh dã dẫm, còn bị ma cô đánh. Chẳng bao lâu các em cũng phải học lối lừa lọc người khác và đánh đập kẻ yếu hơn. Cách duy nhất để sống là làm ra tiền để gia nhập bè đảng và được tiếp đãi tử tế trong các tiệm ăn quán nước. Cảnh sống hàng ngày là cần sa, thuốc phiện, xi nê, bè đảng...

Nhiều bụi đời thập thành trong nghề buôn cần sa, đưa mồi và đôi đũa la lính Mỹ. Nguy hiểm nhưng kiếm ra khối tiền. Bè này chỉ cần biết mặt những nhân viên cảnh sát thường lui tới khu phố, chỗ vào dẫn mồi, chỗ nào giao cần sa thuốc phiện, người nào đòi được tiền và chỉ cần học lờm vài câu tiếng Mỹ. Đứng ra Cảnh sát là kẻ thù của bụi

đời nhưng nhiều lúc cũng là bạn dân chính hiệu. Bụi đời chia mỗi lợi với Cảnh sát để được tiếp tục làm ăn, hối lộ khi bị bắt giam. Bụi đời còn non thương vào ra Chi hòa, Tế bản, Chánh hưng, giáo hóa Thủ Đức và sau khi được thả ra hay trốn thoát các em học thêm được mảnh ới qua mặt nhà c hức trách để khỏi bị bắt trở lại.

Đồng bào nhìn các em với con mắt kính rở và bạc đãi các em. Điều này chỉ càng làm các em ngày càng cảm thấy xa lánh xã hội và đi sâu vào con đường phạm pháp hư hỏng.

Trên đây là những điều mô tả về bụi đời hôm nay do một nhân viên xã hội sống trong Nhà bụi đời «Ngày sẽ tới»

Vậy còn ngày mai hòa bình, hàng chục ngàn bụi đời sẽ ra sao ?

Nếu một mai hòa bình... hè phố trắng tinh các tà áo trẻ em đi học và khắp ngõ rộ rang tiếng trẻ vang lên, cuộc đời mới trở lại, bắt đầu và hứa hẹn nhiều cho các ngày tới.

Liệu trẻ Bụi Đời ngày nay có nhận được tiếng gọi rộn rã nào của tương lai không, khi hòa bình đem lại đầm ấm cho các gia đình, sum họp cho các vợ chồng, một cuộc đời hoàn lương nào đó cho cô gái tím.

Một bài hát hòa bình của Phạm Duy có phác họa nỗi hạnh phúc đôi lứa trong ngày đó :

«Ngày sẽ tới biết bao nhiêu là vui
Mừng biết mấy khi chiến tranh đã
tàn phai
Anh đưa em ra nghe Thu Hà Nội
Em đưa anh vô Nam xem mặt trời»

Còn các em Bụi Đời kia ? «Ngày sẽ tới», các em sẽ đi đâu ? khi hè phố không còn đầy kẻ nghiện ngập trốn tránh sẵn sàng a tòng vào hàng trăm vụ phạm pháp mỗi buổi ? Không có GiAi lơ ngơ lếch nhếch đi tìm gái hay ngờ ngẩn đại dột đi săn ảnh trong các ngõ hẹp hang cùng làm mồi cho công tác ma cô cướp giật đồng hồ kính mát khi không còn cách nào kiếm tiền dễ dàng và rộng rãi nhờ trong những ngày hòa bình giả tạo trên thành phố này. Khi đó Bụi Đời sẽ làm gì để sống/sẽ sống bằng cái gì.

Không than thở trước tương lai bất trắc đen tối, chúng ta hãy đi vào các nhà Bụi Đời xem cuộc chiến đấu vươn lên bắt lại cuộc đời của các em và đề cùng chung nhìn viễn tượng trong mắt các em.

Một cơn gió bụi... chột

Tất nhiên lại phải có những đợt xáo trộn dữ dội trong thời kỳ chuyển tiếp giữa hai tác phong sinh sống và hưởng thụ của hai thời chiến phần thịnh giả tạo và thời bình tranh ăn vất vả. Chả cần phải mô tả hay chờ đợi làm gì cái thời chuyển tiếp đó. Nó đang diễn ra ồn ào quanh quất quanh chúng ta với các tin cướp giật công khai tàn bạo lâu lỉnh hàng ngày ở trên các đường phố cùng với các tin gian thương đầu cơ tích trữ, buôn lậu, nhất hạng là ma túy và ngoại tệ, chợ trời bán đồ ăn cắp của quân đội của Mỹ và hàng ngàn thứ đồ ăn cắp khác.

Trong khung cảnh đó, trẻ Bụi Đời vẫn còn đầy đủ phần nào môi trường kiếm chác, Nhưng rồi thời đó cũng sẽ qua sắp qua và đang qua... với bao nhiêu chiến dịch an ninh, trật tự, thanh lọc với các đoàn biệt đội, tuần thám, tuần cảnh.

Trẻ Bụi Đời, sản phẩm bithương nhất và vô tội nhất của cuộc chiến trong những ngày tàn lụi, cuộc đánh đấm này, đang đi vào 1 thời rũ bụi.

Bụi Đời... rũ bụi

Không có khung cảnh giao dục nào tốt hơn tổ ấm gia đình dù rằng đôi khi cái tổ ấm này có hơi

nóng một chút thành ra bị cháy xém gây ra cảnh lạnh lẽo cho một phần nào đó. Vậy việc giúp em Bụi Đời trở về gia đình là cần nhất. Tuy nhiên nếu không được thì phải lo ngay việc giáo hóa cho em. Mặc dù vẫn có một sự khinh miệt của bạn học và thầy giáo. Bụi Đời cũng có thể nhịn nhục được. Cũng có em bỏ học hay đã lười. Nhưng nhiều em khác đứng trên trung bình và theo học bạ có em đứng đầu lớp. Có thể là vì vài em này lớn tuổi hơn các bạn cùng lớp, và cũng có thể nếp sống bụi đời đã tạo cho em sự khôn ngoan nhanh nhẹn hơn trẻ em đồng tuổi. Nhưng nói chuyện Bụi Đời đi học, nhiều bạn mỉm cười : «Lại truyện Đâu Gối rồi...» Nhưng thật đấy !

Tại các trung tâm Saigon của anh Đích đang có khoảng 90 em, đã có 20 em đi học trường tiểu học và 17 em đi học các lớp dạy nghề như thợ may, thợ hàn, thợ máy và thủ công nghệ. Tại một trung tâm lớn khác đặt trụ sở Kim Chung sông bạc của thời Bình xuyên và khu Dân sinh ăn chơi đi diêm của thời gần đây, có chừng 350 em lui tới thường xuyên mà một phần cư ngụ luôn. Trong đám này có 20 đi học lại ở tiểu học, 10 em trung học, 9 em học lớp Anh ngữ và mỹ nghệ và mười em học trường kỹ thuật.

Về một tổ ấm... nào đó

Cái tổ ấm bên đờng này là nơi chứa các em về ngủ, ăn, kết bạn chơi và tiếp tục hành nghề kiếm ăn, từ nghề lương thiện đánh giày giữ xe... đến các nghề không tên khác. Để gì cho một bụi đời người nổi không khí gia đình dù là gia đình bụi đời. Nền ở đây có một thứ kỷ luật cá nhân cho từng em và những cố gắng giải quyết theo từng vấn đề của từng em một. Cùng quá lắm thì các em vẫn tiếp tục làm vậy, rồi sau 5,7 tháng lao tù lại mò về, lại được tiếp nhận vào. Mặc dù được giữ tự do riêng, bụi đời sống chung cũng có những cung cách mới : không đánh nhau, tự lo các đồ đạc riêng, không đụng chạm đồ vật người khác, không bừa bãi và bất tiện vật.

Đã có hơn 50 bụi đời từ các nhà này trở về chính nhà gia đình mình và có 6 em đã có công ăn việc làm đang hoàng.

Con số tuy nhỏ nhưng đó là kết quả bước đầu.

Hòa Bình... rồi sao nữa ?

Không phải hòa bình đến sẽ đem lại tất cả.

Hòa bình chỉ là ngày khởi đầu cho sự phát triển việc thực hiện các giải pháp cho mọi thành phần.

Vấn đề tái phân cơ cấu nhằm công đề tiến tới toàn dụng nhân lực hầu phát triển nền sản xuất là điều hệ trọng. Trong khung cảnh đó, trẻ Bụi Đời là tối thiểu số và ít áp lực nhất ! Làm sao Bụi Đời lãng công bãi thị xuống đường được ! Nhưng chính vì tự cơ cấu rời rạc và không thuốc chữa đó mà vấn đề Bụi Đời sẽ là điểm nhức nhối cho đời sống đô thị VN ngày mai.

Thu góp kinh nghiệm các nhà Bụi Đời hiện nay, phát triển các Trung Tâm Công Đồng cho giới trẻ để giúp Bụi Đời một cái tròn quay về thiết lập các nông trại sản xuất chăn nuôi ở vùng phụ cận thành phố để cung cấp công ăn việc làm và khung cảnh lành mạnh... là những việc đang được đề nghị trong giới giao dục và xã hội.

Cần thêm nhiều nhân sự. Có nhân sự là sẽ có phương tiện. Sẽ có phương pháp.

Các bạn trẻ VN nam nữ có an học có bằng cấp và có sinh kế phần nào vững chãi. Nhất là các bạn có nhiệt tâm và chưa để nguội bầu máu nóng thần thánh đó ! Đây là một công việc các bạn có thể làm, phải làm và cũng chỉ có các bạn để làm thôi.

Ba tuần lễ trước đây khắp nơi ồn ào về đại hội nhạc trẻ và hippy. Bênh chống và bao nhiêu danh từ đao to búa lớn với sự dẫn thân của bao nhiêu VIP mọi ngành văn hóa chính trị xã hội tôn giáo.

Giá có một lúc nào vấn đề Bụi Đời được đề lên hàng đầu như thế để lôi cuốn sự quan tâm giải quyết của các người có lòng và có quyền.

Bụi Đời ơi ! Hãy họp lại làm 1 Đại hội Bụi Đời đi ! đại hội «ngoại trời» là lẽ đương nhiên rồi, bụi mai

Hạ Lão để ra Bụi Đời. Mà túy để ra Bụi Đời. Tham những để ra Bụi Đời. Trốn thuế để ra Bụi Đời Cộng sản và rối loạn để ra Bụi Đời. Hãy cứu giúp Bụi Đời ! Nghĩa là phải giải quyết tất cả.

BÀI 2

**hòa bình
oi,
hãy giúp
gái đi
hoàn
lương**

□ MAI PHƯƠNG

Vào tháng 10/69 phức tạp của một tổ chức xã hội công và tư VN và ngoại quốc sẽ phải cung cấp ngày càng nhiều các chuyên viên cho các cơ sở y tế sẵn có nhằm bài trừ bệnh lậu. Việc này cũng sẽ phải được thực hiện trong các nhà giam nơi các cô điếm bị thả đi bắt lại. Chương trình này phải bao trùm cả xứ để cho các bà đã được chữa xong khỏi bị mắc lại. Và tất nhiên kể các công binh nhân nữa.

Ngay từ bây giờ thành kiến với người hành nghề mãi dâm đã giảm bớt và đang đi dần đến chỗ «các công dân lương thiện ở VN coi một cô gái điếm là một người đàn bà như mọi người đàn bà khác làm vào hoàn cảnh khó khăn và nên giúp đỡ cô ta trở về với đời sống lành mạnh».

Nếu 1 mai hoa bình các lý do

hiển nhiên của sự bành trướng nạn mãi dâm sẽ chấm dứt mau lẹ. Nửa triệu lính Mỹ khát sinh lý, gái què chạy loạn phải rời làng, tiền bạc kiếm chác để dành trong các bar các động viên tuyệt vọng có một tấm chồng vì chiến trường đã thu hút hết các chàng trai... Các điều đó sẽ tan biến đi cùng với cơn ác mộng bom lửa. Và cá nhân từ nay có đầy đủ hy vọng đi về 1 chân trời mới nơi đó hy vọng có một tấm chồng, niềm hân hoan của một đời sống yên tĩnh theo nề nếp cũ xa rời các thành phố thị trấn ô chuột giành giật. Việc kiểm tiền sẽ vẫn khó khăn dài dài như trong thời chiến tuy nhiên các cơ hội kiểm soát để dãi qua lời kêu gọi từ các bar các động với hàng trăm ngàn con vật người khát tình với cảm thấy của hàng chục ngàn người đầy màu sắc hấp dẫn đã — nghĩa là sẽ — trở thành 1 kỷ niệm.

Nhưng không có bức tranh tương lai nào vụt hiện ra đột ngột

mà không trải qua những đợt chuyển tiếp. Từ nay đến ngày đó cần và chắc chắn là sẽ có nhiều chuẩn bị, cố gắng để mở rộng các hoàn cảnh mới cho các nạn nhân ngày nay có một lối thoát từ từ. Cuộc đời «lột vỏ» nào mà chẳng cam go. Không phải cô gái giang hồ nào cũng «hoàn lương» để dành mau lẹ.

Đi đón đầu hòa bình

Biến cố chuyển tiếp rõ rệt nhất đang xảy ra là việc giảm mức nhu cầu. Sự rút lui của quân Mỹ là điều hữu hiệu duy nhất để kiểm soát nạn mãi dâm.

Mặc dù thế ngay khi hòa bình vẫn hồi, nạn mãi dâm sẽ còn tiếp tục gây trở ngại trong một hai thế hệ là ít : Đời sống của các cô gái đã bị hư hỏng, bệnh lậu lan tràn, con trẻ lai căng...

Biến cố chuyển tiếp khác còn mơ hồ tuy rất cần thiết là công việc giúp đỡ các trẻ em cha Mỹ mẹ Việt ngay từ lúc này, kiểm soát bệnh dương mai và giáo hóa các cô điếm. Công việc này bao hàm vài hành động cụ thể như :

a) một chương trình ại trợ để cung cấp cho các bà mẹ có con lai trong việc nuôi dưỡng và giáo dục chúng. Việc này các ông Tây thuộc địa cách đây gần hai thập niên đã từng cố gắng giải quyết và đem về Pháp hàng loạt đám con lai. Ít nhất là cho đến nay vấn đề con lai người Pháp ở xứ Annam và Nam Kỳ này không thành vấn đề trầm trọng. Đó là một trong vài điểm son chót của con cháu các ông Toàn quyền thời xưa. Còn lần này thì hãy «wait and see» và cầu nguyện.

b) Công tác quy mô khác là việc lập một hệ thống gồm những cơ sở y tế để thử máu các bà mẹ có thai và săn sóc các người bị dương mai. Ở Từ Dũ đã phát hiện ra từ 3 đến 4 phần trăm các bà có thai bị dương mai trong đợt khám nghiệm 3397 phụ nữ. Còn tại trung tâm bài trừ Hoa liễu, nơi có khoảng gần 200 cô điếm bị bắt hàng tháng 50 phần trăm có bệnh lậu.

c) Thiết lập châu y viện để thường xuyên khám nghiệm cho các bà mẹ muốn được săn sóc và đặc biệt là chữa bệnh lậu miễn phí cho các bà các cô.

Các tổ chức xã hội công và tư VN và ngoại quốc sẽ phải cung cấp ngày càng nhiều các chuyên viên cho các cơ sở y tế sẵn có nhằm bài trừ bệnh lậu. Việc này cũng sẽ phải được thực hiện trong các nhà giam nơi các cô điếm bị thả đi bắt lại. Chương trình này phải bao trùm cả xứ để cho các bà đã được chữa xong khỏi bị mắc lại. Và tất nhiên kể các công binh nhân nữa.

Khía cạnh kinh tế và tinh thần được nêu ra cạnh các vấn đề y tế và xã hội trên. Có thể dự liệu dễ dàng — và với bằng cứ nhan nhản hàng ngày qua tin các báo hay kinh nghiệm mắt thấy tai nghe, nếu không phải là kinh nghiệm bản thân — thành thật chia buồn với bạn đọc nào ở trường hợp sau cùng này — tình trạng phạm pháp tăng gia và xã hội đảo lộn khi các cô bán bar và điếm thất nghiệp vì lính Mỹ rút. Các cô — và những ma cô, chủ chứa, dịch vụ sống bám vào các cô — cần làm ra tiền. Đối với cô gái què làm được hai ba ngàn tháng lương trước đây rồi xong ra bán bar được hàng 5, 10 vạn hàng tháng, chuyện «trở về làng cũ» không phải là dễ dàng. Cho nên các chương trình giáo hóa cần được phát triển. (1)

Đừng có một VN hóa nữa

Tóm lại một chương trình hướng dẫn và hướng nghiệp cần phải được thiết lập. Các cơ quan xã hội từ thiện cần hợp tác để đẩy mạnh công việc khảo cứu để phân loại công tác và vận dụng nhân lực. Người VN, trong và ngoài chính quyền — cần nâng động tích cực trong công tác này, đừng tiếp tục ỷ lại vào Mỹ và ngoại quốc để lại một lần nữa, sa lầy và lạc hướng trong thời chiến tranh tàn lụi này, chỉ có chúng ta mới hiểu rõ tình trạng xã hội nước ta và có đủ tế nhị để thực hiện công trình xây dựng lại xã hội ta, mặc dù ít nhiều ta vẫn phải ngửa tay tiếp nhận sự giúp đỡ của người ngoài. Nhưng phần nào thôi chứ. Lính Mỹ vô danh Cộng thì sinh nạn mãi dâm phạm pháp lung tung. Nay lại rước người ngoài vào lo việc tái thiết xã hội để chờ tai họa mới giáng xuống à. Còn độc lập kinh tế chủ quyền chính trị... thiếu gì lãnh vực để xử Giao chỉ này vong thân nữa, vong thân mãi để biến thành dân Chân Lạp. Bảo động số 3 đây nhé !

MAI PHƯƠNG

(1) theo ý kiến Đồng Lữ.

ĐỜI SỐNG

CHỦ ĐỀ :

Bảo Đại còn xài được không ?

Với các bài của Phạm Văn Bình,
nguyên bí thư của Bảo Đại,
của Nguyễn tiên Lãng nguyên bí thư
của Nam Phương Hoàng Hậu v.v...

«Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ»

tục gọi : — « NHẤT DA NGŨ GIAO SINH LỤC TỬ »

Cần gì phải là Đế Vương, chúng ta vẫn có thể làm Đế Vương trong tương tương khi uống một ly «NHỊ THẬP BÁT TỬ NGŨ TỬ» tục gọi «NHẤT DA NGŨ GIAO SINH LỤC TỬ».

Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ được tinh luyện đúng 28 vị thuốc Bắc trong 49 ngày âm dương (28 ngày dương và 21 ngày âm) để chỉ có 1 lít 350 phần rượu CỐT mà thôi.

Rượu thuốc có khả năng rõ rệt tiêu trừ những chứng bệnh phong tê thấp. Đau lưng lúc nửa đêm về sáng. Nhức mỏi các khớp xương. Thận suy hay hư. Đàn ông liệt dương, đàn bà lạnh nhạt : Vỡ chồng không thích chung chăn gối ! Những bậc tuổi tác, kinh mạch bị trở ngại, huyết đạo bị bế tắc, khiến tay yếu chân run hay liệt bại một phần cơ thể. Ban đêm, dùng một ly nhỏ trước khi đi ngủ, quý vị hãy nằm lắng nghe rượu thuốc chảy đều ngũ tạng, lực phủ và giải khai 116 huyết đạo chính. Từ ngón chân tới sọitóc. Do đó, thất khiếu được linh mẫn và hoàn toàn khai thông.

Dùng trong bảy ngày trở lên, thuốc sẽ tạo cho quý vị một «nội lực» tiềm tàng, cương tráng cho tuổi trẻ, hồi xuân cho tuổi già... sống cho ra sống, hết còn buồn nản, chán ngán cho kiếp sống vô vị nữa...

Nhị Thập Bát Tú Ngự Từ tục gọi Nhất Da Ngũ Giao Sinh Lục Tử luôn luôn xứng đáng và chứng minh đúng với tên tuổi của nó.

TRẢ LỜI THƯ HỎI THUỐC :

— Bà HOA 53 tuổi (BH) : Xin bà vui lòng cho địa chỉ mới. Địa chỉ cũ đã bị thất lạc. Kính.

— Ông H.P. LINH (TH) : Giá mỗi chai là 1.250đ. Còn tùy theo căn bệnh mới biết được giá trị thuốc thế nào !

— Đại lý NVN : Thuốc uống vào cơ thể y như sạc điện vào bình điện. Nếu chúng ta xài phung phí điện (sức khỏe) tức nhiên bình sẽ mau hết điện.

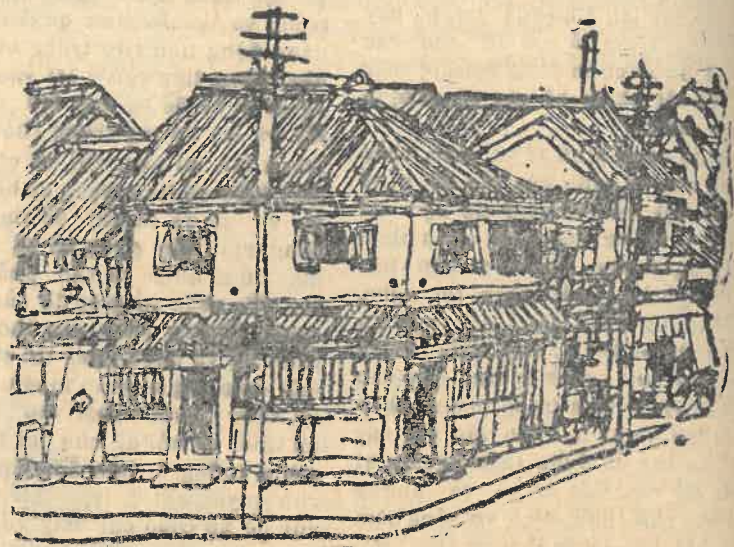
— Ông X. (Saigon) : Ông bị liệt dương mà dùng có 2 chai rượu thì tình dịch đã đặc lại và biết cảm hứng — Nhưng ông không từ bỏ được tánh thủ dâm làm sao hết bệnh ? Tôi thành tâm khuyên ông chơi thể thao hoặc pinic ngoài trời, buổi tối đánh cờ tướng, lên giường ngủ, hãy đọc sách «Đắc Nhân Tâm» hay «Rèn Nhân Cách» hoặc đọc thơ Nguyễn Công Trứ...

BÀ LÝ BÍCH VÂN

219/49 Mai xuân Thượng Q6 Chợ Lớn

Truyện vừa đăng trọn ba kỳ của HOÀNG HẢI THỦY

MẬT VANG

MỘT

Hồi còn nhỏ ở Hà Đông cứ vào khoảng một năm Phúc lại theo mẹ lên chơi nhà ông ngoại một lần. Ngoài Bắc, ông nào cũng chỉ gọi là ông, không phân biệt là ông ngoại hay ông nội — hoặc gọn hơn: ngoại, nội — như trong Nam. Những buổi lên nhà Ông thường xảy ra vào buổi tối, mùa hạ đi chơi thường hơn. Những năm ấy Phúc còn nhỏ lắm, chỉ mới tám, chín tuổi gì đó. Cụ cậu học Préparatoire hoặc Élémentaire và đã vẽ vẽ dăm ba câu tiếng Pháp. Và đó cũng là thời gian đầu tiên trong đời bộ óc non nớt của Phúc biết ghi nhớ. Nhà ông ngoại của Phúc cách nhà Phúc một quãng đường chừng nửa cây số, nằm cùng trên con đường chính của thành phố gọi là phố Bóp Kèn. Trên ông ngoại còn có cụ ngoại của Phúc. Bà cụ năm ấy ngoài 80 tuổi, răng đã rụng hết, ăn trầu phải giữ trước bằng cối. Phúc nói ngọt. Thoạt bước vào căn nhà ngang cụ cậu chấp tay chào ngoại:

— Lạy cụ ạ, lạy cháu ạ...

«Lạy cụ ạ, lạy cháu ạ» là câu đầu tiên khi Phúc theo mẹ bước vào nhà. Buổi tối, thường trong căn nhà này vẫn có ít nhất là một ông cậu của Phúc ngồi hầu cụ. Bà cụ ngồi trên sập, ông ngoại của Phúc ngồi trên bộ sa lông Tàu đánh vạc ni đen bóng như sừng, như ngà đen. Mẹ Phúc khoe anh con đã học tiếng Tây. Ông ngoại bảo anh cháu đọc từ số 1 đến số 20. Phúc đứng khoanh tay biểu diễn:

— Un, deux... trois... quatre... cinq... six... sept... huit... neuf... dix...

Cả nhà im lặng chờ cho Phúc đọc như vẹt đến «Vingt». Ông ngoại khen Phúc giỏi rồi bảo cậu Hải mở trap, lấy từ trong ngăn đựng tiền lẻ ra cho Phúc một đồng nam xu.

Đến năm cụ mất, Phúc theo mẹ về quê mẹ đưa đám cụ. Phúc còn nhớ lần về quê ngoại đưa đám cụ đó vào mùa hè. Quê ngoại nằm trên dòng sông Hát trên đường đi vào chùa Hương. Trên đường đi chùa Hương, ngồi trong xe ô tô chạy trên mặt đê cao, Phúc nhìn qua cánh đồng về phía làng mẹ, thấy rõ tòa nhà lầu xây bằng đá tảng của ông ngoại nổi bật lên trên rừng tre xanh. Nhà ông ngoại cao nhất làng, nên nhà cao hơn cả nền đình làng. Có lần Phúc nghe mẹ nói người ta làm nhà mà nền nhà cao hơn nền đình làng là một điều không được tốt. Sự kiện nghe có vẻ mê tin này không chứng đúng, hoặc nói một cách khác, chưa chắc đã hoàn toàn sai. Vì những năm sau đó, khi chiến tranh, vì tòa nhà của ông ngoại quá cao, quá lớn nên máy bay Pháp cho là nơi ẩn nấp rất có thể có nhiều Việt Minh đến ở, đến bắn luôn luôn. Và ông ngoại, hai bà ngoại Phúc cũng bị Tây bố lựu đạn chết hết dưới hầm khi Tây đánh tới vùng này.

Năm phúc được theo mẹ về quê đưa đám cụ, Phúc vẫn còn nhỏ, chưa ghi nhận được nhiều. Về sau nhớ lại ngày đó Phúc chỉ còn lơ mơ nhớ đám ma thật to, thật đông người đi đưa, Đám ma đi trên đường đê cao, các ông cậu cùng các ông anh lớn của Phúc chạy đua vui như tết, hết chạy từ trên đê cao tít xuống ruộng lại chạy lên, con Phúc phải đi theo sát bên mẹ. Thêm chạy nhảy lắm

nhưng không được thả lỏng. Mấy ông trẻ của Phúc cưỡi ngựa theo đám ma, nhạc ngựa kèn loaong coong. Ông trẻ cưỡi ngựa cao đội nón dừa, đeo kiềng đen, áo dài có thắt lưng đỏ chèn ngang bụng trông thật oai. Các ông cậu, các ông anh của Phúc được leo lên ngồi trên yên ngựa có anh hầu dắt đi đi lại lại vài bước trên đê, nhưng Phúc còn nhỏ quá, Phúc không được lên ngồi trên ngựa.

Năm sau năm cụ mất, mỗi tuần một lần, thường thường Phúc vẫn được theo mẹ lên chơi nhà ông. Bây giờ trên ông không còn cụ nữa. Ông ngoại cũng không còn hay ngồi ở căn nhà ngang dưới nhà, ông ngoại nằm trong phòng trên lầu. Phúc được theo mẹ vào chào ở chỗ ông nằm, Ông nằm trên giường, bàn đèn thuốc phiện của ông dường như lúc nào cũng có đèn sáng và hình như buổi tối, lần nào đến thăm ông, Phúc cũng thấy ông nằm bên bàn đèn. Về sau có lần Phúc nghe mẹ nói chuyện ngay từ hồi ông ngoại còn học ở trường Hậu Bô, ông ngoại đã nghiện thuốc rồi. Cả ông Tây quan thầy của ông ngoại cũng ăn thuốc. Khi ông ngoại đã ra tri huyện, ông ngoại vẫn mua thuốc ngang nấu ra cho vào những chai rượu Vạn Đền, để trong cái quả sơn cho mẹ Phúc đem ra Hà Nội biếu ông Tây. Mẹ Phúc nói thuốc Ty hút nóng, ông Tây thích hút thuốc ngang hơn. Ông ngoại cũng thích ăn thuốc ngang hơn là thuốc Ty. Sau khi ông ngoại bị lính Tây bắn chết ở nhà quê, ông cậu Phúc con đào được cả trăm hộp đồng thuốc Ty chôn trong trại.

Những buổi tối ấy, Phúc thấy ông ngoại nằm hút, bà trẻ của Phúc, hay dì Cúc, dì út của Phúc, nằm tiêm thuốc cho ông. Một lần ông gọi Phúc đến gần, cho Phúc cái kẹo lạc, Phúc thấy dì Cúc đang nằm tiêm thuốc. Dì cầm cây tiêm chấm chất thuốc nâu nâu đen đen hơn lên ngọn đèn, chất thuốc này sôi lên thành một cục. Mẹ Phúc thường nói người khỏi thuốc phiện thật thơm. Đi tới chân cầu thang đã ngửi mùi thuốc của cụ thơm lừng. Phúc chẳng ngửi thấy mùi gì lạ. Phúc chỉ vào chỗ ông nằm, chào ông rồi ra ngoài chạy chơi.

Một lần Phúc chơi quanh quần trong bếp, mẹ Phúc bận rộn đánh tiết canh vịt. Phúc nghịch cầm một cây lông cánh vịt hơ vào lửa, chân lông vịt gấp nóng chảy ra, sôi thành cục giống như cục thuốc phiện Phúc thấy dì út nường trên đèn. Phúc bảo mẹ: Mẹ xem này, con làm thuốc phiện cho ông hút...

Lúc đó mẹ Phúc chỉ cười, sau đó ít ngày hai mẹ con lên thăm ông, mẹ Phúc đem chuyện đốt lông vịt làm thuốc cho ông hút ra kể với ông, Phúc thấy ông cười cười vui nhưng Phúc không hiểu tại sao. Phúc chỉ thắc mắc đôi chút, lông vịt khi đốt trên lửa sôi thành cục nâu nâu giống thuốc phiện của ông quá, không biết ông ngoại cứ lấy lông vịt thay thuốc có được hay không.

Ngày tháng theo nhau êm đềm qua. Năm Phúc mười hai, mười ba tuổi, Phúc nghịch nhiều hơn, biết nhiều chuyện hơn, Phúc một mình lên nhà Ông

chơi không cần phải đi theo mẹ nữa. Năm ấy quân đội Nhật đến đóng khá nhiều trong thành phố. Đình Công Sở Hà Đông, tòa nhà lầu rộng lớn nhất tính trên nóc nhà có một thu lôi như cây cột trên nóc nhà Đẩu Xảo Hànội, được nhường cho quân Nhật đóng. Rồi quân Nhật đảo chánh Pháp, đêm khuya Phúc hé cửa sổ nhìn xuống đường thấy những đoàn người Pháp bị Nhật bắt làm tù binh đi bộ từ Hà Nội qua Hà Đông để vào trại tập trung ở Xuân Mai, Hòa Bình. Rồi ông ngoại Phúc làm Thị T. Thành phố.

Hà Đông có tòa Thị Xã mới xây ở gần nhà thờ. Khi ông ngoại của Phúc trở thành chủ tòa nhà này, Phúc với mấy ông cậu, ông anh khoai nhất là những tối mùa hè trời nóng, kéo nhau đến nhà Thị Xã... tắm. Tòa nhà này có phòng tắm tối tân nước máy năm bảy cái hương sen phun nước xuống rào rào. Tắm ở nhà toàn mức nước bằng gạo dồi lên người, đến đây tắm douche, nước lại không hạn chế tha hồ, tắm chán thì thôi. Thật đã.

Phong trào đi học tiếng Nhật lôi cuốn thanh thiếu niên Hà Đông. Phúc cũng cấp sách đi học tiếng Nhật. Những buổi học đầu, phòng học chật ních học sinh. Càng về sau số học trò thưa dần đi rồi sau chừng 15 buổi dạy, phòng học đóng cửa. Phúc học được mấy tiếng Arigato, zozonay... v.v.

Một buổi tối, vào khoảng 8 giờ, ông Đại Tá Nhật, vị Tư Lệnh Quân đội Nhật ở Hà Đông, đi bộ một mình đến nhà thăm ông Thị Trưởng. Ông Đại Tá Nhật đeo kiềng trắng, đeo kiềng đai, đi ủng vào nhà và đi thẳng lên thang gác. Phúc đang đứng chơi trước cửa trông thấy ông Nhật đến vội chạy lên lầu báo tin cho ông biết. Ông đang nằm hút, Dì út đang nằm tiêm và tiếng giấy của ông Đại Tá Nhật đã lộp cộp lên gần hết cầu thang gỗ. Phúc thấy ông ngoại ngồi nhòm dây và Dì út bưng cả khay đèn hầy còn đèn cháy với dục tẩu đốt xuống gầm giường. Ông ngoại sửa áo ra đón khách và đi út kéo tấm màn che cái giường.

Phúc được ông và Dì út khen ngợi nhiều lần sau đó vì Phúc thông minh chạy lên báo kịp thời. Người Nhật ghét thuốc phiện, người Nhật khinh những ai nghiện hút — Phúc nghe mẹ nói như thế nếu tối hôm ấy không có Phúc đứng đó, ông sĩ quan Nhật tất sống sọc vào nhà và bắt gặp ông Thị Trưởng Việt Nam đang nằm bên bàn đèn, ông ngoại Phúc sẽ bị khinh. Không biết hôm ấy ông Đại Tá Nhật có ngửi thấy mùi khói thuốc phiện thơm lừng cả nhà hay không, Phúc chỉ biết ông ta với ông ngoại cùng cười vui và nói chuyện với nhau bằng bút viết. Ông Phúc có chữ Pháp lại có cả chữ Hán. Ông viết một câu chữ Hán lên giấy đưa cho ông quan Nhật đọc, ông quan Nhật đọc và viết lại một câu hai ông cười hề hã.

Những năm ấy, những năm Phúc mới biết ghi nhận, ông ngoại của Phúc đã về hưu, Thường thì ông ở nhà nhưng cũng có năm, ông lại đi ra làm ở phủ Toàn Quyền Hà Nội. Đó là năm nhà nước mở ra sở Kiểm Duyệt và ông ngoại được mời ra làm ở

sở này. Cũng có năm ông Hiệu Trưởng Ngô Duy Cầu của trường Văn Lang đến mời ông ngoại Phúc dạy chữ Hán cho trường này. Năm ấy trường Văn Lang dọn vào Thanh Xuân, Hà Đông vì phi cơ Mỹ đến oanh tạc Hà Nội nên tất cả các trường công tư đều rời khỏi thủ đô. Phúc cũng là học sinh trường Văn Lang nhưng lớp của Phúc chưa có giờ chữ Hán. Ông ngoại Phúc dạy học có vẻ có duyên tợn, đến giờ ông cụ dạy, lớp học cười vang cả trường.

Ông bố Phúc làm việc trong tòa Tổng Đốc. Ông xứng đáng được kể là một người đàn ông hoàn toàn lành mạnh không biết đến hai tiếng sa đọa là gì. Ông không đánh bạc, không uống rượu — chỉ thỉnh thoảng làm vào những ngày mùa hè thật nóng, Phúc mới thấy bố sai đến nhà Đê Pô nước đá mua một chía bia. Đến gần bàn đèn thì chắc ông có đến nhưng Phúc chắc cả đời ông bố Phúc chưa từng ghé miệng vào đọc lâu hút thử thuốc phiện nào cho biết mùi.

Năm Phúc ngoài hai mươi tuổi, sau khi Phúc đi chơi đi lần đầu và bị lậu lần đầu, một lần — đây là lần đầu và cũng là lần cuối cùng ông bố Phúc nói với anh con về thuốc phiện — Ông nói con chơi gì cũng được, có tiền là có quyền chơi nhưng đừng có dính đến cái bàn đèn thuốc phiện. Cái đó chơi vào là chết.

Ông không nói nhiều, có lẽ vì ông không chơi nên ông cũng chẳng biết gì nhiều hơn về thuốc phiện để nói với anh con. Ông chỉ có thể nói cho Phúc biết là việc chơi thuốc phiện nguy hiểm. Ai cũng biết như thế. Những người nghiện thuốc phiện lại là những người biết rõ sự nguy hiểm này hơn ai hết.

Nhưng Phúc lại đến với bàn đèn quá sớm. Năm 21 tuổi, Phúc đã hút cặp thuốc phiện đầu tiên trong đời.

Nhiều lần nhớ lại lời dặn của ông bố và nghiệm cuộc sống trong sạch quá mức của ông bố, Phúc vẫn thấy thắc mắc về chuyện tại sao ông bố mình hoàn toàn không bị quyến rũ chút nào về thuốc phiện mà mình lại bị hấp dẫn mạnh đến thế. Phúc vẫn viện ra một sự kiện gọi là «di truyền theo lối mắt xích» để biện minh cho mình. Số là ông ngoại Phúc nghiện hút và cả ông nội Phúc cũng nghiện. Các cụ dinh lúu nặng với chất được nhân tính hóa là cô Ba, là Phù Dung Tiên Nữ... Đời bố Phúc, các ông chú, ông cậu Phúc hoàn toàn không có ông nào nghiện, kể cả chơi cho biết các ông cũng không thích.

Đến đời Phúc, một lũ các anh cháu dắt nhau đi hút và lần lượt mắc nghiện. Có thể có sự di truyền chăng? Có thật là có sự di truyền nhẩy mắt xích — một mắt xích có, một mắt xích không lại đến một mắt xích có — thật chăng? Phúc suy nghĩ nhiều về chuyện này nhưng không trả lời quả quyết được. Phúc chỉ thấy thực sự là có những người dễ bị thuốc phiện lôi cuốn trong lúc có những người khác đứng vững với thuốc phiện. Hay là người ta ở đời giàu sang nghèo hèn, sung sướng hay cực khổ

sống chết có số thì nghiện hay không nghiện cũng có số? Nhiều ông bạn hít nghiện cừu Tử vi từng nói rằng việc nghiện thuốc phiện hay nghiện rượu có ghi sẵn trong Tử vi của mỗi người.

Nhưng Phúc không tin lắm ở Tử vi, nói rõ là Phúc không tin lắm ở những bản Tử Vi được lấy bên bàn đèn và được đoán bên bàn đèn. Con người ta có số. Nhất định là có số rồi nhưng không phải là cái số được các ông thầy bói nhà nghề hoặc tài tử, sáng hoặc mù tịt, gọi là số.

oOo

Ông Phan Nghĩa bắt đầu cuộc đời công chức ở Hà Đông và làm việc suốt đời công chức của ông ở thành phố này. Ngày đầu ông tới đây ông hãy còn độc thân, ở trọ trong một nhà ở làng Đơ — làng Cầu Đơ đối với thành phố Hà Đông cũng như xã Phú Nhuận đối với thành phố Gia Định — rồi ông lấy vợ và sau chừng năm, bảy năm ở nhà thuê ông mua đất xây nhà ở cuối phố Bóp Kèn. Ông vẽ kiểu lấy. Tòa nhà lâu có vườn hoa cây cảnh và một căn nhà nhỏ để chiếc xe tay nhà hiệu Omic. Phúc lớn lên trong tòa nhà cuối phố ấy và đó cũng là căn nhà rộng, đủ tiện nghi thứ nhất và cuối cùng mà Phúc có quyền được sống như tiểu chủ. Khi cuộc chiến tranh nổ ra, Việt Minh ra lệnh tiêu thổ kháng chiến, cả thành phố bị phá nát. Khi gia đình Phúc hồi cư, họ về Hà Nội chứ không về Hà Đông. Hà Nội hồi cư nhặt nhích những người, một căn nhà bình thường chỉ một gia đình ở bấy giờ nhờ nhét năm bảy gia đình. Có nhiều gia đình chồng, vợ với con chỉ sống quanh quẩn trên diện tích một cái giường.

Ở Hà Đông, có nhiều ngày chỉ một mình Phúc nằm đọc tiểu thuyết trên cả một tầng lầu rộng thênh thang tới ba phòng. Những buổi chiều mùa đông trời tối sớm, bốn giờ chiều trong nhà đã phải thắp đèn, nhiều khi Phúc nằm một mình bỗng thấy sợ, phải ôm truyện xuống nhà dưới cho có người.

Phúc còn nhớ đọc cuốn CAI của Vũ Bằng vào những ngày mưa dầm. Khi chưa biết thế nào là đàn bà thế nào là thuốc phiện, Phúc đã thấy bị hấp dẫn vì chuyện anh chàng nghiện và khổ sở vì nghiện, vì cái được thuật cuốn hồi ký. Mưa dầm ở Bắc trời mưa thật lớn, tầm tã, như những cơn mưa bão lớn trong Nam. Buổi chiều bốn giờ, Phúc đang nằm đọc truyện một mình trên lầu bỗng thấy đối ngấu. Phúc nhìn qua khung kính cửa sổ và thấy anh

hàng phố gánh khoác áo tới đứng lom khom bên gánh phở bốc khói vì củi ướt dưới máy hiên căn nhà trước cửa. Anh hàng phở này với anh thịt bò khô là hai người quen biết khá thân với Phúc. Đúng ra, Phúc là thân chủ ruột của hai anh. Phúc có thể ăn chịu của hai anh đồng đã cả tháng. Với anh thịt bò khô, Phúc thân hơn, vì Phúc ăn thịt bò khô nhiều hơn. Mỗi ngày Phúc ăn đều tới 10 đĩa thịt bò khô. Trong vườn nhà Phúc và vườn nhà mấy tên bạn đồng tuổi với Phúc, có mấy cây đu đủ, bao nhiêu trái xanh của những cây này đều được Phúc chiếu cố hết đem bán rẻ cho anh thịt bò khô.

Ba mươi năm sau, một buổi chiều cũng trời mưa ở một thành phố miền Nam, xa cách thành phố Hà Đông cả ngàn cây số, Phúc tưởng nhớ lại ngày mình đọc cuốn truyện viết về thuốc phiện đầu tiên trong đời và trước mắt Phúc bỗng hiện ra hình ảnh anh hàng phở chiều nào, trong chiếc áo tới lá, lom khom bên gánh phở bốc khói.

oOo

Phúc tới tòa báo Tia Sáng của ông Ngô Văn ở Hà Đông hai lần, lần thứ nhất Phúc tới đó gửi truyện ngắn xin được đăng. Về sau Phúc lấy những bút hiệu lãng mạn, cái lương như Tần Hoài, Tần Ngọc. Phúc không hiểu về nguyên nhân nào khi viết cái truyện ngắn đầu tay ấy gửi đến báo Tia Sáng, Phúc lại chọn cái bút hiệu rất hiền lành và chân chỉ hạt bột là Nguyễn Mẫn.

Truyện ngắn ấy không được đăng. Lần thứ hai Phúc tới tòa báo Tia Sáng đưa truyện ngắn thứ hai. Truyện thứ hai này cũng không được đăng nốt.

Phúc rời Hà Nội vào Sài Gòn năm Phúc vừa hết 19 tuổi. Hai năm sau những truyện ngắn đầu tiên của Phúc mới được đăng lẻ tẻ trên vài tờ tuần báo văn nghệ ở Sài Gòn. Chừng 10 truyện ngắn đầu tiên được đăng báo này Phúc không có tiền nhuận bút. Phúc đưa truyện cho một ông đàn anh văn nghệ đang dầm. Ông này hết sáng tác nổi từ lâu, nghề của ông là nghề thư ký tòa soạn chuyên đăng bài của người khác lên báo. Ông lãnh tiền truyện của Phúc nhưng không trả cho Phúc cũng không hề mở miệng nói đến chuyện tiền bài. Ông đàn anh này nghiện kỹ nhưng ngày đó Phúc không biết. Ông ta thường đi hút đêm, sáng ngủ muộn còn Phúc thì hay đến nhà ông quấy ông sớm. Bảy, tám giờ sáng Phúc đã tới nhà ngồi chờ ông dậy lịch kịch đun nước pha trà tàu. Về sau, khi cũng đi hút khuya, cũng ngủ muộn buổi sáng, Phúc mới biết nỗi khổ của người nghiện bị đánh thức dậy trước chín, mười giờ sáng. Jean Cocteau nói: «Cuộc sống của người nghiện thuốc phiện chỉ bắt đầu vào lúc 11 giờ sáng» Khi đọc câu này, Phúc hoàn toàn đồng ý với Jean Cocteau.

Thời gian hút ngon nhất, thơ mộng nhất, là thời gian ban đêm. Đêm càng khuya, càng về sáng càng thơ mộng và huyền bí.

(CÒN TIẾP)

THẨM-MỸ-VIÊN

NHU-HÀ

692, Phan thanh Giản S.G. — Đ.T. : 93.448

Chi nhánh : 320, Phan thanh Giản SAIGON

MỚI NHẤT VÀ ĐỘC NHẤT Ở VN :

- *Làm ốm* : Bảo đảm tuần đầu xuống từ 3 đến 12 ký.
- *Do phương pháp nội ngoại y khoa thẩm mỹ.*
- *Làm mập* : bảo đảm mỗi tuần lên từ 2 đến 5 ký.
- *Do phương pháp thuần túy Y khoa.*
- *Bảo đảm không kết quả, hoàn đủ tiền lại.*

— **LÀM MẶT TƯƠI ĐẸP** : do phương pháp nội ngoại khoa thẩm mỹ, khoa tâm lý và khoa phân tâm học sẽ làm tiêu tan hết mọi vết tiêu tụy cùng nét nhăn biến mất đem lại da vẻ hồng hào cho toàn thể nữ giới.

— **Có bác sĩ chuyên môn đầy kinh nghiệm tại Ba Lê trực tiếp săn sóc** với nhiều phòng rộng rãi, đầy đủ tiện nghi máy lạnh để giúp quý vị có thể ở lại.

Đặc biệt mới về loại PEELING FORT, lột da mặt không đau, không cử nắng, vẫn dùng son phấn như thường, làm trẻ 15 tuổi.

— Với phương pháp MASSAGE mới lạ máy hút tân kỳ và mỹ phẩm của LANCASTER để giúp các tế bào ngực nở tự nhiên, không cần bơm.

— ASPIRATEUR, máy hút mụn, tàn nhang, trứng cá, tẩy vết nám, mụn cóc, mụn ruồi, sẹo cũ.

— POLÉNEX làm liền lỗ chân lông.

— Có máy tỉnh điện làm trẻ lại 15 tuổi.

— Có mặt nạ nhau và mặt ong chúa của Pháp về theo từng chuyến máy bay "Air France" giúp quý bà quý cô có làn da tươi mát.

ĐẶC-BIỆT MỸ-VIÊN CÁ NHÂN

— Bán máy điện từ trường Thụy Sĩ giúp quý bà, quý cô tự săn sóc làn da, xoa nắn bộ ngực cùng với mỹ phẩm mỗi bộ 7000đ.

— Bán thuốc của Stendhal và Lancaster với sự chỉ dẫn rành rẽ giúp quý cô, quý bà tự xoa nắn cho các tế bào ngực nở như ý.

— Đặc biệt mới về và chỉ bán riêng ở Mỹ Viện NHU HÀ thuốc trị mụn Resamid, Renoxyl, Komed, Hc Vanoxide, Acnestrol, Sulfacet, R. Sulfocin, Lubriderm chủ trị nhanh chóng các loại mụn cám, mụn bọc, mụn đỏ, mụn lở loét, mụn cùi, mụn nhân đen, đi kèm với xà phòng sữa của Dr Payot.

— Nhận dạy học trò theo tài liệu mới nhất của «ECO LE INTERNATIONALE DES TECHNICIENNES DE BEAUTE DE PARIS». Cấp chứng chỉ tốt nghiệp sau 5 tháng học (1 khóa 150 ngàn).

Thư và bưu phiếu đề NGÔ THỊ NHU HÀ — 692 Phan Thanh Giản — SAIGON.

Mở cửa từ 8g30 sáng đến 8g30 tối.

Nghỉ ngày Chủ nhật.

Trong bóng đêm Lại đưa cả mắt lẫn mũi dò tìm. Vốn là một công an nên Lại có thể ngửi được những mùi khá nghi mà người thường khó ngửi thấy, nhìn được những bóng mà mắt thường không rõ, và nhất là với vị thể công an, Lại có một dự tưởng thật là tà ma ngay với những thực tế hiển lãn. Lại cũng trực giác được tất cả sự việc nhưng đó là một trực giác mù lòa. Anh có thể suy luận được như mọi người nhưng sự suy luận của anh méo mó vì phải theo một giải đáp có sẵn.

Khi người đàn bà nhìn thấy cây sừng và run rẩy thì Lại tiến ngay vào phía trong. Trên chiếc giường bị khuất bởi ánh sáng gấm của ngọn đèn tỏa ra về phía trước, một thanh niên ngồi bó gối chờ đợi. Anh ta nhỏ tuổi nhưng có cái dáng dấp của một nông dân chất phác. Lại nhanh nhẹn cúi ngay hòng sừng vào người thanh niên quát:

— Đi theo tôi.

Người thanh niên ngờ ngác trả lời:

— Tôi không phải Phan duy Nhạc. Tôi là Thạc...

Người công an vốn có một tư ái rất cao. Họ

rất tin vào việc làm của họ. Họ ra đi và không bao giờ chịu vớ không. Lại quát lớn:

— Nhạc hay Thạc cũng là một cái tên. Đi theo tôi...

Trước sự cưỡng bức Thạc quay người bước ra hàng hiên. Bà mẹ giải thích: «Nó và Nhạc là hai anh em sinh đôi. Chúng nó giống nhau lắm. Thằng kia mới là thằng đi kháng chiến thắng này chỉ biết cày cuốc thôi...» Dù người đàn bà có rên rỉ con bà cũng bị trói ké hai tay, một băng vải qua mắt, một nùi giẻ vào miệng.

Thạc bước đi khắp khiêng qua những ruộng xấp nước, vừa đi vừa ngã, tâm hồn hoang mang khôn xiết. Thịnh Thoảng anh nghe tiếng nạt nộ bên tai:

— Kéo đi đâu thì mày theo đó, chạy chúng tao bắn bỏ.

Thạc không nhìn thấy gì vì mắt bị bịt kín nhưng người nông dân kia có một đôi mắt khác. Đó là hai bàn chân trần. Nhờ hai bàn chân anh biết rằng anh đã qua đường cái quan. Đất «dầu» nhám dưới lòng chân. Mãi lát sau Thạc biết rằng anh qua một đồi cát. Tên cái đồi cát anh biết rồi vì vùng này đâu có nhiều đồi cát, Sau đó anh đi theo một

sườn đồi khác. Những hạt sỏi nhỏ lộn cộm dưới lòng bàn chân. Những hạt sỏi anh đã dẫm hàng bao nhiêu năm trên quê hương, những hạt sỏi về mùa đông trời mưa lớn nước mưa từ cao chảy xuống gội sạch; sỏi trở thành từng hạt đỏ tròn như hạt cườm. Có lần tuổi nhỏ Thạc đã đi nhặt những hạt sỏi tốt nhất kia về cho ông Tú Ngõ. Ông Tú Ngõ dùng những viên sỏi đỏ thay cho những thỏi son để mài vào nghiên mực viết chữ Nho.

Những hàng chữ Nho màu đỏ son trên giấy mặt giấy «trung» ngày nào giờ hãy còn phảng phất trong trí Thạc. Những hàng chữ như những đám mây kỳ ảo. Từng chữ như từng cánh chim huyền hoặc. Cánh chim đỏ bay trong rừng thu trắng màu sương. Ngày nhỏ Thạc cũng đã bút nghiên đi học chữ Nho. Nhưng học không được. Anh không đủ thông minh để nhớ cho hết cái thứ ngôn tự cổ quái «thiên trời địa đất». Vì thế anh trở thành một người thất học. Anh trở lại với luống cày ruộng rẫy. Đầu thu hay cuối đông, đêm xuân cùng tháng hạ anh chỉ có một niềm tin yêu vào con trâu cày lúa bắt cơm cái cày.

Sau này khi Nhật có mặt ở Đông dương bạn bè từ Chợ Kẽ đến rủ anh học tiếng Nhật nhưng anh từ chối. Hơn ai hết Thạc biết anh không phiêu lãng được trong th giới chữ nghĩa. Cái mộng trở thành một công chức hay một thống ngôn không có trong anh. Rồi thời kháng chiến tới, chúng ta nhìn thấy rõ mặt quê hương chỉ là một thảm máu đầm đìa. Trên máu kia, lúa được mọc núi được cao, tiếng hát cất vang, máu đi rơi và máu nở nụ cười, máu cầm tay và máu gạo thết. Giữa kia đó Phan duy Nhạc, người anh song sinh của Thạc trở về. Nhạc nay đã thành một cán bộ sau nhiều năm đi bí mật. Nhạc có ý dẫn dắt Thạc vào con đường chính trị nhưng Thạc từ chối. Giác mơ trở thành một cán bộ chính trị đi khắp liên khu cũng không có trong anh. Thạc từ chối sự tuyên truyền và không muốn nghe tuyên truyền.

Thạc, người nông dân đúng nghĩa cái có một thế giới bên này. Thế giới của sự chân thật. Làm những việc chân thật. Có mặt trên cõi đời thăm lặng khiêm tốn như bông hoa tat cỏ. Người nông dân sáng sủa và rõ ràng như ánh mặt trời. Người nông dân cũng thuần khiết và mạnh mẽ như chính bóng đêm.

Cũng là hai anh em sinh đôi nhưng từ khi nhỏ Nhạc đã là một cậu học trò thông minh, còn Thạc thì không học được. Đó là một sự mâu thuẫn nhất cho một bào thai song sinh. Tuy nhiên về thể chất thì khó mà phân biệt ai là Nhạc ai là Thạc vì hai anh em giống nhau như đúc khuôn.

Chính sự khác biệt về trí tuệ đó mà Nhạc sau này là một cán bộ cao cấp của Kháng Chiến còn Thạc chỉ là một nông dân chân lấm tay bùn. Nhạc trở thành một nhà hùng biện tuyệt hảo, anh có thể đi bộ bốn tháng trường trong một

vùng quê xa lạ mà không đói cơm, anh có thể có áo quần mới thay cho bộ đồ giang hồ mà không cần xin xỏ. Nói chung anh nhờ ba tác lược: ba tác lược nấu được cơm, đun được nước, giặt được áo quần, xa hơn nữa có thể xua mọi người làm những việc thì mạng không sợ cái chết.

Trong Kháng chiến Phan duy Nhạc sinh hoạt chính trị tại Liên khu này và trước đây mấy tháng anh ta đã ra đi. Thạc nhớ đêm hôm trước khi lên đường Nhạc có trở về nhà. Nhạc có nói với em.

— Sau này liệu tình thế căng lắm thì chú bỏ lên núi. Cứ vào núi là có anh em tiếp chú. Không làm được cán bộ chính trị thì chú có thể làm lính. Chúng ta có nhiều cách yêu nước. Tôi sẽ sung chú vào đội quyết tử. Tôi dặn chú hết lòng đừng có cộng tác dưới bất cứ một hình thức nào với chính quyền mới.

Dưới ánh sao vắng vặc nông dân Thạc trả lời:

— Anh đi thì tôi phải ở nhà nuôi mẹ. Ngoài mẹ còn có trâu bò ruộng đất. Tôi chẳng thể đi đâu được. Tôi nhớ mẹ và nhớ...con trâu

— Nhớ trâu?

— Vâng...nhớ con trâu không chịu được.

Nhạc thở dài:

— Lạ nhỉ. Mẹ tôi mà tôi không nhớ được còn chú chú lại nhớ thêm cả con trâu.

«Bịch. Bịch. Bịch». Trong lúc vừa bước khó khăn vừa hoang mang mang mộng thì Thạc bị Lai tông vào lưng mấy quả. Lại quát: «đi qua phía này. Đ.M. đi chân chữ chằm rồi hả. Ngày mai ông cho mày mò tôm thì con mẹ gì cũng khai cả».

Thạc được lôi về một phía rồi... anh biết rằng mình đang bước lên một vại bột thêm. Sau đó Thạc được cởi trói, mở khăn bịt mắt, lôi hết giẻ từ trong miệng ra. Thạc bả bờ tường vảy kín. Phía trong được rào kẽm gai. Nền đất sũng ướt. Thạc ngã lưng vào bờ tường lạnh. Đầu gục xuống một mối. Phía cánh đồng có tiếng dế kêu ran. Trời trở sáng...

Đầy cánh cửa «kẽm gai» lại, cho cái khóa xe đạp lên khóa cửa, Lại nói với hai người bạn:

— Kệ mẹ nó, bây giờ đi kiểm rượu cái đã.

Xương cho tay nhìn đồng hồ nói:

— Dế gì đã năm giờ rưỡi sáng. Tới gõ cửa quán cô Loan đi. Tưng bừng sáng mà nhìn em Loan thức dậy ồm ồm thì cha nào cũng nổi máu anh hùng cả. Em Loan trưởng túc mà...

Bọn họ kéo nhau ra quán. Ánh đèn Bồn Thu hầy còn sáng. Cánh cửa vừa hé mở, một người con gái chui ra từ đó bờ ngõ. Cô ta vận một chiếc áo cụt trắng, một chiếc quần đen. Cô ta cho tay xốc lại mở tóc thật dài và rối. Mái tóc về sáng của cô gái qua một đêm trắng thức với canh bài.

Ra khỏi cửa, thấy ba thanh niên, người con gái hơi chùng lại rồi nàng bình tĩnh bước tới. Nàng nghe gió lạnh, sương mù buổi sớm tỏa xuống trên những đỉnh nhà. Lại gọi:

— Cô Chiêu. Xin chào nữ anh hùng của những canh bài... thế nào đêm nay...

— Đêm nay vỡ mặt, đêm nay tôi thua hết sạch anh ạ. Các anh làm gì mà giờ này đã mò ra đường. Chiêu trả lời một mồi, Nàng nhìn Xương và nói tiếp:

— Gớm cái anh này. Hôm kia anh làm gì mà cô Loan cô ấy tâm sự với tôi suốt cả một buổi chiều. Các anh để người ta sống với chứ... bàn tay, lại cái bàn tay âm hồn của anh.

Xương là một tay công an có lối ăn nói bóng bẩy mà liều mạng nhất. Anh đồ người và nghiện rượu. Càng uống rượu Xương càng mập. Xương bước tới sát cô Chiêu hơn, nói:

— So sánh cho kỹ thì bàn tay tôi hãy còn nhỏ. Ai bảo, ai bảo cô ấy khi nào ngủ cũng... nằm ngửa

Chiêu còn số sàng hơn:

— Người ta nằm ngửa trong nhà người ta chứ người ta nằm ngửa trên giường anh sao mà anh dờ cái thói Sở Khanh.

— Ủa, cô quen với thằng Sở Khanh hà? Sở Khanh ngày trước cũng dùng bàn tay như tôi ấy à

— Đốt anh đi. Con quỉ đực. Chiêu cho tay lên véo mạnh vào bờ vai Xương. Sở dĩ Chiêu ăn nói dạn dĩ với công an trong vùng vì nàng đã hơn một lần gài gút họ. Nàng buồn bán và có nhiều việc nhờ vả họ. Bọn họ nhờ qua dùng lại. Tất cả chỉ vì quyền lợi bản thân thôi.

Vì đang chờ cái cái véo đó nên Xương làm bộ đau xít xoa. Anh đưa tay quàng mạnh vai Chiêu. Bọn họ nghiêng ngã về quán cô Loan. Có tiếng đàn «mãn đô lãn» từ một căn nhà nào đó vang ra, đó là tiếng đàn người ta thường nghe nơi những ban nhạc Kháng chiến của Liên Khu...

(CÒN TIẾP)

THUỐC ĐIỀU KINH

GYNOPAUSINE

VIỆN BÀO-CHẾ: ODILIA PARIS

(DO HADZER BÀO-CHẾ TẠI V.N)

Triệu bệnh:

- THAY KINH CHẬM.
- KINH NGUYẾT ÍT.
- TUỔI HỒI XUÂN VÀ DÂY THÌ.
- KINH NGUYẾT KHÔNG ĐỀU.
- ĐAU LƯC KINH KỶ.

ĐÁN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

LÊ NGHĨA LIÊM .SI

耻廉義禮

thơ

NHÂN SINH

tôi vui xác vào hồn
tôi reo cười nhảy múa
xác thân chừ hóa đá
lửa cháy kiếp hôn mê
linh hồn rên khốn khổ
lao đỏ rục nhân sinh.

MỘT CHỖ NGỒI TRONG LỚP

thương thân phận nhỏ con người
xinh xinh trái cấm đề người khởi
ăn

đầy thân xuống dốc sỏi lẩn
nghe ề ề mãi nguồn căn con người.

MƯA TÓC TIÊN

anh mơ hồn ngủ trong mơ
cho tay khô lệ bên bờ tóc tiên
anh mơ hồn thoát cơn điên
cho về lối cũ em thăm yêu anh

KHA TRẦM UYÊN
(như lời kỷ niệm)

DIU NHAU NGÀN NĂM

Giòng suối bạc róc rách chảy
chảy men theo núi đồi trùng
trùng điệp điệp
Loài chim nhỏ hót trên cây xanh
Em chạy nhảy trên từng phiến đá
Anh một trời thơ mộng

Anh một trời hân hoan
Ở lại với tình yêu lãnh chúa
Ở lại với tình yêu nữ hoàng
Diu nhau ngàn đời
Diu nhau ngàn năm
Ừ thôi em đừng chạy nhảy
Ừ thôi em đừng nô đùa
Hãy nằm dài gối đầu trên đùi anh

Hồn reo vang dư mộng
Cho mười ngón tay anh lùa mái tóc
Cho mười ngón tay anh vuốt ve đôi má trắng hồng
Xin thời gian dừng lại
Xin một ngày dừng trôi qua.

NGUYỄN THUY KHANH

BÀI HỎA THIÊU

Cầm chiếc mũ đã vút dưới đất
một đêm

Chiếc xe lao đầu vào nắng
Nhưng ý tưởng thoát ly
Làm cách mạng
Đã lâu lắm trong tâm hồn này
Những nỗi loạn quay cuồng
Như bài ca bọn mọi da đỏ
Tôi có cần một vùng yên tĩnh
nào không

Tình yêu có cầm chân
Tên lang bạt
Những ý nghĩ đến bất chợt
Những mộng mơ đã vỡ tan và
cũng

Đã hiện đi hiện về
Bây giờ không phải lúc buông xuôi

Cũng không là phần đầu
Sự thực như là hỏa thiêu
Đốt cháy tim này với niềm cô độc
Với những tháng những ngày
Đan hai bàn tay mình
Như một náu kéo.

TRẦN HỮU NGHIỆM
7-7-70 Huế

TRONG BÒ ĐÀ

từng ly
rồi từng ly
lại
từng ly
(Ơ hay chưa kia
uống chi mà lắm thế kỷ)
li màu bordeaux rượu chát
bắt gỏi ta nhớ môi em
mà thêm muốn cắn
cắn cho rướm máu
nát tan
như cội lòng ta đang tan nát
lãng đãng trong mù sương
đặt trôi trong tiếng hát
khàn khàn khảnh ly

ôi muội ơi
anh thương em vô cùng
vô cùng tận
anh yêu
nhớ
đến quay quắt thật lạnh lùng
không hiểu nữa
thưa em
trang nhật ký của ngày hôm nay
anh ghi lại
thêm nhiều ly rượu mạnh
hòng chống chọi nỗi cô quạnh
mất tình yêu em đắm thắm
nồng đượm
trên con đường dẫn dắt đến
thánh thiện

LÊ KỶ VĂN
Sg.70

TÌNH ĐỜI

hơi thở nào vội vã
đêm sâu nào bốc hơi
linh hồn nào sa ngã
cuốn hút vào tình đời
ly cà phê bốc khói
điều thuốc đỏ môi hờn
khuôn mặt nào cúi xuống
sôi rồ đầu cô đơn
bàn tay nào khô héo
năm nhánh củi mục cành
giòng sông nào ngừng chảy
chảy dồn vào biển xanh
mãi tóc nào em búi
mãi tóc nào uốn quăn
linh hồn nào tội lỗi
thân thể nào ố hoen
con người nào thù hận
đàn tộc nào xót thương
tương lai nào lặn dần
ở đâu có thiên đường?
tình yêu như lá úa
chảy trên giòng sông đen
thiên lương như bài hát
cứ hát mãi nghe quen
nhớ thương như diêm quẹt
đốt mãi một cuộc đời
yêu đương như mây trắng
bay về mây phương trời...

HOÀNG NGÂN

truyện dài
Nguyễn Thụy Long

BÁ
ĐẠO

Trong phòng của thượng tọa Thích Bê Bối bảy giờ chỉ còn tiếng khúc khích cười của người thiếu nữ, tiếng ừ hừ của thầy. Một chú tiểu lỏ dò đi tới cửa, áp tai vào nghe ngóng, mặt chú đỏ lên chú nuốt nước bọt ừng ực, cuối cùng chú cúi xuống ghé tai vào lỗ khóa, cái mặt chú hình như được dán chặt vào cửa không bóc ra được. Bỗng chú giật mình khi bị một cái phát vào mông đít, cổ áo cà sa của chú bị nắm lấy, sư bác Thích Tường Tận xuất hiện, sư bác quát nhỏ :

— Chú làm gì vậy ?

— Bạch... bạch...

Sư Bác Thích Tường Tận kéo luôn chú tiểu ra :

— Đứng lui ra nào xem có chuyện gì.

Vậy cái mặt sư bác lại dán vào lỗ khóa. Chú tiểu đứng ngăn người ra, sư bác mãi miết nhìn cho rõ từ sự quên biển mất chú tiểu còn đứng đó, chú tiểu hình như chưa đã và cũng quên phết mất sư bác là người quyền thế, bèn đưa tay kéo cổ áo sư bác ra :

— Lui ra đi.

Sư bác bảy giờ bỗng trở nên dễ dãi và ngoan ngoãn như một con trăn, mặt sư bác cũng thộn ra :

— Coi chút xiu thôi nghe, nhường lại cho tao ?

Hai thầy trò coi đi coi lại mãi, cuối cùng tàn cuộc, chú tiểu bèn cất tiếng hỏi :

— Bạch vậy là như thế nào ?

Sư bác Thích Tường Tận bèn xỏ nhỏ :

— Nữ ngoạ ngoạ như long phi, nam quí quí như hồ phục, thăng thăng giáng giáng, ngã bất tri hà sự.

Sư bác nói xong một tràng chữ nho, ngài bèn khom khom người đi xuống nhà dưới một ngày ngài không ra khỏi phòng, người ngồi kiết già tĩnh tâm, vậy mà mặt ngài vẫn đỏ phừng phừng những ngón tay ngài lần tràng hạt trở nên vung vờ run rẩy làm sao.

oOo

Bà Kim Chi tiếp bà Bá Đạo tại phòng khách, phòng khách sang trọng trang trí theo lối xưa. Bà Kim Chi cũng là một người đàn bà ham làm chính trị ở xứ sở này bà có, nhiều thành tích và từng ứng cử, thắng cử cũng có thất cử cũng có. Bà là tác giả nhiều đạo luật động trời của xứ sở, một bậc nữ lưu cân quốc. Mặc dầu ngày hôm nay bà Kim Chi ở nhà, nhưng mặt bà cũng trang điểm phấn son lòe loẹt như sắp sửa lên sân khấu trình diễn trò ảo thuật. Bọn nhà báo còn đồn đại bà có nhiều tài chẳng hạn tài làm trò ảo thuật, tài vừa thổi sáo vừa đánh răng, và đặc biệt nhất có cái thật rất tốt, có thể nhìn đi tiểu tiện được tới bốn mươi tám tiếng đồng hồ, để khi cần đến bà để có thể ướt cả một khu phố.

Bọn nhà báo thường hay phóng đại, chuyện đại ướt cả một khu phố là chuyện nói ngoa, nhưng đại ướt một căn phòng bà dài bốn thước bề ngang năm thước thì có. Ngay trước cửa hàng nhà bà có cho một công ty nào đó thuê, đuổi nhà không

được bà đã đại ướt tùm lum, cả căn phòng, người thuê nhà đành dọn đi, không cần phải chờ bà đuổi đến lần thứ hai.

Bà Kim Chi hiện giờ vẫn phòng không chiếc bóng, nhưng có bốn cậu quí tử, bốn cậu thuộc hàng hip pi có hạng ở đây. Bà Kim Chi bận chuyện làm chính trị tranh đấu cho dân nên không có thì giờ dạy dỗ con, các cậu trở nên những nhân vật mất dạy vô giáo dục vào hàng tổ sư nhưng bà không hề hay biết, bà vẫn yên trí rằng những đứa con của bà ngoan ngoãn dễ bảo. Nhà bà thường nuôi sên để săn sóc các cậu nhưng chỉ năm ba ngày những cô sên đó đều khóc mà xin ra, bà cho rằng những người đó không biết điều, bà vui lòng cho ra, bà lại tìm sên khác, nhưng vẫn không có nào ở được lâu.

Bà Kim Chi từ nãy ngồi nhẩn nại nghe bà Bá Đạo nói chuyện, bây giờ bà mới cười ré lên :

— Bà chị lầm rồi, bà chị biết bề hội đồng là gì không, trời ơi là trời, bà chị lập ủy ban như vậy thì chết rồi còn gì, báo chí sẽ cười thối mũi mình ra, bà chị mau mau giải tán ngay không cái tin này mà lọt ra ngoài thì chết luôn sự nghiệp chính trị của mình. Này nể đề tôi giải thích cho chị nghe, danh từ bề là một danh từ mới của bọn choai choai mới lớn lên đặt ra, bề đây có nghĩa là «phe la mua» đó bề hội đồng tức là nhiều đứa cùng phe la mua một lượt, bây giờ chị tranh đấu cho bọn trẻ bề hội đồng thì chết rồi còn gì, như vậy là mặc nhiên bênh vực cho tội lỗi con nít, không được, chị nghe tôi không thì tiêu tùng hết sự nghiệp chính trị.

Bà Bá Đạo bây giờ mới toát mồ hôi hột :

— Trời ơi, vậy mà tôi đâu có biết gì, thấy con nhỏ về nói hip pi bị đàn áp nên tôi nóng lòng tranh đấu, thật chị là người mở mắt ra cho tôi chứ không thì nguy hiểm quá, thôi chúng ta bỏ chuyện đó đi.

— Vâng phải bỏ ngay chứ không nguy hiểm lắm, tranh đấu thì thiếu gì mục tiêu cũng may mà chị đến đây cho tôi biết sớm chứ không chúng ta trở thành đối thủ của nhau.

— Chị là đối thủ của tôi.

— Chớ sao, tôi đang soạn một đạo luật đòi bản bỏ tất cả những phần tử nào làm chuyện bề hội đồng.

— Thế à, nhưng tại sao mà lại ghe gớm quá vậy ?

Bà Kim Chi chậm rãi giải thích :

— Tại chị lớn tuổi rồi chị chỉ chuyên lo đấu tranh về chính trị, chị quên khuấy mất vấn đề xã hội, trong những ngày gần đây có một hiện tượng ghê tởm là bọn trẻ thường hay chơi trò bề hội đồng con gái nhà lành, chúng trở thành những con quí千金 khùng, con gái nhà lành đi ra đường, có khi ngay giữa ban ngày chúng dám bắt cóc đưa vào một nơi kín đáo hãm hiếp, có người con gái bị hãm hiếp đến vong mạng...

Bà Bá Đạo bèn vỗ đùi đét đét một cái :

— Chị nói đến chuyện ấy tôi mới nhớ, hồi sáng hôm nay tôi có tới thầy Thích Bê Bối, thầy có cho tôi một mục tiêu tranh đấu hay lắm, cũng tương tự như đạo luật của chị, đó là vấn đề lính Củ Sấm hiếp dâm tập thể chết tươi hai thôn nữ mà báo chí mình đang làm rùm beng mấy hôm nay, nhân cơ hội đó mình thành lập hội bảo vệ, đứng lên kiện lính củ sấm tại tòa án quốc tế đòi bồi thường cho nạn nhân, như vậy chúng ta sẽ gây được tiếng vang khắp năm châu bốn biển, nếu hội của chúng ta được thành lập chúng ta sẽ được sự hỗ trợ của nhà chùa, lực lượng của chúng ta chắc chắn phải lớn mạnh vô cùng.

Bà Kim Chi gật gù :

— Được, mục tiêu tranh đấu đó cũng hay, nhưng tôi còn đang mắc thảo đạo luật này, không biết tôi có thể làm được gì giúp cho chị hay không.

Bà Bá Đạo không nản, cố thuyết phục :

— Chị cần phải nghĩ đến lợi hại, chuyện này theo tôi nghĩ sẽ có lợi cho chị nhiều hơn việc chị đang làm, chúng ta tranh đấu thật sự, cuộc tranh đấu này gây tiếng vang thế giới chứ không phải chỉ quanh quẩn ở Việt Nam này.

Bà Kim Chi vẫn lấy làm tiếc ré :

— Tại sao chúng ta không làm hai việc song song, việc hỗ trợ cho việc kia, theo tôi nghĩ sẽ đi bây giờ trẻ em ở nước ta hư hỏng quá độ vì chúng bị ảnh hưởng ngoại lai do lính ngoại quốc mang vào xứ sở của chúng ta. Một công đôi ba việc chúng ta làm luôn một lần, kỳ bầu cử sắp tới, chúng ta cần phải gây thêm uy tín, kỳ này chị có ứng cử không ?

— Tôi chưa ứng cử bao giờ, nhưng nếu cần thì tôi cũng ra một phen.

— Chị phải ra, ra cho bọn đàn ông biết mặt biết tên chị em ta.

— Vâng chúng ta là nội bà Trương bà Triệu hát hua bọn mày râu nham nhở hay sao.

— Chị nói thật đúng, tôi không ưa bọn mày râu, đó chị coi, tôi có đến bốn đứa con mà có thêm lấy chồng đâu.

Bà Bá Đạo được thề nói xấu chồng :

— Tôi cũng vậy chị ạ, tôi cũng chán thối chồng tôi hết sức, đàn ông đàn ông mà chẳng ra cái gì hết, suốt đời chỉ là thứ cạo giấy.

Bà Kim Chi nhìn bà Bá Đạo một câu :

— Tướng tinh của chị oai phong thế kia ắt chồng là phải.

Bà Bá Đạo vẫn tiếp tục nói xấu chồng :

— Nhiều khi tôi muốn bỏ phứt đi cho rồi, nhưng nghĩ lại thấy tội nghiệp, và lại nếu tôi bỏ bây giờ thì cũng hơi nguy hiểm.

— Cái gì mà nguy hiểm ?

— Có ông ấy tôi cũng đỡ được phần nào, chỉ tính coi tôi mắc đi tranh đấu suốt ngày đâu có thì giờ gì mà kiếm tiền, ông ấy là cây tiền, gia đình tôi mà thiếu ông ấy cũng nguy lắm chứ.

Bà Kim Chi cười:

— Một ngày kia chị cũng thành danh tại đấu có logi.

PHONG NGŨA

Ghê chốc, lở lói, gài tới đầu ăn lan tới đó. Không phải thoa phết sài ngoài da mà hết uống: **Giải phong Sát Độc Hoàn**

ÔNG TIÊN
GẦN 40 NĂM DANH TIẾNG

Hỏi các tiệm thuốc Hoa—Việt (có bán lẻ)

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Phú Lâm—CHOLON—KNBYT số 3—9-5-63

— Ấy ông nhà tôi cũng biết lo xa như vậy nên không bao giờ dám can thiệp vào việc tranh đấu, ông ấy biết sẽ có phận nhờ tôi.

Bà Kim Chi mời bà Bá Đạo dùng trà:

— Thôi mình nói chuyện rôm rã, bây giờ mình đi vào mục đích chính đi.

Bà Bá Đạo làm ra vẻ quan trọng:

— Công việc tranh đấu này tôi đã nghĩ kỹ rồi, chúng ta có lợi thế, đi đầu thứ nhất chúng ta được thầy ủng hộ, thầy mà ủng hộ thì chúng ta ăn chắc rồi.

— Xong rồi, việc thầy ủng hộ coi như tạm xong còn việc chúng ta tổ chức ra sao.

— Trước hết chúng ta phải lập hội, hội bảo vệ cái gì đó.

— Chị định đặt tên hội là gì?

— Tôi chưa nghĩ ra, nhưng chúng ta phải lập hội, hội bảo vệ...

Bà Bá Đạo ra vẻ suy nghĩ:

— Không lẽ chúng ta đặt tên hội là Hội Bảo Vệ Trình Tiết Phụ Nữ VN.

Bà Kim Chi bắt đầu hứng thú:

— Theo tôi nghĩ cái tên đó không được hay cho lắm, và không gây sự chú ý của mọi người, chúng ta phải theo kịp đà tiến hóa, nhất là đà tiến hóa nham nhở này, chính sự tiến hóa nham nhở mới gây được sự chú ý cho mọi người.

Bà Kim Chi tủm tỉm cười, bà ta tiếp:

— Thời đại này là thời đại nham nhở, thời đại toạc móng heo, chúng ta cứ nói toạc móng heo ra là tốt nhất, đề đi vào quần chúng. Có thằng nhà báo gọi nước mình là Giao Chỉ, từ đó danh từ Giao Chỉ được phổ biến rộng rãi trong quần chúng và cái...

Bà Kim Chi ngừng lời, bà tủm tỉm cười:

(CÒN TIẾP)

SINH HOẠT NHÓM HÀ THỨC NHON

Thư hàng tuần

Ở giờ này, chúng ta đã có thể nói được với nhau một cách quả quyết những nỗ lực chung của chúng ta đang mang lại một thành quả hết sức cụ thể. Sự thành hình thực sự của cơ sở Nhân Chủ. Nhìn về khoảng đường dài trong tương lai, thành quả này tuy hết sức nhỏ nhoi, nhưng vẫn có một ý nghĩa vô cùng đáng kể. Vì nó đã tượng trưng khá đầy đủ cho cái sức mạnh hợp quần và cho ý chí quyết đi tới của chúng ta.

Ngay từ khi Nhóm HTN vừa thành lập, nhiều dư luận đã cho rằng Nhóm khó thể đứng vững lâu hơn ba tháng. Dư luận đó nếu có một phần ác ý thì cũng có một phần xuất phát từ thiện ý lo lắng thực sự cho chúng ta hay đúng hơn là những nỗ lực xây dựng trong hoàn cảnh chung của xã hội chúng ta. Chiếu theo kinh nghiệm thực tế mà mỗi người đều đã có dịp trải qua hoặc nhận biết, một số đồng bào như không còn dám đặt tin tưởng ở những việc làm hoàn toàn vô vị lợi nữa. Vì quả thực đã hơn một lần, những việc làm hoàn toàn vô vị lợi được đề ra, nhưng đều bị phá ngang hoặc bằng cách này hoặc bằng cách khác. Thế nhưng, Nhóm HTN đã ở vào một trường hợp nằm ngoài công lệ ấy. Chúng ta có thể giải thích sự trạng này bằng lý do là đã gặp một duyên may, nhưng lý do đó chỉ có thể đúng một phần nào và cũng hết sức mơ hồ. Trái lại, chúng ta có thể giải thích không sợ lầm lẫn là sự tồn tại và tiếp tục lớn mạnh của chúng ta đã dựa trước hết vào ý chí sắt đá quyết tâm đi tới của chúng ta. Mỗi người ở phương vị của mình trong suốt thời gian qua chắc chắn đã gặp không ít khó khăn, trở ngại. Nhưng những khó khăn, trở ngại này dù với tầm mức nào vẫn không thể lay chuyển nổi ý chí của chúng ta. Chính vì vậy chúng ta đã tiếp tục đứng vững để thu lượm một số thành quả tuy khiêm tốn nhưng vẫn chứa đầy triển vọng cho những bước tiến xa hơn trong tương lai. Đây cũng có thể kể là bài học hết sức quý hóa cho chúng ta, bài học cần thiết cho hết thảy những người còn muốn làm được một điều gì hữu ích giữa cảnh huống ung nhát, rữa thối của một xã

LỜI CHÀO MỪNG CHO CƠ SỞ NHÂN CHỦ

hội bị tàn phá nặng nề. Bài học này dạy chúng ta rằng sức mạnh vô địch bao giờ cũng xuất phát từ ý chí sắt đá của mỗi con người.

Chúng ta có thể tiên liệu rằng trong những ngày tới đây, cuộc vận động đấu tranh của chúng ta chắc chắn sẽ không gặp nhiều chuyện may và dễ dàng. Nhưng với bài học sẵn có và với ý chí đã được thử thách, chúng ta cũng có thể nói chắc là chúng ta sẽ không bao giờ ngừng lại, không bao giờ bỏ cuộc. Nhóm HTN sẽ tiếp tục lớn mạnh và nhất định sẽ đi tới đoạn chốt nẻo đường tranh đấu đã được vạch ra. Niềm tin này xin được gửi tới toàn thể các Nhóm viên trên toàn quốc và xin được coi như lời chào mừng đặc biệt gửi riêng cho cơ sở Nhân Chủ vào dịp cơ sở thành hình.

ABC

BÚT THÉP TRÊN BÃO ĐỜI VÀ BÚT THÉP TRÊN BÃO NƯỚC TÔI

Để tránh những hiểu lầm có thể xảy ra, xin xác nhận bút hiệu Bút Thép do tôi ký dưới các bài đăng trên ĐỜI, TIN VIỆT không liên hệ gì với ông Bút Thép nào đó phụ trách mục Trảm Qui Đại Hội của báo NƯỚC TÔI.

UYÊN THAO

Băng nhạc

- Của những người tình cô đơn
- Một món quà tuyệt hảo để mừng Sinh Nhật
- Một tặng phẩm đẹp mừng lễ Tân Hôn
- Một gởi trao tâm sự cho tình nhân
- Một băng nhạc nghe đi, nghe lại, nghe hoài không chán, dù là nghe một mình
- Với 15 giọng hát trắng mật qua 20 nhạc phẩm yêu đương.

— Tổng phát hành NAM THANH 29 Võ Di Nguy Saigon

diễm ca

● ANH CAO MINH PHỤNG

(Cần Thơ): Trị giá 1 cổ phần là 5 ngàn đồng. Thẻ lệ tham gia và mọi chi tiết khác sẽ có người chuyển tới anh mong một ngày gần đây, sau khi nhận được địa chỉ chắc chắn. Xin lưu ý anh là nên cho địa chỉ dân sự để tìm gặp trực tiếp thay vì chỉ cho biết kbc. Rất mong sẽ nhận thư anh sớm để có thể cho người tới tiếp xúc.

● ANH NGUYỄN VĂN KHA (Phan Rang): Nhóm đã quyết định hạn chế tới mức tối đa việc sử dụng phương tiện bưu điện. Do đó, anh không nên chờ ở con rùa đó. Giấy tờ cần thiết sẽ có người mang tới trao tận tay anh. Nếu anh chưa nhận được vào dịp phát hành số báo này thì có lẽ chỉ do anh em địa phương chưa sắp xếp xong đó thôi. Chắc chắn ít ngày nữa sẽ có dịp gặp nhau để anh hết thắc mắc. Đạo này viết không nổi vì lý do nào chắc anh đủ hiểu. Có lẽ việc chọn đại diện tại Phan Rang sẽ đưa vào ý kiến của anh khá nhiều. Xin anh cứ chuẩn bị trước cho.

● ANH HOÀNG VĂN THÁI (KBC 4768): Tài liệu đã chuyển về Pleiku để anh em tại đó phân phối tới các thân hữu, cảm tình viên và nhóm viên. Hy vọng là anh sẽ nhận được sớm đủ anh ở trong tình trạng di chuyển không ngừng như đã cho biết. Người chuyển tài liệu tới anh sẽ nói chuyện nhiều với anh về công việc và anh có thể chuyển ý kiến về qua người đó, nếu chưa có dịp ghé Saigon Chúc anh may mắn luôn.

● EM VÕ MINH HOA (Nha Trang): Xin cho biết địa chỉ chắc chắn để chuyển tài liệu trực tiếp tới cho em thay vì gửi qua Bưu Điện. Về việc xin học bổng, xin coi lại các số Đồi trước đây.

● A. VÂN TRAI PNT (N. Trang): Điều quan trọng nhất trong việc tham dự cơ sở Nhân Chủ chỉ là tinh thần tự nguyện đóng góp vào một công cuộc xã hội. Tất cả điều lệ chỉ đơn giản như đã từng trình bày nhiều lần trong các trang Sinh Hoạt Nhóm HN của báo Đồi, Tuy nhiên, nếu anh thay vẫn còn nhiều thắc mắc cần được giải tỏa thì xin ráng chờ vài tuần nữa

Nhắn tin

và nhớ gửi gấp về tòa soạn địa chỉ có thể liên lạc trực tiếp. Thư nếu chưa tới tay anh thì kèn như đã «bị đắm» rồi. Nhưng dù vậy cũng chẳng có gì quan trọng, bởi thư chỉ tóm tắt tất cả thẻ lệ về việc tổ chức cơ sở Nhân Chủ thôi. Đã ghi thêm tên người bạn mới do anh giới thiệu vào danh sách những người góp vốn. Rất mong nhận được sớm địa chỉ của anh

● ANH TRƯỜNG SƠN (Qui Nhơn): Đã ghi tên anh vào danh sách những người góp vốn và cũng mong mỗi như anh đã mong mỗi. Địa chỉ KBC chỉ nên dùng trong trường hợp bất đắc dĩ thôi. Vậy mong anh sẽ cho biết sớm địa chỉ dân sự có thể liên lạc trực tiếp để anh em sẽ ghé thăm anh

● CỤ LÊ MINH (Phú Yên): Đã nhận thư tham gia cơ sở Nhân Chủ do ông CT chuyển, trong ít ngày nữa sẽ có người chuyển tài liệu tới cụ.

● ANH NGUYỄN XUÂN QUANG (Phan Rang): Thư về ngày 3.6 đã về tới tòa soạn. Sẽ chuyển tài liệu về địa chỉ mới của anh, nhưng nếu do địa chỉ đó chắc lại phải nhờ tới bưu điện và e rằng anh sẽ phải đợi lâu. Vậy nếu được xin anh cho một địa chỉ khác có thể tới gặp trực tiếp thì tiện hơn.

● ANH HOÀI PHƯƠNG LINH (Tuy Hoa): Anh cứ việc cầm tờ báo có mấy giòng nhắn tin đó tới gặp Th. Cui đó như thư giới thiệu. Vì thực ra Th. đã được biết là có các anh. Nếu cao sớm giờ này chưa gặp được chắc chỉ vì nhiều việc quá đó thôi. Hy vọng sau khi gặp, anh sẽ giúp Th. một tay để giải quyết công việc ở ngoài đó. Về địa điểm chắc có sự lẩn lẩn, nhưng đâu sao thì cũng sẽ gặp nhau một lần bởi tôi sẽ cố gắng thực hiện một chuyến đi dài từ Phan Thiết ra Qui Nhơn. Tại nơi Th. anh có thể sẽ có tài liệu của anh đang dự hoặc hơn nữa, sẽ có cả các tài liệu chính thức mới gửi ra. Chờ tin anh.

● ANH HẢI TRIỀU (Nha Trang)

Câu chuyện anh gặp cũng khó mà đoán biết ra sao, nhưng anh đã hỏi lại người bạn gửi thư cho anh chưa? Nếu 25.6 anh về thì anh em ở đây khỏi lo chuyển tài liệu cho anh. Cũng mong anh duyệt lại một lần chốt các địa chỉ của anh em ngoài đó để biết chắc tình trạng ra sao hầu tránh mất thời giờ khi cần liên lạc.

● ANH HÀ VĂN THÀNH (Phú Yên): Xin cho biết tin gấp về công việc tại Phú Yên. Nếu không về được thì gửi thư về.

● NGUYỄN TRỌNG: Đã nhận được thư. Chứng nào về Saigon, cứ ghé tòa soạn báo Đồi khoảng từ 11 tới 13 giờ trong những ngày làm việc, sẽ gặp anh (U.T)

● ANH TRẦN VĂN (Saigon): Sau khi nhận được hợp đồng thì việc của mọi người là gửi số tiền hứa góp về cho cơ sở. Vì cần cho mọi chuyện minh bạch nên mới đành phải nhờ tới bưu điện. Vậy xin anh vui lòng bỏ ý định đóng tiền trực tiếp như đã viết trong thư và cứ ghé qua bưu điện một chút.

Hộp thư CHƯƠNG TRÌNH HỌC BỔNG

● EM TRẦN VĂN NHƠN (Hội An): Hồ sơ gửi trước của em đã thất lạc rồi. Vậy xin gửi gấp hồ sơ khác về cho kịp. Xin nhắc lại để em rõ thành phần hồ sơ như sau:

— 1 lá đơn tự do gửi cho Ban Điều Hành Chương Trình Học Bổng.

— 1 Khai sinh hoặc trích lục

— 2 tấm hình 4x6

— các giấy tờ liên hệ tới tình trạng học văn hoặc gia cảnh (nếu có)

Hồ sơ nhớ để gửi cho ông Vũ Thế Ngọc, 143-145 Cống Quỳnh, Saigon.

Thẻ lệ gửi tiền cho cơ sở xuất bản báo chí Nh.Chủ (LẦN THỨ 3)

THỨ 1: Các thân hữu, cảm tình viên và nhóm viên đã hứa góp vốn chỉ nên gửi tiền về cho cơ sở, sau khi nhận được bản Hợp Đồng do Ban Điều Hành gửi về. Việc gửi bản Hợp Đồng đã được khởi sự thực hiện từ ngày 27-5-71.

THỨ 2: Tiền gửi về cho cơ sở phải được gửi qua trung gian bưu điện. Các thân hữu, cảm tình viên hay nhóm viên đã hứa góp vốn phải đích thân tới các ty, sở bưu điện gần nhất mua bưu phiếu gửi về cho cơ sở số tiền hứa góp.

THỨ 3: Bưu phiếu và một bản hợp đồng đã có chữ ký của thân hữu, cảm tình viên, nhóm viên ở dưới khoản ghi người góp vốn phải được bỏ chung vào 1 phong bì và gửi bảo đảm về cho Ban Điều Hành.

THỨ 4: Bưu phiếu và thư bảo đảm để gửi cho ông Vũ Thế Ngọc địa chỉ 143 Cống Quỳnh, Saigon 2.

THỨ 5: Thân hữu, cảm tình viên, nhóm viên góp vốn cần giữ lại cuống bưu phiếu và một bản hợp đồng để làm bằng về sự đóng góp của mình.

THỨ 6: Sau khi nhận đủ số tiền đóng góp và các bản hợp đồng, Ban Điều Hành sẽ lập danh sách ghi rõ số tiền đóng góp của mỗi người. Danh sách này sẽ được gửi tới mỗi thân hữu, cảm tình viên và nhóm viên trước ngày 1-7-1971.

THỨ 7: Thân hữu, cảm tình viên, nhóm viên cần lưu ý: Chỉ gửi tiền theo cách thức đã ghi rõ trong các điều trên ngoài ra tuyệt đối không theo một cách nào khác, nhất là bằng cách trực tiếp trao tay cho bất kỳ một cá nhân nào.

TÓM LẠI

Tiền gửi về cho CƠ SỞ NHÂN CHỦ xin gửi bằng Bưu Phiếu và để cho:

VŨ THẾ NGỌC

143, Cống Quỳnh — Saigon 2

VỀ HỢP ĐỒNG

TƯƠNG THUẬN

Trong tuần qua, Ban Điều Hành Cơ Sở Nhân Chủ đã nhận được một số thư nêu các thắc mắc về bản hợp đồng tương thuận góp vốn do một số thân hữu gửi tới. Chúng tôi xin tóm lược các thắc mắc đó và trả lời chung nơi cột báo này vì không thể trả lời riêng cho từng trường hợp.

● THẮC MẮC 1: Tại sao không thấy các Phụ Bản 2 và 3 gửi kèm?

Như đã ghi ngay trong bản hợp đồng tương thuận, các phụ bản 2 và 3 sẽ được gửi tới mọi người. Sau khi việc thu tiền hoàn tất. Lý do chắc quý vị và các anh, các chị đã rõ là cần phải biết rõ số tiền gửi về mới lập được Phụ Bản 2 và sau đó mới biết chắc ai là người thực sự góp vốn cho cơ sở để gửi chi tiết về tờ báo tức Phụ Bản 3.

● THẮC MẮC 2: Ngoài bản Hợp Đồng này, còn một văn kiện nào liên hệ tới vụ góp vốn cho cơ sở không?

Cho tới nay, bản Hợp Đồng này là văn kiện duy nhất qui định các điều kiện căn bản về việc chung góp vốn. Tuy nhiên, như quý vị và các anh, các chị đã rõ, bản Hợp Đồng này còn được kèm theo 2 phụ bản nữa sẽ được gửi tới mọi người sau khi việc thu tiền hoàn tất. Ngoài ra, Ban Điều Hành cũng dự trù thiết lập một bản điều lệ về cách thức xử dụng số vốn chung của cơ sở. Bản điều lệ này sẽ được gửi tới mọi người vào dịp cơ sở khởi sự hoạt động tức khoảng thượng tuần 7-71.

● THẮC MẮC 3: Sau khi ký tên vào bản Hợp Đồng, có mang tiền thẳng tới địa chỉ tòa soạn báo Đồi để trao cho Ban Điều Hành cơ sở không?

Điều đó không thể được vì thẻ lệ góp tiền đã qui định là chỉ nhận bưu phiếu mà thôi. Quý vị và các anh, các chị có thể tới tòa soạn báo Đồi để hoàn lại 1 bản hợp đồng và gửi bưu phiếu cho anh Vũ Thế Ngọc chứ không thể tới để gửi tiền mặt.

BAN ĐIỀU HÀNH
CƠ SỞ NHÂN CHỦ

TÂM SỰ BẠN ĐỜI

LTS Đời vừa nhận được lá thư sau đây do ký giả kỳ cựu P. Như Mỹ chủ nhiệm tuần báo Tin Quê Hương từ Ba Lê gửi về. Báo TIN QUÊ HƯƠNG ra đời tại Ba Lê từ lúc có hòa đàm về VN đến nay đã phổ biến khắp nơi có Việt Kiều trên thế giới và có thêm ấn bản tại thủ đô Mỹ và Lào. Đề nghị của ông chủ nhiệm TIN QUÊ HƯƠNG rất hay mong bạn đọc hưởng ứng vì ít nhất cũng giúp cho các bạn trẻ trong nước dịp tốt để thoát ra khỏi không gian chật hẹp tâm tình trong nước.

Đời

TIN QUÊ HƯƠNG
B.P. 241, 75 Paris 16 France

Ngày 7 tháng 6, 1971

Kính gửi Anh Chu Tử,
Thưa Anh.

Chắc anh chưa quên rằng bạn đã từng hợp tác với anh trên báo Sống mấy năm về trước. Từ cuối 1968 tôi đã được đưa sang Pháp xuất bản tuần báo Tin Quê Hương cho đến nay thì báo đã phổ biến khắp thế giới tự do và có ấn bản riêng tại Washington và tại Vientiane.

Tôi viết mấy hàng này trước để thăm anh và sau để đề nghị hợp tác với anh bằng cách trao đổi mục Tìm Bạn Trong và Ngoài Nước.

Tôi bên này vẫn được đọc Đời thường. Có lần Bà Lan ở Thụy Sĩ gửi tặng tôi một số và hẹn tặng thêm nữa, tuy nhiên tôi đã gửi mua Đời thường xuyên qua nhà phát hành Nam Cường.

Ý thức được ảnh hưởng quan trọng của Đời. Tôi xin nói ngay ra đây là một sự yêu cầu chứ không phải là một đề nghị. Tôi cũng

mong anh ý thức được nhu cầu liên lạc với đồng bào trong nước của bao nhiêu Việt kiều hải ngoại, không phải riêng ở Pháp là nơi xuất bản tờ T.Q.H. mà khắp cả năm châu. Nhưng nếu anh chấp nhận sự trao đổi này thật là hân hạnh lớn lao cho T.Q.H. vậy.

Kèm theo đây tôi xin gửi;

Một mẫu thể thức Tìm Bạn Trong và Ngoài Nước. Nếu anh cần sửa đổi, xin chỉ bảo dùm.

— Sáu thư tìm bạn đầu tiên mà nếu anh thỏa thuận thì có thể đăng ngay.

Báo Đời thì tôi gửi mua qua nhà Nam Cường, nhưng Tin Quê Hương thì tôi gửi máy bay hằng tuần cho anh kể từ hôm nay.

1 việc khác có thể tính tới được là được vấn đề bán báo Đời ở hải ngoại, nhưng tạm bây giờ xin anh vui lòng cho biết sớm ý kiến về đề nghị của tôi.

Rất mong anh sẽ vui lòng hợp tác và nóng lòng chờ đợi anh hồi âm.

PHAN NHƯ MỸ,
chủ nhiệm

TÌM BẠN GIỮA TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC

001— Nữ sinh viên ở Pháp, 26 tuổi, yêu âm nhạc, văn chương thể thao và công tác xã hội, muốn tìm bạn gái tâm tình tại nước nhà, cùng sở thích để trao đổi ý kiến,

002— Tôi đang học tại Thụy Sĩ rất mến các anh chiến sĩ miền Nam muốn tìm một người anh trong giới Không Quân, để tìm hiểu nhiều hơn đời sống và tình cảm của các con chim sắt của đất nước.

Điều kiện 23 tuổi trở lên và cần nhất là thành thật. nếu có thể ở vùng Đà Nẵng càng hay.

003— Sinh viên 23 tuổi đang học tại Bỉ, muốn tìm bạn để trao đổi ý kiến xây dựng và đường dẫn về những đề tài: xã hội, giáo dục kinh tế, phong tục, danh lam thắng cảnh, thể thao, tem, carte postale. Nếu có bạn nào sắp du học, sẽ, hoặc có ý định du học tôi tình nguyện chỉ dẫn.

004— Thanh niên Việt, không xấu trai, làm nghề phụ khảo giáo sư toán học tại miền Nam nước Pháp, tìm bạn gái Việt 18 tuổi trở lên không đứng đắn xin miễn viết thư.

005— Tuổi 20, bình dân, trầm lặng, nhiều ý chí và nghị lực. Buồn xa xứ, luôn học hỏi, cầu tiến. Thích nhất áo dài và món ăn VN. Không bao giờ phân biệt giai cấp. Nếu cảm thấy đồng ý hướng, xin gửi tâm sự mình đến bằng những cánh thư xanh vượt bảy mươi giờ xa cách.

006— Demande correspondante agée de 18 ans environ. sachant écrire le français : Mlle Méderly Marie Noelle 57 Rue Carnot, 54 Colombey les belles, France.

Những thư có số mà không có địa chỉ, do nhà báo chuyển giao.

Giải ngũ lính

Thưa ông,

Chúng tôi là một số quân nhân cũng là độc giả của tờ báo từ số đầu tiên, chúng tôi nhận thấy, với tập thể hơn 1 triệu lính mà quý báo chỉ đề cập một số báo chủ đề lính là gì e không đủ. và chỉ nói lên được hiện tại của lính thôi và lại hơn một năm rồi.

Chúng tôi đề nghị với ông là nên dựng tương lai cho lính với chủ đề: giải ngũ, chúng tôi tin rằng mọi giới sẽ hoan nghênh.

Chúng tôi cũng nêu sau đây vài ý kiến thô thiển của chúng tôi cho chủ đề giải ngũ.

Giải ngũ là một ước mơ của bất cứ quân nhân nào, nhưng đứng về phía nhân dân, chính phủ chúng ta thấy giải ngũ là một vấn đề khá quan trọng và cần thực hiện ngay trong việc đấu tranh quân sự đang nhường cho đấu tranh chính trị như hiện nay. Về phương diện tài chánh: tiết giảm ngân sách quốc phòng, nên tạo phẩm hơn lương, dành số tiền tiết giảm đó nâng cao đời sống quân nhân hơn hiện tại. Về phương diện chính trị: Chứng tỏ cho thế giới biết rằng QLVNCH đủ mạnh với đà phát triển khắp nơi.

Chúng tôi dân chúng biết QLVNCH đủ đảm bảo hành quân, đủ sức

manh chỉ cần duy trì phần nào sức mạnh ấy nghĩa là sẽ cho giải ngũ một số và gọi thanh niên đi quân dịch.

Chứng tỏ sự bất lực của V.C. đối với dân chúng khi cho giải ngũ một số quân nhân, tâm lý quân chúng sẽ tin tưởng vào chế độ này.

Chứng tỏ sự ưu ái, lo lắng cho quân nhân, tinh thần mọi người cảm thấy nhẹ nhàng hơn khi có 1 số giải ngũ, bộ đề lính không còn giống như cái ách của thanh niên nhập ngũ phải trả kiếp kéo cày cho đến khi gục ngã. Một luồng gió mới cho các quân nhân khác và cho cả thanh niên sắp sửa thi hành quân dịch nữa.

Sau khi giải ngũ, số quân nhân này sẽ trở thành NVTN, họ sẽ vui vẻ thi hành bổn phận của 1 công nhân tốt tận lực giúp đỡ, giữ gìn an ninh thôn xóm ấp xã phường khóm họ, họ sẽ có cơ hội góp phần vào công cuộc bình định xứ sở, họ sẽ tận diệt những thành phần: đặc công CS, CS nằm vùng cường hào ác bá, trộm cướp, đào ngũ, trốn quân dịch và những bất công của xã hội. Nhân dân sẽ tin tưởng hơn vào tương lai, vào chế độ, chính phủ hiện tại đánh bại tư tưởng cầu an hay bất hợp tác hay uất ức ngấm ngấm chống lại hay giúp đỡ thành phần chống lại chính phủ như cộng sản. Như thế chương trình bình định và an ninh lãnh thổ được củng cố và phát huy đầy đủ hơn.

Về phương diện kinh tế.

Cung cấp nhân lực cho chương trình người cày có ruộng sẽ thúc đẩy để hoàn thành tốt đẹp hơn.

Chương trình kinh tế tự túc sẽ tiến triển tốt đẹp với số nhân công khỏe mạnh, yêu đời ấy.

Chương trình kỹ nghệ hóa nông nghiệp cũng tiến triển tốt đẹp với số nhân công ấy ruộng đất không bị bỏ hoang nữa vì thiếu nhân công.

Chương trình kỹ nghệ cơ xưởng cũng tiến triển tốt đẹp với những nhân công khỏe mạnh đầy đủ tinh thần làm việc.

Sẽ nâng cao sản xuất hơn hiện tại và sẽ không dùng phí nhiều hơn khi quân nhân quá nhiều chỉ tiêu thụ không sản xuất được.

Về phương diện xã hội:

Họ sẽ tranh nhau làm việc nâng cao đời sống hàng ngày, họ sẽ có công ăn việc làm sản xuất nhiều, sinh hoạt hạ xuống đời sống cảm thấy dễ chịu hơn đời sống ở thôn quê để chịu vì an ninh vì NDTV chín chắn, miễn cán. làm việc vì làng xóm, không phá phách, bóc lột, năng suất làm việc cao, sản xuất nhiều, giá sinh hoạt hạ, đời sống ở thành thị cũng đỡ nhiều đau tị nạn trở về làng xóm họ, gia đình quân nhân giải ngũ sẽ trở về nơi làm ăn lập nghiệp hay chôn nhau cắt rún như vậy tình trạng nhà cửa của đô thị sẽ được giải quyết ít nhiều.

Vì nhập ngũ quá sớm, 18 tuổi, đa số quân nhân đều đọc thân họ sống nếp sống buồn thả vì không

có ngày mai, sa đoạ, truy lạc mặt đầu trong kỷ luật của quân đội, chúng ta thấy nhan nhản khắp nơi quán nhậu, sông cờ bạc, các xóm chệch em ta, tiệm hút sách và cần sa. Và hầu hết các vụ trộm cướp, giết người cướp của, hãm hiếp, phá phách, đánh nhau đều là quân nhân cả. Với sự xuống tinh thần như thế, chính phủ phải nâng cao chính nghĩa, cho giải ngũ một số quân nhân, chúng ta sẽ thấy tinh thần quân nhân được nâng cao, họ nghĩ tới tương lai họ, xa lánh sa đoạ, truy lạc để hy vọng ngày tươi sáng mà ngay bây giờ họ không dám nghĩ đến, đó là ngày giải ngũ.

MỘT SỐ QUÂN NHÂN
(KBC 3177)

HỘP THƯ TÒA SOẠN

● XUÂN (Quảng Ngãi): Thư viết trên 2 mặt giấy thì làm sao in được. Xin gửi cho bản khác.

● TRƯƠNG VĂN LỘC (Saigon): Cứ gửi đơn thẳng về cho Ban Điều Hành Chương Trình Học Bổng Nhóm HTN và báo Đời. Điều lệ không có gì phức tạp cả.

● NGUYỄN GIÁO VIÊN (Phan Thiết): Chưa kịp đọc bài thành chưa thể «khuyến khích» hay «chỉ trích mạnh» được. Sẽ đọc và báo tin sau.

● NGUYỄN XUÂN THÀNH (KBC 6585): Cuốn đó chỉ có một bản dịch của PLT. Muốn có cứ ghé hỏi tại các tiệm sách, tiệm hơn.

● DẶNG ANH (Saigon): Bây giờ thì chưa có gì cả. Hy vọng sẽ giúp Anh được trong vòng một vài tháng nữa.

● Sau đây là các thi bản đã được chọn và sẽ lần lượt đăng trong các số tới:

Bài Thơ Đầu Tiên Viết Cho Đông Nghi (L.Sa), Lời Ru Cho Mỹ Lai (NĐ Phong), Giọt Nước Mắt Huế, Giọt Mưa Hoài Oanh (N.Thành) Trường Khúc Thứ Nhất (NQ Bàng).

Vòng quanh Thế Giới

(TIẾP THEO TRANG 11)

Đồng thời với hành động trấn an dân chúng đó, ông Sadat lại củng cố địa vị của ông về mặt ngoại giao bằng cách đứng hẳn về phía Nga sô, sau khi ở trong nước đã loại bỏ được các đối thủ chính trị của ông toàn những người thân Nga.

Thư năm tuần trước, ông Sadat đã đọc 1 thông điệp truyền thanh và truyền hình nẩy lửa nhứt từ tám tháng sau khi ông lên ngôi Tổng thống.

Ông tố cáo HK, không phải chỉ với tội hỗ trợ Do Thái, mà với tội trực tiếp dự phần xâm lăng các nước Ả Rập. Ông kêu gọi các nước Ả Rập tiêu diệt Do Thái, tái lập xứ Palestine. Và cuối cùng, ông ca ngợi tình hữu nghị lâu dài với Nga sô.

Tình hữu nghị lâu dài mà Sadat nói ít nhất cũng phải lâu 15 năm căn cứ vào bản thỏa ước giữa hai quốc trưởng Ai Cập và Nga sô trước đó 2 tuần.

Sau khi Sadat tổng giam mấy lãnh tụ thân Nga, chinh đại sứ Nga ở Cairo đã ngỏ lời mời Sadat sang thăm Nga. Ông Sadat khó lòng nhận lời, mời lại Nga sô. Kết quả là Podgorny và ngoại trưởng Gromyko sang Ai Cập, ký kết bản thỏa ước viện trợ quân sự, kinh tế và văn hóa có hiệu lực 15 năm. Đổi lại, Ai Cập bảo đảm đứng trong hàng ngũ các nước «Xã hội chủ nghĩa».

Nhiều tổng trưởng trong chính phủ Ai Cập cũng không biết gì trước khi thỏa ước được ký kết. Tuy nhiên có tin đồn rằng chính cố Tổng Thống Nasser đã từng muốn ký một thỏa ước lâu dài như vậy với Nga.

Một trong những hiệu quả đầu tiên của thỏa ước này là Ai Cập sắp có thêm phân lực cơ chiến đấu Mig 23 của Nga, và có thể cả hỏa tiễn địa địa, toàn những vũ khí tấn công, Liệu Do Thái có họ hoán và Mỹ sẽ gọi vũ khí tối tân khác cho Do Thái để cân bằng lực lượng hay không? Cuộc hưu chiến tạm ở hai bên bờ Kênh Suez vẫn kéo dài nhưng nếu vũ khí cứ đổ vào thêm thì liệu ông Sadat có thể vừa nói mạnh vừa xử nhún với Do Thái để củng cố nội bộ Ai Cập chăng.

ANH QUỐC : Nữ Hoàng muốn thêm tiền.

Hàng ngày dân Anh vẫn hát quốc thiều mở đầu bằng câu «Xin Thượng Đế phù hộ Nữ Hoàng». Nhưng khi Nữ Hoàng Elizabeth II yêu cầu Quốc Hội Anh gia tăng ngân sách cho Hoàng gia thì một cuộc tranh luận sôi nổi đã diễn ra, không phải trong quốc hội mà ở ngoài công chúng.

Ngân sách của hoàng gia hiện nay là 1.140.000 mỹ kim tính ra gần 400 triệu bạc VN mà so với ngân sách Phủ Tổng Thống Việt Nam CH mà riêng khoảng mặt phí cũng tới 400 triệu, thì cũng hơi ít. Nhưng ngân sách của nữ hoàng chỉ dùng để chi phí cho Hoàng gia, trong đó có việc bảo trì tu sửa các lâu đài, trả lương 319 nhân viên, tiền túi cho nữ hoàng làm việc xã hội từ thiện và lương riêng của nữ hoàng thì chỉ có 144 ngàn Mỹ kim.

Nay nữ hoàng xin bớt lương riêng của mình nhưng tăng các khoản chi phí khác, ủy ban đặc biệt ở quốc hội Anh đang cứu xét, bổng một tờ báo đặt vấn đề làm sôi nổi dư luận.

Đó là tờ báo New Stateman của ông cựu bộ trưởng Richard Crossman 62 tuổi, đương kim hội viên của Hội đồng cố vấn của nữ hoàng.

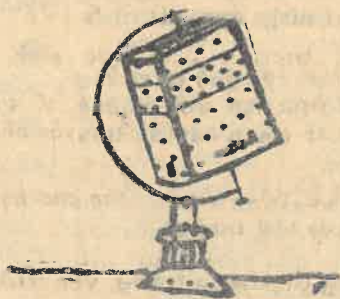
Trong bài báo, ông Crossman than phiền những chi phí xa xỉ của Hoàng gia như các lâu đài tráng lệ, đoàn ngựa đua, lính hầu, đoàn xe sang trọng, phi cơ, trực thăng và du thuyền với bao chi phí có tính cách khoa trương khác.

Ngoài ra tài sản riêng của nữ hoàng với các khoản sinh lợi được miễn nhiều thứ thuế. Tài sản đó trị giá từ 120 đến 240 triệu Mỹ kim, khiến cho bà là một trong năm sáu người phụ nữ giàu nhất thế giới. Riêng bất động sản 50 ngàn dặm vuông ở Duncry, Lancaster mỗi năm đã mang về lợi tức 500 ngàn Mỹ kim. Tiền lời ở đó lại được miễn thuế lợi tức.

Bài báo của ông Crossman làm dư luận sôi nổi. Báo The Times of London cho rằng bài của ông Crossman có dụng công kích cách vô bằng». Một số DB quốc hội cũng lên tiếng phản đối. Nhiều người cho rằng các chi phí của Hoàng gia đều thích đáng cả.

Trong khi đó nhật báo Daily Mirror thân đảng Lao Động, mà ông Crossman trong đảng đó, lại nhắc nhở Nữ hoàng nên làm gương sống cần kiệm hơn cho thích hợp với tình trạng kinh tế nước Anh bây giờ.

Cựu bộ trưởng Crossman nhắc lại rằng ông là người ủng hộ chế độ quân chủ, và ông không chủ trương Hoàng gia phải sống khác khổ như nhà vua Đan Mạch, đi bằng xe đạp ngoài đường. Nhưng ông Crossman nhất định cho rằng lợi tức của nữ hoàng cũng phải bị đánh thuế!

SINH TỬ PHÙ

(TIẾP THEO TRANG 21)

bình đi để thâu hồi về tay ông mảnh đất của.. quốc gia. Năm nay thì ông lại chiếm đất tư, Không phải để làm nhà riêng ở mà để cho... Việt kiều ty nạn. Lúc thì nhân danh đồng bào di cư, lúc thì nhân danh đồng bào ty nạn. Không lúc nào không có chánh nghĩa rõ ràng.

Không biết khi các nạn nhân của cha Hải đệ nạp kiến nghị lên tòa Tổng Giám Mục thì được cha Bình ngài sẽ xét ra sao. Ước mong ngài giải quyết một lần cho xong, chờ năm nào cha Hải cũng nổi tiếng về vụ chiếm đất đai thì e rằng 10 năm sau, lãnh địa của sẽ lan rộng khắp Chợ Lớn, Saigon. còn chiếm luôn cả mảnh đất của Tòa Tổng Giám Mục nữa.

Mặt khác, trong lúc Hội Đồng các đức Giám Mục đã ra tuyên ngôn bằng lòng cho truất hữu ruộng đất của giáo hội để cấp cho dân cày, mà luật người cày có ruộng bỏ ra ngoài, vậy mà lại có ông LM làm cho 37 gia đình nông dân mất ruộng cày thì khó coi quá!

TRUNG, TIỂU HỌC VÀ MẪU GIÁO NỮ TƯ THỰC Mê Linh

Hiệu trưởng : Sư Cô TỊNH NGUYỄN

số 165117 Trần quốc Toản Saigon

KHAI GIẢNG 1-7-1971

Bậc Trung học do một số Giáo Sư danh tiếng (Danh sách Giáo Sư niêm yết tại Văn phòng Trường)

CHƯƠNG TRÌNH TIỂU HỌC ANH, PHÁP, VIỆT

Phương pháp tâm lý thánh thị tiến bộ được áp dụng với ngành mẫu giáo mục đích làm nảy nở tinh thần thể chất và trí quan sát của tuổi thơ.

Vườn chơi vui tươi và hấp dẫn.

Ghi tên nhập học từ 1-5-1971 tại văn phòng nhà trường. Số học sinh có hạn.

— Nếu học sinh ghi tên quá số ấn định của nhà trường, sẽ có một cuộc thi tuyển cho các lớp Trung học.

— Có học bổng dành riêng cho học sinh hợp tiêu chuẩn của nhà trường.

Trường ốc kang trang, yên tĩnh, mát mẻ.

NHÂN TIN :

Hoàng Cẩm H. — Thứ Bảy có về nhưng không tìm được nhà. Thư cho tôi về địa chỉ : KBC 4082 — CTB.

Thương tiếc

Được tin Nghệ Sĩ Thi Ca Tài Hoa :

QUÁCH ĐÀM

vừa vĩnh viễn ra đi vào lòng Đất Mẹ

Ngày 7 tháng 6 năm 1971 — Hưởng thọ 48 tuổi Toàn Thể Bộ Biên Tập Báo Đời xin thành thật chia buồn cùng Chị và các cháu. Cầu chúc hương hồn của Anh sớm được siêu thoát.

Chia buồn

Được tin cụ :

NGUYỄN VĂN PHÚC

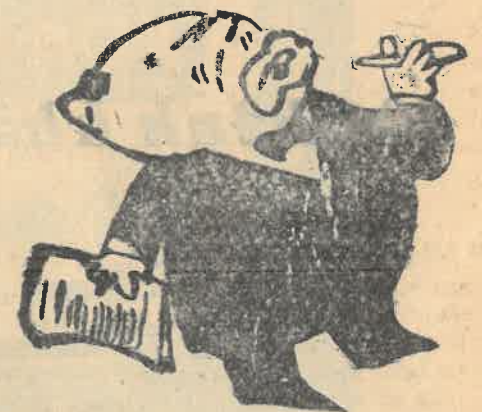
Thân phụ anh Nguyễn Phúc Khánh, Cựu Chủ Tịch Phong Trào Học Đường Phục Vụ Xã Hội, vừa qua đời hưởng thọ 73 tuổi.

Xin thành thật phân ưu cùng anh Khánh và tang quyến và cầu chúc hương hồn cụ phiêu diêu miền cực lạc.

Đỗ quý Toàn, Đoàn thanh Liêm, Hà trường Cát

Trần đại Lộc, Hoàng ngọc Tuệ, Phạm phú Minh

Trần viết Ngọc, Nguyễn đức Quang

● MỖI NGÀY
CÓ HAI CHUYẾN BAY

**SAIGON —
ĐÀ NẴNG**

● MỘT CHUYẾN :
SAIGON — HUẾ

● MỖI TUẦN CÓ 5 CHUYẾN BAY
SAIGON — NHA TRANG

Bảng phân lực cơ tối tân :

« BOEING 727 »

● 106 hành khách ● 900 cây số/Giờ

HÀNG KHÔNG VIỆT NAM

HEPACHAUT

VUI VỀ
TUỔI TRẺ
ĐA ĐỀ
MIN MẠNG

mức độ ARTICHAUT

mức độ GAN BỒ TỬ

SINH TỐ B12

SINH TỐ B1

SINH TỐ B2

SINH TỐ B6

SINH TỐ PP

SINH TỐ D2

**YẾU GAN
GÂY ỒM, MẮT NGỦ
MỤN Ở MẶT
NGỪA MỀ ĐAY
THIẾU MÁU
LAO LỰC
TẢO BÓN
DƯỠNG THAI
MỖI MỆT**

Văn Phòng CHINH HẠNG

TRONG RỪNG BĂNG NHẠC...

❶ Đứng giữa rừng băng nhạc với cả ngàn cuốn băng của hàng chục hiệu băng nhạc khác nhau, chắc hẳn quý vị phải thắc mắc :

- Làm sao chọn một cuốn băng nhạc cho mọi lứa tuổi, mọi trình độ, mọi gia đình đều nghe thích thú ?
- Làm sao chọn một cuốn băng nhạc có giá trị vượt không gian, thời gian ; dù ở quê nhà hay hải ngoại cũng nghe được quanh năm suốt tháng mà không nhàm chán ?

❷ Xin thưa, chỉ có cuốn băng nhạc nào ghi lại những khúc tình ca quê hương bất diệt với âm điệu dân tộc ngọt ngào muôn thuở mới làm quý vị thỏa mãn !

Đó, cuốn băng nhạc độc đáo và giá trị nhất hiện nay !

BĂNG NHẠC

TRU'ỜNG SƠN

DUY KHÁNH *thực hiện*

Cuốn I : Chủ đề «Hát Giữa Quê Hương»

❸ **BĂNG NHẠC TRƯỜNG SƠN** quý tụ 12 giọng ca dân tộc truyền cảm nhất nước trong 20 ca khúc bất hủ về quê hương chiến tranh, quê hương thanh bình của 30 năm tân nhạc !

❹ **Ở SAIGON, TÌM MUA NGAY TẠI CÁC ĐẠI LÝ :**

- **RADIO MINH CHÂU**, góc đường Lê Lợi, Công Lý.
- **LITA**, nhà hàng Thanh Thế trông sang Thương Xá Tam Đa (Crystal Palace).
- **NGỌC HÂN**, 85 Thương Xá Tam Đa (đầu cầu thang lầu 1).
- **NAM THANH**, 29 Võ di Nguy (Chợ Cũ).

❺ **TỔNG PHÁT HÀNH :**

- **DIÊN HỒNG**, 66 Lê Lợi, Saigon.
(Đại lý các tỉnh xin liên lạc ngay với nhà Tổng Phát Hành **DIÊN HỒNG**)

XIN LƯU Ý : — Mua băng nhạc **TRƯỜNG SƠN**, quý vị tìm cho được băng chính với mặt bìa in **OFFSET 4** màu thật mỹ thuật.

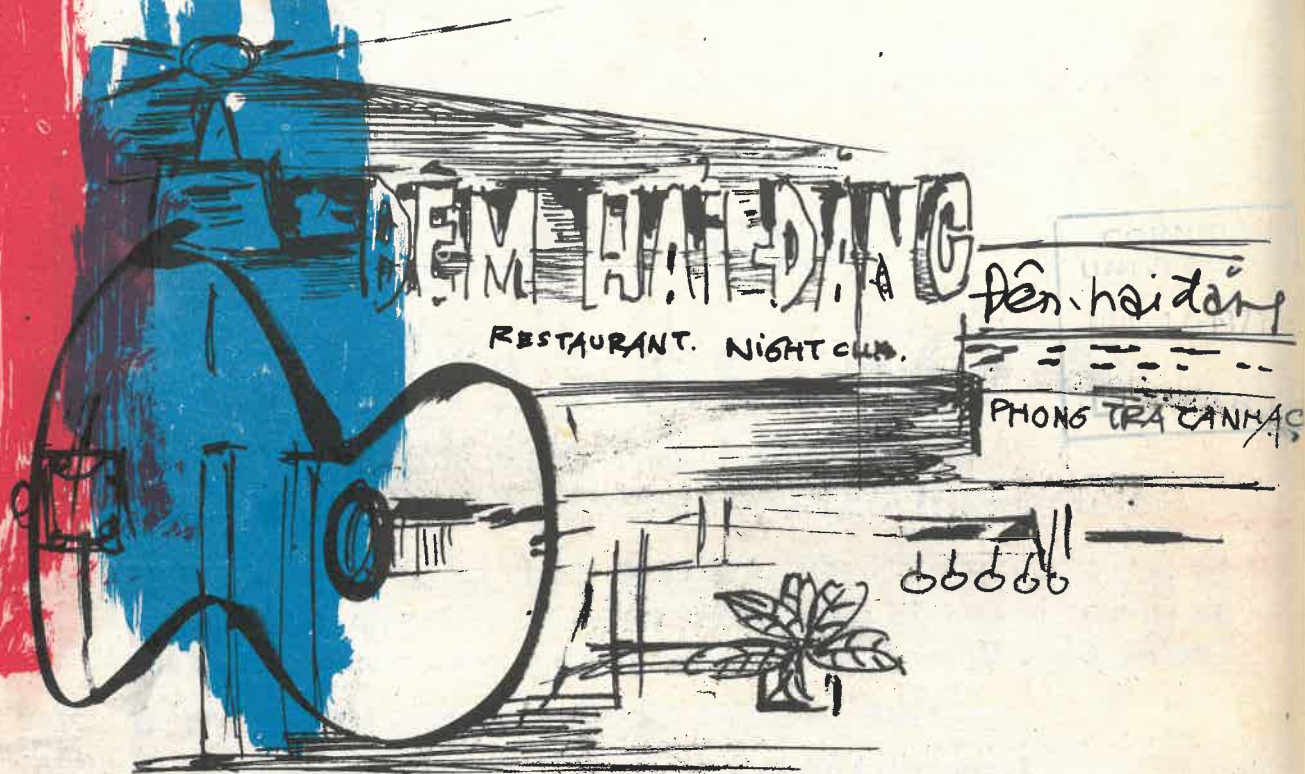
— Quý vị mua phải băng sang lại, chúng tôi hoàn toàn không chịu trách nhiệm về kỹ thuật âm thanh !

ĐÊM HẢI ĐĂNG

NHÀ HÀNG CA NHẠC MÁY LẠNH

10. Phương Cầu 20 & Hoàng Tử Cảnh NHA TRANG, ĐT : 2335

- Với hệ thống âm thanh tối tân nhất thời đại.
- Với màu sắc rực rỡ của hệ thống ánh sáng điện tử.
- Với khung cảnh ấm cúng sang trọng, trang trí trang nhã tân kỳ.
- Với các vũ nữ xinh tươi trong những vũ điệu độc đáo.
- Với các giọng ca truyền cảm của những thần tượng ca sĩ danh tiếng SAIGON.

Quý vị đến ĐÊM HẢI ĐĂNG sẽ thưởng thức trọn vẹn một Chương Trình Văn Nghệ Lý Tưởng — Giá phải chăng.